National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 16 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIEŠU AMERIKAS PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E8. Editor-in-Chief KĀRLIS ZEMARS. Phone 465-7868. United States Editorial Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rosebank Ave., Bronx, N.Y. 10466; California—Editor KARLIS KALEJS, 5811 Marbridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 51. SESTDIENA, 1977. GADA 31. DECEMBRIS 27. GADS

SATURDAY, DECEMBER 31, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Vai Jaunais gads iezvanīs brīvību apspiestajām tautām?

Elmāra Damberga zīmējums

Kārtera jaunā doktrīna

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Vēlot viens otram laimi un veselību Jaunajā gadā, neaizmirsīsim mums uzliktos pienākumus latviskās kultūras saglabāšanā. Nešaubīgā ticības spēkā pieliksim savu roku ikvienā pasākumā, kas kalpo mūsu tautas un valsts brīvības atgūšanai. Gadu sākot, nopietni apsvērsim, vai mūsu līdzšinējā ārtava šiem mērķiem aizvadītajos gados bijusi pietiekami liela? Vai, rocībai pieaugot, mēs nespējam dot vairāk? Klausīsimies savā sirdsapziņas balsī un gādāsim par to, lai mūsu nacionālā un politiskā cīņā ikviens būtu pielicis savu roku vai atbalstījis to savu iespēju robežās. Mūsu tautas varonis un pravietiskais ideologs, sirmais pulkvedis Kārlis Lobe aizvadītā kaŗa pēdējā posmā saviem tuvākajiem domu biedriem kadreiz norādīja: „Ja mums svešumā grūti klāsies, mēs paliksim labi latvieši. Lai Dievs dod, ja arī pārticībā dzīvojot mēs spētu saglabāt savas sirdis tautai un Mātei Latvijai."

Un tā, iesākot Jauno gadu, būsim modri arī mūsu naidnieka apkaŗošanā. Norobežosimies no ideoloģiskas politiskas prostitūcijas kaites apsēstiem „politiķiem". Mēs atradīsim zāles šīs kaites apkaŗošanai, tāpat kā mums būs jāatdara acis tiem naīvajiem, kas savā vientiesībā, varbūt nekā ļauna nedomājot, tic okupantu varas kalpu pavadā nonākušo kaitnieku mēļošanai. Ar viņiem mums nav un nebūs pa ceļam. Ticībā taisnības nenovēršamajam triumfam, arī mēs ieejam Jaunajā gadā. Nav šaubu, ka 1978. gads būs daudzu svarīgu starptautisku problēmu izšķirīgs pagrieziena gads.

Vidējos austrumos Ēģiptes prezidenta Sadata sarunas ar Izraēlas ministru prezidentu Menachimu Beginu aizvadītajos Ziemsvētkos vēl nevainagojās ar konkrēta miera līguma parakstīšanu. Šķērslis bija palestīniešu problēma, kuŗai pagaidām nav atrasta žīdiem un arabiem pieņemama atrisinājuma formula. Sadata un Begina tikšanās faraonu zemē jāuzskata par vērā ņemamu soli ceļā uz Vidējo austrumu miera atslēgas atrašanu. Ēģiptes un Izraēlas diplomāti sarunas turpinās, un iespējams, ka janvāŗa vidū vēl viens solis būs sperts tuvāk pozitīva pagrieziena īstenošanai. Kairo un Telaviva pagaidām nerunā par separāta miera līguma parakstīšanu, visas pazīmes rāda, ka šāda līguma īstenošana vairs nav nekāda utopija. Šis pirmais līgums var izrādīties par paraugu citiem nolīgumiem žīdu un kaimiņvalstu arabu starpā.

Šīs nedēļas vidū ASV prezidents devās diplomātiskā ceļojumā, kas vienpadsmit dienu laikā ietveŗ deviņu valstu mētropoles. Piedzīvojuši diplomāti šajā Kārtera misijā saskata jaunu ASV ārpolitikas vadlīniju izveidošanos. Topošajā Kārtera jaunajā doktrīnā attieksmes ar Pad. savienību nebūs Vašingtonas ārpolitikas pamatakmens. Pirmās divas dienas Kārters pavadīs Polijā. Ar vislielāko uzmanību mums būtu jāseko tieši tam, kā atbalsosies Kārtera Varšavas apmeklējums Eiropā un rietumu pasaulē. Eduarda Gireka vadībā Polija ir paklausīgs Maskavas vasalis, bet saimnieciskā plāksnē tagadējā Varšavas komūnistu valdība saņēmusi vērā ņemamu rietumu atbalstu. Poļu tautas nacionālā pašlepnuma priekšā uzspiestā komūnisma doktrīna uzskatāma par pārejošu faktoru. Nav šaubu, ka poļu tauta Kārteram uzgavilēs tāpat kā savā laikā Niksonam un arī Fordam. Tas būs atkārtots poļu tautas apliecinājums savas brīvības atgūšanai un ciešākām saitēm ar rietumu demokratijām.

Kārtera gadījumā jāievēro, ka viņa padomdevējs valsts drošības jautājumos ir poļu izcelsmes intellektuālis Zbigņevs Brzežinskis.. Viņa tēvs bija neatkarīgās Polijas diplomāts, kas atteicās atgriezties komūnistu kontrolētajā Polijā. Eventuālā Austrumeiropas krizes gadījumā Polija var izrādīties par izšķirīgu faktoru dzelzs aizkara pilnīgai iziršanai. To paturēsim vērā. Paturēsim vērā arī to, ka Kārteram savā politiskajā karjērā ir jārēķinās ar vairāk miljonu lielo ASV poļu vēlētāju balsīm.

Pēc Varšavas apmeklējuma Kārters 31. decembrī un 1. janvārī uzturēsies Irānā. Ciešas un labas attieksmes ar Irānu ir ļoti svarīgas ASV globālās poli-

(Turpinājums 20. lp.)

Arī Italijā nodarbina viesu strādniekus

Kaut Italijai pašai pāri par 2 milj. bezdarbnieku un ap miljons strādā citās Eiropas zemēs, visvairāk Vācijā, tā pati sāk nodarbināt viesus strādniekus. Italijas avīzes, kas par šo paradoksālo stāvokli raksta, nodarbināto ārzemnieku skaitu nemin. Darba ministrija aptuveni lēš, ka Romā vien nodarbinot ap 120.000 ārzemnieku. Komūnistiskā arodbiedrība aplēsusi, ka viesnīcās un ēdnīcās 10 proc. no personāla esot arabu sezonas strādnieki, kas Italijā ieradušies nelegāli.

Laikraksts La Stampa raksta, ka nelikumīgi nodarbināto ārzemnieku vidū visvairāk esot arabu. Tie neesot pakļauti arodbiedrību uzraudzībai, strādājot par mazākām algām un arī ilgāk nekā paredzēts. Uzņēmēji tā izvairoties no sociālo nodevu maksāšanas.

Rūpnieki un uzņēmēji sevišķi smagiem un netīriem darbiem, kas slikti apmaksāti, pašu italiešu strādniekus nevar dabūt un spiesti pieņemt ārzemniekus, arī turkus, sevišķi dzelzs lietuvēs. Sevišķi Dienviditalijā, no kuŗienes gadu desmitiem spēcīgie cilvēki izceļo uz aizjūŗas zemēm, dodas uz Vāciju un citur, trūkst sezonas strādnieku ne tikvien vīnogu un olīvu ievākšanai, bet arī būvniecībā un zvejniecībā. Tur sezonas laikā ieplūst strādnieki no Ziemeļafrikas, protams, nelegāli, jo valdība uzturēšanās un darba atļaujas nedod.

Līdzīgs stāvoklis bija Rietumvācijā, kad Elbas grīvas rajonā lielo ķiršu dārzu īpašnieki ražas novākšanai izmantoja turkus, kas Vācijā bija ieradušies kā tūristi, gan ar nodomu dabūt kaut kur darbu. Vācijā pašlaik bezdarbnieku skaits sasniedz tepat miljonu, un katru uzņēmēju soda, kas nodarbina ārzemniekus bez darba atļaujas.

Italiešu laikraksti raksta par ieviesušos paražu par mājkalpotājām pieņemt melnās meitenes, sevišķi no bijušajām kolonijām Eritrejas un Somālijas, no kurienes iecelot nav nekādu grūtību. Turīgākās pilsoņu ģimenes neapmierinoties ar nēģerietēm, bet izvēloties elegantās āziātietes, sevišķi filipīnietes. Aplēsts, ka pilsoņu ģimenēs nodarbinot ap 50.000 mājkalpojājas ārzemnieces.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 31. DECEMBRIS, 51. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītāja: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403, Redaktors Austrālijā Ed. Ārmanis, 20 Tarlo Ave., Lagarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir parakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Sveša māte mani raida Ziemassvētkupu puķu raut; Kur būs ziemu puķu ņemt, Kur vasaru ledutiņu? (T. dz.)

Teodors Sīlis

Jaunajā gadā

Aizvadītais gads latviešu sabiedrībā ir iezīmējis uzskatu atšķirības. Ir saskatāmi it kā noteikti virzieni. Vienu veido okupētās Latvijas funkcionāri, tas spēcīgi baŗojas arī no tagadējā izglītības sistēmā valdošiem liberāliem un komūnistiskiem uzskatiem ar saukli — sadzīvosim. Otru virzienu veido brīvās Latvijas paaudze un visi tie, kas saskatījuši komūnistiskās varas briesmas un ir pieteikuši bezkompromisa cīņu ar okupācijas varu par brīvu, neatkarīgu Latvijas valsti.

Sadzīvošanas virzienam pievienojusies daļa mūsu intellektuāļu un liberāļi, kas kā ar augstprātīgu pārākumu un sarkasmu vīpsnā par brīvās Latvijas paaudzes konservātīvajiem uzskatiem un šolaiku „progresīvā gara" neizpratni.

Komūnistiskā vara sadzīvošanas saukli izmanto tikai kā pašreizējās situācijas līdzekļi sava galvenā mērķa sasniegšanai — pakļaut komūnistu varai visas valstis un tautas. Brežņevs pagājušā gadā skaidri pateica, ka „nav neviena stūŗa pasaulē, kas stāvētu ārpus padomju interešu lauka un ietekmes sfairas".

Šo divu iezīmīgo virzienu intensīvie strāvojumi pagājušā gadā liecina, ka Jaunajā gadā varam sagaidīt vēl tālāku sabiedrības politisko uzskatu noskaidrošanos, kuŗā saredzēsim, kādā virzienā katrs aktīvais loceklis iet, kādu virzienu ietur katra organizācija, latviešu kopa vai grupa. Šāda noskaidrošanās demokratiskā sabiedrībā ir nepieciešama, lai katrs sabiedrības loceklis skaidri zinātu organizāciju un atsevišķu sabiedrībā aktīvu personu politisko nostāju un varētu izšķirties, kuŗa vriziena aktīvitātes atbalstīt un par kuŗu personu balsot, organizāciju vadītājus izraugot.

Pienācis laiks katram sabiedrības loceklim apzināties, ka 30 gadus trimdā valdošā vienotība un saliedētā vienprātība pretkomūnistiskā cīņā balstījās uz latviešu izlasi, kas komūnistu varu bija pati pieredzējusi un izjutusi. Šo vienotību visus aizvadītos gadus nespēja saārdīt nekādi komūnistiskās varas paņēmieni. Komūnistiskai varai bija jāgaida, kamēr izaug jauna paaudze bez savas pieredzes, ar lielāku ticību vārdos teiktiem ideāliem un komūnistu sludinātai „paradīzei zemes virsū". Šai paaudzei Latvijas okupanti ir sākuši iestāstīt un ar „dokumentiem" pierādīt, ka latviešu tauta pati labprātīgi revolūcijas ceļā „nokratījusi diktātorisko jūgu" un demokratiski nobalsojot, pievienojusies Padomju savienībai kā 15. republika. Latvijas okupanti tagad sistēmatiski atkārto, ka trimdā devušies tikai kaŗa noziedznieki un visi tie, kas izdarījuši noziegumus, sadarbojušies ar nacistiem, un bēguši no gaidāmā soda.

Varam skaidri konstatēt, ka „sadzīvošanas virziens" nav dabiski izaudzis, bet ka to latviešu sabiedrībā stipri veicinājusi komūnistu okupācijas vara Latvijā ar čekas (KGB) palīgorganizācijas, „Komiteja kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs", aktīvitātēm. Sabiedrības noskaidrošanās procesā katram skaidri būs jāapzinās šīs „kultūrkomitejas" atklātie un apslēptie mērķi un pašam jāizšķiŗ, vai tos veicināt un atbalstīt vai arī nē. Šim jautājumam plašāk pieskāries arī PBLA priekšsēdis I. Spilners savā runā Austrālijas apmeklējumā, ko publicēja arī latviešu prese. I. Spilners konstatē, ka „tā saucamie kultūras sakari trimdas pusē ir pilnīgā pašplūsmā, kur atsevišķi cilvēki vai mazas grupas darbojas pašas, bet otru pusi stipri vada padomju režīms. Trimdas sabiedrības locekļi darbojas bez kādas mērķtiecības. Aktīvā sabiedrība sadalās protestētājos un kultūras sarīkojumu apmeklētājos. Sabiedrībā aug strīdi. Kultūras sakaru komitejas devumu, pieņem bez lielākas kritikas un izlases. Trimdā trūkst mērķtiecīgas politikas, jo sabiedrības vadība neieņem viedokli".

Te jāpiezīmē, ka vadītājas organizācijas savās sapulcēs un kongresos ir jau ieņēmušas noteiktu viedokli, bet organizāciju vadībā vēl ir personas, kas šo viedokli ignorē un negrib pieņemt nekādu nostāju. Vēl ir daudz žonglētāju, kuŗi paši nezina, kas viņi ir un kādā virzienā gribētu iet. Savu politisko nostāju un norobežošanos no okupācijas varas un tiem, kas ar to sadarbojas, ir jau deklarējusi Daugavas Vanagu organizācija. Baznīcas virsvalde un arī Latviešu Teātŗu apvienība ir pieņēmusi lēmumu, ka „apvienībā neuzņems un distancēsies no tām teātŗa kopām un ansambļiem, kas sadarbojas ar okupētās dzimtenes varu". Arī pagājušā gada ALA kongress pieņēma rezolūciju, ka „nevēlami un noraidāmi ir tie sakari, kuŗus veido un diktē KGB (čeka) un tās vadītās organizācijas".

(Turpinājums 16. lp.)

Lasītāju vēstules

VAI NAV PAR STIPRU?

A. Ķegumnieks LA 45. (19. nov.) numurā min, ka Rīgas tuvumā uzbūvēts 40 milj. kilovatu raidītājs laika ietekmēšanai. No kurienes un kā tad tik daudz elektrības jaudas tur var dabūt, jo tā jau būtu turpat vai puse visas padomijas elektr. jaudas. Svītrosim nost tās trīs nulles, pietiks ar 40.000 kilov. Bet arī tas ir apšaubāmi, jo arī tad ļoti liela daļa Latvijā ražotās enerģijas būs jāpatērē šai lietai. Manuprāt 4000 kilov. varbūt būs pareizāk.

Un kā tad ar to laika ietekmēšanu? Kā zināms, izstarotā jauda krītas pretēji proporcionāli attāluma kvadrātam, un tādā kārtā raidītāja tuvumā tās ietekmei jābūt nesalīdzināmi lielākai, nekā šinī kontinentā vairāk tūkstoš km attālumā.

Ka komūnisti gribētu laiku ietekmēt, par to nešaubos, bet vai ar šāda raidītāja palīdzību to var, par to jāšaubas. Bez tam, ar kādu viļņu gaŗumu resp. frekvenci šis superraidītājs strādā?

Mūsu planetas laiku gan ietekmē saules izstarojumi un citi kosmiski faktori. Salīdzinot ar to, cilvēku mēģinājumi laiku ietekmēt ir gaužām nenozīmīgi.

J. Kreicbergs
Hackettstown, N.J. ASV

APDĀVINĀSIM BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJUS

Daugavas Vanagu organizācija vāc svētku ziedojumus trūcīgo un slimo tautiešu atbalstam. Tāpat tas būtu jādara arī citām mūsu organizācijām un draudzēm. Sevišķi Vācijā mīt simtiem mūsu kaŗa invalidu, daudziem ir amputēti locekļi, to skaitā ir arī pāri par 100 neredzīgo.. Šie kaŗavīri ir cietuši smagi, viņu dzīve ir drūma, kamēr veselie, dzīvojam labos dzīves apstākļos. Tādēļ ziedosim mūsu invalidiem, lai viņus bagātīgi apdāvinātu. Ar to mēs rādīsim arī priekšzīmi mūsu jaunatnei — cienīt mūsu brīvības cīnītājus. Nav augstāka pienākuma, kā mīlēt savu tēvu zemi. To darījis latviešu kaŗavīrs.

Valdis Šteinmillers Toronto

NEVAR VAIRS IZTURĒT

Pēc teātŗa dienām klīvlandieši man pārmet „nepareizu" godalgošanu, piešķiŗot pirmo vietu Toronto DV teātrim Kanadā par Nīla Saimona lugas Trīs dienas Plaza viesnīcā izrādi, bet ne Grand Rapidu teātrniekiem par Margas Teteres Brīnumzālīte.

Te tāds paskaidrojums, ka žūrijas komisijā darbojās trīs: J. Valters, Dr. Šedriks un es. Godalgu piešķiršanā piedalījās arī publika, kas bija noskatījusies visas trīs izrādes, to starpā arī Čikagas teātŗa trīs viencēlienus: Vulfa Līnis murdā, Brigaderes Čaukstenes un Zīverta Sievas māte. Publikas balsotājiem bija tikai viena vienīga mēraukla: kuŗa izrāde vislabāk patikusi. Viņa tad ar mazu balsu vairākumu par tādu atzina gradrapidiešu izrādi, bet mēs — žūrijas komisija — Toronto teātrinieku sniegumu. Godalgu piešķiršanā publikai nebija nekādu instrukciju, turpretī žūrētājiem bija jāpilda Teātŗa apvienības noteikumi, ka mums jāvērtē vienīgi mākslinieciskais sniegums, ne lugas „nacionālā piederība", ne kas cits. Tāpēc arī mums visiem trim nebija ne niecīgāko domstarpību, ka pirmā vieta pienākas Kanadas teātrim.

Dr. Šedriks ir Kanzasā, J. Valters — Milvokos, bet es — klīvlandietis ar šo paskaidrojumu iedrošinos runāt arī viņu vārdā. Viņiem jau viegli: neviens klīvlandietis netiek tiem klāt, nebrūk viņiem virsū, bet man gan.

J. Kalnietis Klīvlandē

KĀDA STATISTIKA

Kāds tautietis man atnesa izgriezumu no okupētās Rīgas izdevuma, kuŗā ievietoti divi foto attēli no 1974. gadā Juglā atvērtā pašapkalpošanās veikala Tallina, kas gadā apkalpojot pieci miljoni pircēju, kas nozīmē, ka divos mēnešos apkalpoti vairāk nekā 800.000 cilvēku — tikpat, cik Rīgā iedzīvotāju.

No šiem 800.000 Rīgā apm. 500.000 no Pad. savienības iepludināto, krievu „zaldātus" ieskaitot. Ja divos mēnešos apkalpoti 800.000 cilvēku, tad vienā mēnesī — 400.000 Mēnesī ir 26 darba dienas. Izdalot šo skaitli ar 26, dienā apkalpo 15.385 pircējus vai vienā stundā iepērkas 1282, ja veikals strādā 12 stundas dienā. Kā redzams attēlā, veikalā ir piecas kases, tātad vienai kasei stundā jāizlaiž 256 pircējus. Kaut pieņemam paražu, ka padomijā pirkumu neiesaiņotu vienkārši sastūķē maisā, tad tomēr tas kopā ar samaksu prasa apm. četras minūtes katram pircējam, strādājot acis nepaceļot...

Kā redzams, ar skaitļiem un nullēm tur neskopojas.

J. K. Toronto

Cittautieši par Zentu Mauriņu

Rakstniecei Zentai Mauriņai 15. decembrī apritēja 80 mūža gadi. Papildinot, ko par šo lielo eiropieti jau agrāk rakstījām, lai pieminam dažas atsauksmes cittautu izdevumos.

Par zviedru valodā publicēto Dr. Z. Mauriņas Zviedrijas dienas grāmatu Befrielsens or. Gunnel Valquist, Svenska Dageblatt, 1968. g. 15. oktobrī, rakstīts: „Zentas Mauriņas darbi mūs iepazīstina arī ar slimību un fizisko sāpju atbalsīm. Viņa ir vienreizējs piemērs gara uzvarai pār matēriju. Tā apbrīnojamā spējā izveidojusies par kultūras vērtību nesēju un dvēseles dzīves saglabātāju tūkstošiem dažādu valstu cilvēkiem."

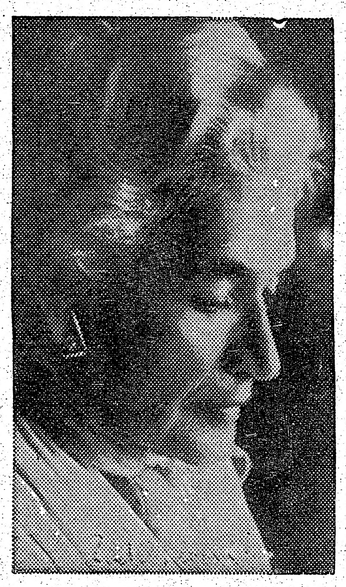

Zenta Mauriņa

Ake Ljungsfors, Helsingsborgs Dagblad, 1968. g. 23. septembrī, par to pašu grāmatu: „Šinī grāmatā Zenta Mauriņa izsaka savu pateicību kā būtu jādzīvo, lai sagādātu prieku sev pašam un citiem. Grāmata lasās ar kāpinātu interesi, un lasītājs, kuŗu lappusi tas arī uzšķirtu, ne tik aizvien dziļāk tiek satricināts un iespaidots, bet tiek pazemīgā apbrīnā aizkustināts, kā šī sieviete spējusi savu smago dzīvi tādā veidā pārvarēt. Viņai izdodas pacelties pāri ikdienas rūpēm un darīt saviem lasītājiem zināmu tās dzīves ziņu, kuŗā vienīgi lieliem gariem atļauts dzīvot."

Vācu preses atsauksmes 1947. g. iznākušo Sirds mozaīku — par godbijību un līdzjutību, sāpēm un priekiem, mīlestību un draudzību — viens no Vācijas ievērojamākiem rakstniekiem Hans Karosa (Carossa), kuŗa paša darbi uzrāda nobriedušu pacietību un ticīgu paļāvību Dieva nosacītajai mūžīgai kārtībai, vērtē sekojoši: „Kuŗu šīs grāmatas lappusi arī uzšķirtu, vienmēr jāsaduŗas ar kādu teikumu, ar kādu vārdu, kas ikkatru dziļi iespaido, spēj stiprināt un iekšēji aplaimot."

Šveiciešu preses atsauksmes. II dēvore, Bellinzona: „Neparasti izcilus stilā izteikta nesatricināma ticība augstākām garīgām vērtībām. Zentas Mauriņas uztverē cilvēks savā ziņā vienmēr paliek mīkla; tas var būt briesmonis, bet viņš var cilvēcei dāvināt arī tādus darbus kā Missa Solemnis un Brandenburgas koncertus. Viņa apsūdz rietumu valstis par nespēju saskatīt nopietnas briesmas, kas draud no komūnistiskā totālitārisma."

Dr. Džusepe Bikosa, Rivista Lugano: „Šī sieviete ir pati par sevi, pati ar savu dzīvi pierādījums tam, ko viņa saka un raksta. Nav šaubu, ka viņas stāja sakņojas romantiķā, bet tās tīrākā, labākā novirzienā."

Austriešu preses atsauksmes —Wiener Zeitung: „Savā stāsta krājumā Tod im Frühling (Nāve pavasarī) — Zenta Mauriņa melancholiski drūmos toņos raksturo cilvēka vainas apziņu, nokavētu un neatbildētu mīlestību un sievietes nepiepildīto dzīves sūtību."

Amerikāņu preses atsauksmēs, manuprāt, visatbilstošāko jubilāres personības un darbu vērtējumu līdz šim sniedzis prof. Harijs Zons (Zohn) no Amerikas, par ko varēs pārliecināties sekojošā izvilkumā no viņa apsveikuma raksta sakarā ar Zentas Mauriņas 75 gadu jubileju. Minētais apsveikuma raksts ievietots Zentas Mauriņas grāmatā Der Mensch — das ewige Thema des Dichters: „Sakarā ar jūsu 75. dzimšanas dienu es labprāt pakavējos atmiņās pie laudācijas, kuŗu man bija atļauts teikt 1971. g. aprīlī, kad jūs Bad Kisingenā saņēmāt Adenauera prēmiju literatūrā. Tas brīdis bija izcils notikums manā dzīvē, jo man bija dota iespēja no Amerikas ierasties Vācijā un ar savu klātieni svinīgajā aktā izcelt tautu vienojājus ideālus, pasaules kopīgās intereses, mijiedarbību un jūsu darbošanās atbalsis. Ar līdzīgu pacilātību atļaujos tagad nākt ar savu pienesumu jūsu jubilejas rakstu krājumam. Tālā gaita, jūsu dzīves apraksta pirmā grāmata, bija mana pirmā tikšanās ar jums. Arī šo neaizmirstamo brīdi pirms vairāk nekā 20 gadiem es labprāt atceros. Un cik karaliski skan amerikāņu literārā žurnāla Books Abroad dibinātāja un ilggadējā izdevēja vārds, kas man recenzijai piesūtīja daudzas viņa ļoti apbrīnotās Zentas Mauriņas grāmatas: Roy Temple House. Pēc jūsu grāmatu izlasīšanas es drīz vien apzinājos, ka esmu iepazinies ar lielas eiropietes darbiem, kuŗi rakstīti Nīčes, Romena Rolana un Stefana Cveiga garā un ka šo vērtīgā satura gramatu lasīšana nav vienīgi ētiska audzināšana, bet jo vairāk izteikta terapija dvēseles ārstēšanai. Arī jūs inspirē Gētes pasaules literatūras ideāls, jo jums svarīgs vispārējais, mūžīgais cilvēka priekšstats.

Ģen. K. Goppera fonda šī gada markas zīmējis Otto E. Markēvics un tās veltītas latviešu jaunatnes dažādo nometņu ugunskuriem pasaules tālēs. Latviski ugunskuri tagad liesmo ne vien latviešu skautu un gaidu nometnēs, bet tādi deg arī daudzās citās jaunatnes pulcēšanās vietās. Visu šo ugunskuru mērķis ir viens — degt Latvijai un latvju jaunatnei. Uzņēmumā jaunās markas ar tekstu latviešu un angļu valodā.

Smeļoties vēsturē, kultūras vēsturē, filozofijā un pasaules literatūrā, jūs pārvēršat savas zināšanas humānistiskā un humānitārā atklāsmē. Ekspresionistiskā līķa Franča Verfeļa dziļākā pārliecība, ka pasaules sākums meklējams cilvēkā, ir arī jūsu dziļākā iekšējā pārliecība. Un cilvēka atzīšana ir arī Dieva atzīšana. Dziļa reliģiozitāte, kas caurstrāvo jūsu darbus, liek mums piedomāt pie vārda „reliģio" sākotnējās nozīmes: tas, kas mūs vieno.

Vienā no saviem skaistākiem un aizkustinošākiem stāstiem, kas nosaukts „Buchmendel", Stefans Cveigs saka, ka grāmatas sarakstot tikai tamdēļ, lai ārpus savas elpas rastu kontaktu ar cilvēkiem. Jūsu gadījumā šis kontakts tiek nodibināts jau pirms jūsu grāmatu iespiešanas, jo vienmēr vispirms tiek uzņemts personiskais kontakts un uzsākta domu izmaiņa ar jūsu klausītājiem. Savā grāmatā Abenteuer des Menschseins jūs rakstāt: „Tev pieder tas, ko tu aizdāvini citiem; šī sajūta mani uzrur un spārno." Šinī ziņā tā ir vienīgā spārnotāja un vērtīgas dzīves saglabātāja ziņa. Jūs, Zenta Mauriņa, esat bagāta sieviete. Kaut jūs šinī bagātībā vēl ilgi tiktu glabāta tai pasaulei, ko jūs apdāvināt."

Šīm zviedru, vācu, šveiciešu, austriešu un amerikāņu preses atsauksmēm par mūsu ievērojamo jubilāri vairs neatbilst pašu latviešu literatūras lietpratēju vērtējums par Zentu Mauriņu pirms 25 gadiem izdotajā Latvju Enciklopēdijā. (Latvieši laikam stingri vien vadās no parunas, ka pravietis savā zemē netiek cienīts!). Par nepiedodamu paviršību, ja ne apzinātu ignoranci, jāuzskata Zentas Mauriņas nepieminēšana 1976. g. janvārī izdotajā A. Dravnieka Latviešu literatūras vēsturē. Autors grāmatas priekšvārdā gan taisnojas, ka šī grāmata neaptver pilnīgi visu latviešu literatūru, īpaši to, kas plaši sazēlusi trimdā. Tomēr nav attaisnojams, ka bija jāizlaiž arī mūsu starpautiski visvairāk pazīstamā rakstniece. Liekas, arī uz šo paviršību varētu atiecināt autora grāmatas priekšvārdā citētos H. Ibsena (ne J. Raiņa) vārdus:

Tiks piedots tev, ja nevarēji,
Bet mūžam ne, ja negribēji.

Cilvēcības pravietei un latviskā baltuma daudzinātājai vēl daudz baltu dieniņu ar gaŗajā dzīves pieredzē gūto uzskatu: labor omnia vincit, omnia vincit amor.

Ž. Indriksons

Teātŗa entuziastu satikšanās

(VILMINGTONAS TEĀTRA VIESIZRĀDE BAFALO)

Ir skaista rudens pēcpusdiena, kad gaidām ierodamies Vilmingtonas teātŗiniekus ar režisoru Uldi Karinu un draudzes priekšnieku Arturu Vatvaru, jo šī ir draudzes teātŗa kopa. Režisors šoreiz pats netēlo, bet staltais priekšnieks ir Filips Rīts. Šovakar redzēsim uz skatuves Anšlava Eglīša komēdiju Jolanta Durbe. Mūsu mazajā kolonijā esam vairs tikai 170, un no tiem 125 bija Vilmingtonas teātŗa viesizrādē. Bufalo tautieši mīl teātri šī vārda tiešā nozīme. Vilmingtonieši mīl spēlēt teātri, cik skaisti, ja šādas entuziastu grupas satiekas.

Uldis Karins var lepoties ar ceļojošo teātri. No Vilmingtonas, kur notika pirmizrāde, apmēram gada laikā apciemotas: Filadelfija, Priedaine, Vašingtona, Lankastera, Kvekertauna, Pokipsija un Bufalo. Pēc viesizrādes zēl bija šķirties kā skatītājiem, tā aktieŗiem. Anšlava Eglīša krāšņā valoda un vienreizējie dialogi uzjautrināja, izsmīdināja klausītājus. Ar raito spēli vilmingtonieši var lepoties, stundas aizgāja nemanot. Viss grūtums aizmirsās.

„Mēs jau nespēlējam naudas dēļ", piezīmēja kāds no aktieŗiem. Rezisors Uldis Karinš pazīstams savus aktierus daudzus gadus grūtajām raksturlomām izmeklējis piemērotas personas, kam tēlošana ir prieks un spēlerit kā ikdienas dzīve. Tas pats sakāms par titullomu tēlotājiem Jolantu (Māra Karina) un profesoru Jāzepu Kubulnieku (Valdis Ivansons), Mintauts Durbe (Aivars Celmiņš) ir viena no grūtākām lomām; šī kontinenta vīrs: veļas mazgātājs, ēdienu gatavotājs, ģimenes kopā saturētājs — tēloja brīvi, dabiski. Jolanta savā lomā jutās tik labi it kā tā būtu viņas pašas ikdiena. Tas pats sakāms par Filipu Rītu, ko tēloja Arturs Vatvars. Inteligents, uzmanīgs, galants jau privātā dzīvē — ar zināmu mistēriju, piemērots Anšlāva Eglīņa krāšņajiem dialogiem. Arī jaunieši aug jauni talanti nākotnes skatuvei ar Hopi (Annai Kariņai 17 gadu) un Argodu (Andrejam Lizņam arī turpat 17). Abos var saskatīt zināmus skatuves dotumus.

Vilmingtoniešu viesizrāde ar Jolantu Durbi bija beigusies. Fascinējoši! Teiktu Anšlāva Eglīša Filips Rīts.

E. ALKA - GAIGALA

Iznācis
Lidijas Lidekas
romāns
Nams pie Baltijas jūras
Dainas apgāda izdevums.
Cietos vākos. Cena $8.-.
Dabūjams DV grāmatnīcā,
491 College St.,
Toronto, Ont. M6G 1A5

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē

IMANTA SAKSA
DZIESMAI SVĒTKI
Komponista 60 gadu jubileja ietvaros
Sestdien, 1978. g. 14. janvārī, pl. 19.00 Bickford ģimnazijā, 777 Bloor St. W., Toronto.
Piedalās koŗi: Daina, Senatne, Hamiltonas Kristus draudzes koris, Viesturs, Zile, DV vīru koris un vīru ansamblis Kalvis — 150 dziedātāju. Diriģenti: A. Skudra-Kārkliņa, J. Baruss, A. Purvs, Dr. A. Pērkons un J. Dzeguze. Ieejas kartes: $4.-, un $5.-. Studentiem un pensionāriem $3.-. Kaŗa invalidiem un jauniešiem līdz 18 gadiem ieeja brīva — dabūjamas pie viņiem koŗu pr-kiem. Pēc koncerta Sv. Jāņa baznicas zālē, 200 Balmoral Ave. kopējs AZAIDS. Piedalīšanās maksa $3.-, iepriekš pieteicoties pie M. Lapiņas, tel. 225-0130.
Rīcības komiteja.

No dzīves dažādību kalna raugoties

MARIJAI URNEŽUS 70 MŪŽA GADI

Marija Urnežus

Bostonas priekšpilsētā, Jamaica Plain sirdī, mazā dzīvoklī piemirsta mājo dzejniece Marija Urnežus, īstā vārdā Lamberga.

Tai paaudzei, kas ieradās šinī kontinentā no Vācijas bēgļu nometnēm, viņas vārds nav svešs, bet citādi jau ir tas ar paaudzi, kas tagad vada mūsu organizāciju dzīvi. Lielākā vai mazākā mērā šī dzejniece viņiem ir pasveša un nezināma. Varbūt daļēji tas tādēļ, ka viņa nedod meslus šī laika modei — abstraktajai dzejai.

Esam atnākuši pasērst pie dzejnieces, kuŗai 8. decembrī piepildījās 70 mūža gadi. Dzīves ritums viņai sācies Zemgales mētropolē — Jelgavā, ar ko saistās dzejnieces sapņi un jaunība, pilsētā, kur reiz dzīvoja arī Aspazija. Viņa augusi turīgā ģimenē, apveltīta ar skaistumu un talantiem. Reizē viņas mājā runā divas valodas — latviski un lietuviski, jo tēvs ir lietuvietis. Ir tik daudz aicinājumu dažādās mākslas nozarēs, tik skaista šķiet dzīve. Tad saulainās dienas sāk apmākties. Viņa saslimst ar tuberkulozi, bet talanti attīstās arī slimības gultā. P. Roziša Rītums 1926. g. iespiež viņas pirmo dzejoli. Kad uzlabojas veselība, blondā jelgavniece ir Rīgā un iepazīst tā laika literātu gaisotni. Būtu gandrīz jāpārnāk uz dzīvi Rīgā, bet Jelgava viņu nelaiž, te ir Tautas konservātorija, kas vēl vairāk vilina. Labvēļi ieteic viņai dziedātājas karjēru. 1934. g. viņa beidza šo mācības iestādi, bet jau pirms tam dziedāja Rīgas radiofonā un koncertēja provincē. Viņa noslēdz mūža derību ar Jelgavas advokātu, pazīstamu sabiedrisku un politisku darbinieku Voldemāru Lambergu. Dzimst dēli. Pa laikam atrazdamās tuberkulozes ēnā, viņa nav varējusi savu kūsājošo enerģiju šķiest mākslas ugunīs tik brīvi kā vēlētos. Pieaug ģimenes rūpes. Šai ziņā Marija pārspēj visas latviešu dzejnieces, jo viņa ir četru dižu dēlu māte, kam nav piemēra mūsu dzejnieču aprindās.

Ģimene, ko dzejniece mīl vairāk par visu, prasa savu. Jāsaka, ka kāpināts dzīvības skaistuma pārdzīvojums raksturo Marijas Urnežus dzīvi un dzeju, 70 gadu dzīves slieksni pārkāpjot.

Dzīvības skaistumam dziedu,
Tās svētajai liesmai ...

Viņas kvēlā gara intereses sazaro vairākos virzienos. Smagajiem dvēseles pārdzīvojumiem tautas un personiskā dzīvā atraisoties dziesmā, viņa saka:

Tās sāpes, ko nevaru
izraudāt,
Dziesmu šūpulēs ļaujiet
man ieaijāt. un

Kur drupas, kur pelnainie
tuksneši?
Zied līliju lauki, zied mākoņi.

Dzejniece kļūst reliģioza, mums neaptveramās pasaules un spēku meklētāja un slavas dziesmu veltītāja Radītājam. Šī pasaule ir vienīgi viņai, kur tā pēdējos 10 gadus meklējusi spēku dzīvei, mēģinādama atrast neizdibināmo. Pievēršanās parapsīcholoģijai viņu ievirzījusi kādā mums pilnīgi svešā laukā — īpatā glezniecībā, meklējot krāsās katrai dienai jaunu atklāsmi, jaunas dimensijas. Neizskaidrojami viņas zīmējumos un gleznās parādās neredzamu modeļu sejas ne tikai mākoņos, bet visur, ūdenī, kokos, ziedos, mākoņos. Tie ir jauni meklējumi, mums pārējiem vēl sveši ... Ar šīm gleznām rotātas ir visas dzīvokļa sienas.

Sarunās rezignācija ieskanas vairākkārt. Kam šodien vajadzīgi dzejnieces talanti? Viņa nav aicināta nekādam uzdevumam, dziesmu svētkus rīkojot, it kā viņas nemaz pasaulē nebūtu. Kam vajadzīgas viņas lieliskā angļu valoda, kuŗā viņa brīvi var izteikties, tulkot latviešu dzeju? Marija brīvi runā, lasa lekcijas amerikāņiem.

Viņa brīvi runā arī lietuviski un vairākus darbus tulkojusi no vienas valodas otrā. Jelgavas teātrim viņa tulkoja Mikolaiša Putinas „Valdnieks", bet pati Bostonā 1953. g. uz lietuvju skatuves spēlēja Ievu Blaumaņa Indrānos, iegūdama kritikas vislielāko atzinību. Viņa aiziet vēl pie pensionāriem, jo latviskais neatlaiž visu mūžu, vai vajadzīgs vai nav ...

Dzejnice atceras, cik sīvi bijuši Bostonā viņas pirmie gadi. Kā viņa agrās rīta stundās devusies ar autobusiem, tramvajiem uz Sv. Cecīlijas baznīcu spēlēt ērģeles vai dziedāt mesas, tad par dietas ēdienu sagatavotāju slimnīcās. Patīkami bijis, ka toreiz viņa aicināta uz rakstnieku dienām vai arī dziedāt baznīcā un sarīkojumos. Tie bijuši skaistākie brīži toreizējā dzīves posmā.

Rezignācija. Viņa tomēr nav sarūgtināta, jo tic labajam un dzīvo labajam. Saviem dzejoļu krājumiem — Torņi Liesmās (1950) un Plīvurs (1963), viņa grib pievienot trešo un strādā gar šo darbu. Dzejniece pratusi sevi uzturēt apbrīnojami jaunu — izskatā un domās.

Lai sveicināta gavilniece!

Osvalds Akmentiņš

Aizdomīgā Rīga

Kāds latviešu tūristu pāris pagājušā vasarā apceļojis Eiropu, uzturējies kādu laiku arī okupētajā Latvijā un vēstulē stāsta par gūtajiem iespaidiem un novērojumiem, sevišķi Rīgā. Vēstule sūtīta no zemes, kur korespondenci nekontrolē:

„Lai gan Latvijā pavadīto dienu iespaidi man vēl vienmēr prātā, nav viegli tos izteikt vārdos. No atmiņas negaist ēku vispārējais nekoptais paskats un cilvēku nevērība pret otru cilvēku. Es patiesi jutos apvainots, redzot lielo skaitu krievu Rīgas ielās, kas jau ar savu masu vien likās sakām: šī ir mūsu pilsēta!

Cilvēki, kas auguši rietumu saimnieciskajā sistēmā, tā sauktajā kapitālisma iekārtā, jau tādēļ vien nevarēs samierināties ar komūnisma diktēto dzīves veidu, ka te nav nekādas izvēle. Cilvēks pats ar savām vēlmēm un interesēm te ir iznīcināts. Veikalos jāņem tas, kas tur ir, un ja nenemsit, būs jāiet uz māju tukšā.

Un tomēr tūristam dažkārt liekas, ka šeit sastopami īstāki „kapitālisti" nekā Amerikā. Kāpēc? Tāpēc, ka komūnistu varasvīri Rīgā maksā 120 rbl. par vienu pāri amerikāņu džīnām, par kuŗām nevarētu dot pat 20 rublu. Tātad Rīgā ir ļaudis, kas to spēj! Vispārējā vērtējumā jāsaka, ka Rīgas iedzīvotāji vada dienu nemitīgās domās un cīņā par savu saimniecisko eksistenci, kamēr mēs brīvajā pasaulē vairāk domājam par nedēļas nogali vai brīvdienu, kad varēsim tīkami atpūsties no darba steigas. Tas bez šaubām tāpēc, ka dzīves materiālā puse arī strādniekam kapitālistiskajā iekārtā sagādā daudz mazāk rūpju, nekā komūnistiskajā.

Mans 75 gadus vecais paziņa sacīja, ka strādnieku kārtas pensionāri, kā viņš, saņem ap 30 rubļu mēnesī. Šī summa pati par sevi ir nenozīmīga, ja zinām, ko par to var nopirkt. Drēbju un apavu jauniegāde ir smaga problēma. Tādas lietas, ko rietumnieki mēdz uzskatīt kā lētu ikdienas nepieciešamību, piem., saldumi, tase kafijas ar kūciņām kafejnīcā, cigaretes, alus kauss u. c. te ir luksa, par ko jāmaksā dārga nauda. Visumā šejienes un rietumnieku dzīves standarti nav salīdzināmi.

Rīgā novēroju, ka visi tur viens otru kādās aizdomās, sevišķi tūristus. Visi bīstas valsirdīgi pateikt savu domu, savu spriedumu vienā vai otrā gadījumā, vai iepazīstināt ar saviem dzīves apstākļiem. Tas, ko viņi teiks, nereti būs pilnīgā pretstatā viņu patiesai domai. Viņi nereti melos aiz bailēm, ka jūs gribat viņus izspiegot un nodot politiskās uzraudzības iestādēm, vai arī melos aiz pašlepnuma, negribēdami atzīties svešiniekam savas dzīves grūtībās. Tāpēc it viss, ko jūs dzirdēsit, jāpārbauda jūsu veselā prāta vai ticamu personu kontrolē. Un jo mazāk jūs teiksit un prasīsit, jo drošāki jūs paši būsit, ka nekritīsit aizdomās, ka esat kapitālistu atsūtīts spiegs.

Laudis paši ārēji liekas tādi paši kā visur, tikai atšķirīgi ar savu trūcīgo apģērbu, salīdzinot ar rietumu publiku. Viņu valkājamās drēbes ir vecmodīgas un vairāk domātas siltuma saglabāšanai nekā labam izskatam modernā izpratnē. Daži no sastaptiem bija arī laipni, daži nelaipni, bet manā vērtējumā tie visi ir konservātīvāki un vairāk nodarbināti ar domu, kā apmierināt savas ikdienas vajadzības.

Pilsētas ēkas, kā liekas, nav piedzīvojušas uzspodrinājuma kopš kaŗa. Pagāja dažas dienas, līdz pieradu pie pilsētas pelēcības, lai gan ielas bija tīras. No jaunceltnēm ievērojamākā man šķita modernā tūristu viesnīca, ko gan būvē jau ilgāk nekā trīs gadus. Vietējie strādnieki un amatnieki prasmes vai technoloģijas trūkuma dēļ nav bijuši spējīgi viesnīcas iekšieni izbūvēt pēc modernu pasaules viesnīcu standarta, tāpēc atvesti somi.

Rīgas viesnīca, kuŗā mēs bijām apmetušies, visvairāk domāta tūristiem, pēc savas iekārtas atgādināja viesnīcas pirms 30 gadiem. Mēs tomēr tur maksājām 30 dol. no personas diennaktī. Mans un sievas rēķins par kopīgu istabu bija 60 dol. diennaktī. Tikpat mēs maksājām arī Helsinkos, bet tur mēs dzīvojām pasaules standarta ērtībās un greznumā. Rīgā mums nebija izvēles. Rietumu pasaulē jūsu izvēle atkarīga no jūsu maksātspējām; Rīgā jums jāņem, ko dod, un jūs būsit laimīgs, ja vispār ko varēsit dabūt.

Mājās, brīvajā pasaulē pārbraukušam, man vedas salīdzināt rietumu un komūnistisko sistēmu. Galvenā atšķirība, man šķiet tā, ka mums rietumos ir izvēles brīvība un lielā mērā arī izvēles iespēja, tiklab garīgā kā saimnieciskā plāksnē, par ko nevaram vien būt Dievam diezgan pateicīgi."

J. K.

Adventa koncerts Klīvlandē

Klīvlandes Apvienotās draudzes jauktajam korim Dr. Viļņa Ciemiņa vadībā katru gadu ir divi labi sagatavoti garīgie koncerti, kur piedalās arī solisti un instrumentālisti. Tāpat tas notika arī šoreiz — 11. decembrī. Parasti tiek atskaņots arī kāds lielu apmēru darbs dažreiz pat divi. Kaut arī Dr. Ciemiņš ir ārsts tomēr viņš ir arī ievērojams mūzikis, absolvējis slaveno Oberlin konservātoriju (kompozicija). Korī 35 labi trenētas balsis daudzas no tām krietni skolotas. Ciemiņa un viņa palīdzes Ausmas Pirktiņas ļoti enerģiskā un lietpratīgā apmācībā kopa varēšana arvien vēl pieaug, koris spēj atskaņot arī techniski komplicētus „laikmetīgās" mūzikas lieldarbus.

Pārmaiņas pēc šoreiz koncertā bija iesaistīta arī arfa, kuŗu gan solo, gan kopa pavadījumos techniski tīri un dinamiski iejutīgi spēlēja amerikāniete Cecīlija Ilg McKay ar pāris mazliet netīrāk noskaņotām stīgām.

Koncerta pirmajā daļā basa un baritona solo un dueti ar klavierēm, ērģeļu un arpas solo. Jaunā ērģelniece Līga Zemesarāja techniski droši un iespēju robežās izteiksmīgi atskaņoja Bacha un Pachebela darbus, arī pavadījumus. Dr. Ciemiņš solistiem spēlēja klavieru pavadījumus — droši, precīzi, bet nedaudz par skalu. Bass Dr. Valdis Ūsis un baritons Torilds Barbins, kā arvien, iepriecināja ar techniski un dinamiski solīdi izstrādātu sniegumu. Viņi dziedāja arī duetus, no tiem kā pirmatskaņojumu Jāņa Baruša dziesmu Ticība ar Leonida Breikša tekstu. Tas arī bija šī koncerta vienīgais latviešu autora darbs. Nevaru samierināties ar tādu Klusa nakts aranžējumu arfai, kādu devis Mancels Grandjany. Nevajadzētu pasaules visvienkāršāko dziesmiņu tik nežēlīgi samocīt.

Koncerta smagumpunkts tomēr bija otrā daļa ar angļu lielā komponista Benjamin Britten A Ceremony of Corals. Koris un arfiste nonāca no balkona un novietojās altāra telpā, kur klausītājiem iespēja visam izsekot nevien ar ausi, bet tieši priekšā redzēt diriģenta, kora un arfistes darbošanos. Kaut arī no ērģeļu balkona akustika ir labāka, tomēr šī pārmaiņa citā ziņā bija izdevīga un patīkama.

Nesen mirušā Brittena mūzika vokālistiem resp. korim ir ļoti ciets rieksts, kaut arī viņu nevar saukt par „laikmetīgu" šī vārda viskrasākā izpratnē. Tomēr asās, disonančainās harmonijas, neparastie melodiskie gājieni un ritmi šo vienpadsmit (!) dalu Saulgriežu lieldarbu padara korim grūti pievaicamu. Koris tomēr to bija pieveicis, izņemot dažus nedrošākus iekritienus un intonācijas paškobīšanos. Šie sīkumi tomēr attaisnojami ar to, ka lielā sniega vētra izjauca pēdējās nedēļas mēģinājumus. Koris šo milzu darbu pieveicis pāris mēnešu laikā. Dažās intonācijas svārstībās vainojami galvenokārt soprāni. Solo dziedājumus ar slavējamu, tīru skaņīgumu veica soprāns Rasma Socka un soprānu duets Liesma Roma un Zaiga Tērauda. Visus kora un solo dziedājumus pavadīja arfiste.

Kopsummā — labi izdevies, iespaidīgs, mākslinieciskā ziņā augstvērtīgs Ziemsvētku ievadījuma koncerts.

J. Kalnietis

Atsākta prāva

Nujorkā pēc sešu nedēļu pārtraukuma 12. decembrī atsāka tiesas prāvu pret Boļeslavu Maikovski. Šinī laikā tiesa izsprieda, ka pie iztiesāšanas pielaižama arī publika, ko tiesnesis Laions līdz šim nepielaida. Tiesā bija ieradušies arī 20 žīdu organizāciju pārstāvji, bet tiem bija jāreģistrējas pie tiesas apsargiem. Lieciniece Lea Kanera no Izraēlas liecināja, ka 1941. gada 9. novembrī Maikovskis ar trim citiem policijas darbiniekiem „Dvinskas" geto izraudzījis žīdus nošaušanai, ieskaitot viņas ģimenes locekļus, bet viņa nevarēja pateikt vietu, kur toreiz atradusies, jo geto adreses neesot bijušas. Maikovskis apsūdzēts ka pie iecelošanas ASV slēpis savu darbību kaŗa laikā.

Vk.

ASA

Kaŗa dunoŗ
ieskanējusi k
dama apkārt
kus un visu
ceļā. Ļaužu
nēja nezinām
laupīts sirdsn
varēja pateik
sies un kur
rau tais post
elpu, ned enā
miem. Kas r
bija pārlieci
Ieroču nesēji
sēs, tikai vie
lielais guvum

Kauju skā
visvairāk cie
votāji Lai kā
ves rocība ur
vojamā laikā
jās atstāt dz
piemājas dā
raža devēju
Bet kaŗš ir r
kas ar visām
nolauž ilgi a
labu nav. Un
da, kaŗa diev
brāzdams uz
iznīcinātājien

No ieņemt
gabaliem uz
plūst mierīgo
mes. Tajās l
sāpes. Tā bi
ba.

Šīs straum
mūsu zemes
vidus bijām
atraujot tos
tam, mašīn
cās. Tā izaug
rītājiem. Dal
tiem, kas pa
gabaliem Li
toja lauku da
paliktu bez
jadzēja turpi
par to, kuŗā
uzvara.

Mūsu kain
Ļeņingradas
pārvesta ģin
metām —
Tās bija jau
mājā pasaul
dējušas tēvu
šas jauktā ģ
vī nesa lat
gadi krievu
zudinājuši m
un arī meite
garunāties
bet tas nebi
iekļautus mi
ves gaisotnē

Māte sāk
niem, bet
sev. Daudz

A
Bīs
Prof. H.
Biografis
izlase u.
dabūjam
K. Boris
Prof. H.
vairāki
Vēl ir
Freiman
Visas mi
nīcās un

A. SEDASDĒLS

ASARAS

Kara dunoņa jau dziļi bija ieskanējusi krievu zemē, postīdama apkārtni, nāvējot cilvēkus un visu, kas tai gadījās ceļā. Ļaužu tūkstošiem uzglūnēja nezināma nākotne, bija laupīts sirdsmiers. Neviens nevarēja pateikt, cik tālu virzīsies un kur apstāsies kara uzrau tais posts ar savu asiņaino elpu, nedzenām un pārsteigumiem. Kas rokā turēja ieroci, bija pārliecināts par uzvaru. Ieroču nesēji atradās abās pusēs, tikai vienam var piederēt lielais guvums.

Kauju skārtajos apgabalos visvairāk cieta mierīgie iedzīvotāji Lai kāda tiem bi a dzīves rocība un grūtības pārdzīvojamā laikā, neviens nevēlējās atstāt dzimto stūrīti, sīko piemājas dārželi vai niecīgo ražas devēju zemes strēmeli. Bet karš ir nežēlīgs, kā vētra, kas ar visām saknēm izcel vai nolauž ilgi augušus kokus. Žēlabu nav. Un ja cietējs tās raida, kara dievs taīās neklausās, brāzdamies uz priekšu ar saviem iznīcinātājiem soļiem.

No ieņemtajiem krievu apgabaliem uz aizmuguri sāka plūst mierīgo iedzīvotāju straumes. Tajās lāsmoja asaras un sāpes. Tā bija nežēlīga istenība.

Šīs straumes ieskalojās arī mūsu zemes novados. No sava vidus bijām devuši karotājus, atraujot tos gan arkla balstam, mašīnām pilsētu rūpnīcās. Tā izauga tukšumi, bez darītājiem. Daļu varēja aizstāt ar tiem, kas padzīti no kauju apgabaliem Lielāku skaitu izvietoja lauku darbos, lai zeme nepaliktu bez devuma. Dzīvei vajadzēja turpinājuma, nedomājot par to, kurā pusē nosvērtos uzvara.

Mūsu kaimiņos apmetās no Ļeņingradas kara apgabala pārvesta ģimene: māte ar divi meitām — Taņu un Valēriju. Tās bija jaukas meitenes. Pirmajā pasaules ugunsgrēkā zaudējušas tēvu, viņas bija uzaugušas jauktā ģimenē, jo māte sevī nesa latviešu asinis. Garie gadi krievu zemē gan bija pazudinājuši mātes dzimto valodu, un arī meitenes varēja ar mums sarunāties tikai svešā mēlē, bet tas nebij par šķērsli viņam iekļautus mūsu darba un sadzīves gaisotnē.

Māte sāka darbu pie kaimiņiem, bet meitenes panēmām sev. Daudz jau viņām darba nebija, un savu dzīvi tās vadīja viegliem soļiem. Nekādi gāžami kalni mežziņa mājas saimniecībā nebija. Es kopu savu zaļo svētnīcu, bieži vien augu dienu rīkodamies ar saviem mežsargiem pa apgaitām. Es pat nezināju, ko meitenes dara gaŗajās vasaras dienās. Mums arī nebija nekā tāda, kas liktu viņām sajust kādu pāri darījumu, nievas vai dusmību. Rīkojāmies un sadzīvojām, lai atnācējas atspirgtu no pārdzīvojumiem un satraukuma.

Taņa bija pāris gadu vecāka par Valēriju, taču abas vēl padsmitnieču kārtā. Trausla auguma, pašaurām, brūnām acīm un tādu pašu matu krāsu. Bieži smaidīja, likās apmierināta ar dzīvi svešajās mājās un nekad neizrādīja nepatiku vai īgnumu tai niecīgajā darbā, kas bija veicams mežziņa mazajā saimniecībā. Katrā ziņā viņai tas būtu grūtāks kādās lauku saimnieka mājās, ar garākām darba stundām un lielāku piepūli.

Valēriia atgādināja spilgtu krieva zēnu, patuklu, apaļu seju, pajukušiem gaišiem matiem Viņa bija strauja un izdarīga. Nekādu grūtību ar abām meitenēm nejutām. Tās gan bija ieradušās patrūcīgā tērpā, bet laimīgas, ka izkluvušas no uguns joslas un dzīvības briesmām. kas tolaik vēlās pāri cara Pētera pilsētas pievārtei.

Sapirkām abām drēbes un piedienīgus apavus. Diezin vai viņas iebkad bija redzējušas vai valkājušas tik izskatīgu ietērpu?

Kad reizi nedēļā braucām uz tuvējo pilsētiņu ņēmām meitenes līdz, lai tām parādītu, cik daudz iespēju košu padarīt savu dzīvi. Sākumā meiteņu acīs nebija ticības. Bet kad bieāk ieradāmies pilsētiņas veikalos un katru reizi to durvis bija vaļa viņas sāka visu to aptvert kā īstenību.

Viņām bija pagrūti pierast pie jaunās mājvietas apstākļiem un cilvēkiem. Šaī ziņā tām piemita kāda neva'adzīga bijība, pat maza baiļošanas. Mūs allaž sauca par saimnieku vai saimnieci, tādēļ ātrākas iejušanās labā likām viņām mutē savus priekšvārdus, jo zinājām, ka arī savā pusē tās bija pieradušas vaļīgākai uzrunai: svešs vai pazīstams — ikviens tur taču bija biedrs vai biedrene.

Ik pāris svētdienu no kaimiņiem atnāca māte Ļēna. Paciemoties, parunāties, varbūt arī dalīties iespaidos ar savām meitenēm. Pati viņa bija pārvērtusies, vismaz ārēji. Uzposusies, drošu valodu. Apmierināta tā ilgi tērzēja ar bērniem.

Ierādījām siltu, mazu istabiņu ar nepieciešamo iekārtu. Bet kas gan varēja zināt viņu apmierinātību vai laimību? Viņas taču bija atrautas savai zemei, kaut arī tai gluži citāds vaigs. Tomēr kaut kas tur bija, ko saukt par savu.

Vasara bija aizskrējusi vēja spārniem. Meitenes darba gaitās bija saulē nobrūnējušas, rokas tām kļuvušas stiprākas, acīs kāds kluss un mierīgs gailējums. Varbūt apmierinājums, ka tām droši un viegli soļi svešumā un visa pa pilnam, līdz ar labu sadzīvošanu?

Ēdām pie kopēja galda, zinādami, ka dažā labā turīga Zemgales saimnieka mājā tas bija citādi. To darījām, lai savai zemei atrautām dvēselēm būtu vieglāk pārciest gaidāmās pārmaiņas, kuŗās priekš vēl jaucās ar rūgtumu. Viņām vēl sāpēja pašu mājas.

Tuvojoties ziemai, nemelā darba slodze saruka. Nu bija arī vairāk laika jautāt un mums atbildēt. Grūti bi'a iestāstīt kaut ko par brīvību, kāda valda mūsu mazajā dimtenē, kas mums bi'a tikpat mīļa un dārga kā meitenēm viņu cietā, asā un ierobežotā dzīve bezgala plašumos izvērstajā zemē Bet katrs mēs mīlējām savējo — ar vienu un to pašu jūtoņu un sirdspukstiem.

Ziemsvētki pienāca nemanot. Jau sala mēnesī uzkrita pirmais sniegs, ietīdams laukus un meŗus mīkstajā villaņē, ko pa reizei sapurināja iemaldījies vējš. Dienas ritēja kā dziļa jā mierā. Rāmi un bez steigas.

Taču kaut kur austrumos krāca uguns katls ar tajā samestām cilvēku dzīvībām. Kara dievs bija pieņēmies niknumā, cīņās mainoties zaudētājiem ar uzvarētājiem. Neviens arī nezināja, kas tukšos uzvaras kausu.

Svētku sestdienā aizbraucām uz pilsētiņu — nopirkt svecītes eglei un dāvanas meitenēm. Droši vien viņām nebija nedz iedomu, nedz priekšstata par to, kā sagaidām Pestītāja atnākšanu savā mazajā, nu jau kara apdraudētajā zemē.

Taņa vēlēās braukt mums līdz, bet viņu atrunājām: būtu neērti pirkt dāvanu, to saņēmējam klātesot Laikam jau arī abas bija sarunājušas māti atnākam, patriektos mums klāt neesot. Arī tas bija labi: varēs vaļsirdīgāk pārrunāt dzīvi mūsu mazajā saimniecībā.

Jau krēslo'a, kad mājup braucot no Siliņu apgaitas paņēmām svētku eglīti. Noslēpām dāvanas, bet eglīti izslējām lielākajā telpā ar spožu zvaigzni galotnē. Meitenes gluži vai sa'inga no pārsteiguma. Ko gan viņām vēstīja jaukais rotājums, uzaugušam bez Ziemsvētku gaismas, kas droši vien tām noraksturota par niekošanos vai kādu pagānisku izdarību?

Mums vēl visa kā bija pa pilnam — ar skaisto un krāsaino kuplumu svētku galdā. Teicu pār s vārdos, kādēļ mēs visu to tā darām un kāda nozīme

(Turpinājums 16. lp.)

Austrālijā viesojās māc. Jānis Šmits. Visos lielākos centros viņš stāstīja par dzīvi tagadējā Latvijā un atbildēja uz jautājumiem. Turneju organizēja DV Austrālijā valde. Māc. J. Smitam bija sagādāta arī tikšanās ar Austrālijas parlamentāriešiem parlamenta namā Kanberā. Attēlā māc. J. Šmits sarunā ar DV Sidnejas nod. valdes priekšsēdi P. Upenieku (vidū) un vanadžu priekšnieci E. Rodzi-Ķiseli.

Foto: A. Lejietis

Frēzers uzvarējis

Austrālijas 8 miljoni vēlētāju ar lielu b lsu vairākumu nobalsoja par līdzšinējo liberāļu partijas premjēru Malkomu Frēzeru.

Pēc vēlēšanu rezultātu paziņošanas Strādnieku partijas bijušais premjērs Vitlams atteicās no partijas vad bas. Viņš zaudēja divās vēlēšanās pēc kārtas. Pēc parlamentāriskās prakses partijas vadība tagad jāpārņem citam.

★ Rīgas ēdnīcās vairumu ēdienu pasniedz ne ar kartupeļiem, bet ar rīsiem, — ziņo Rīgas radio reportieris, cenšoties noskaidrot, kas notcis ar kartupeļiem. Pilsētas sabiedriskās ēdināšanas pārvaldes priekšnieces vietniece Ausma Kaminska atbildējusi: „Nekas nav noticis. Trūkst transporta. — Pilsētas vietējās tirdzniecības priekšnieka vietnieks dārzeņtirdzniecības jautājumos Vinokurovs: „Kartupeļi nekur nav pazuduši. Bazēs ievestas jau 1000 tonnas, un katru dienu vēl pieved pa 100 tonnām. Ēdnīcās nav? Tas nu gan patiešām brīnums! Visi sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu pasūtinājumi izpildīti līdz pēdējam. Arī transporta pietiek." Radiofons turpina: „Tieci nu gudrs! Bet pa to laiku ēdnīcās turpina piedāvāt šniceli ar makaroniem: gribi — ēd, negribi — neēd."

Veco gadu projām dzīsim,
Jauno jautri sagaidīsim . . .

DV Toronto nodaļa rīko

SILVESTRA IZVADĪŠANU

un

LAIMNESES SAGAIDĪŠANU

DV namā, 125 Broadview Avenue,

1977. gada 31. decembrī pl. 20.

ORĶESTRIS. PĀRSTEIGUMA BALVAS. BALONI.
TELPAS DEKORĒTAS.

Ieeja 35 dol. pārim, 18 dol. vieninieka. Ieejas cenā ieskaitīta pilna bufete, uzkodas, šampanietis, dzērieni. Galdiņi rezervējami pie Ainas Selgas, tel. 759-0460.

Ielūdz DV Toronto nodaļa

A S T R A S apgādā iznākusi jauna grāmata
(Bīskapa J. Rancāna Fonda izdevums)

Bīskapa J. Rancāna RAKSTU IZLASE

Prof. H. Tichovska red. Grāmata iedalīta sešās nodaļās: Biogrāfiskie profili, Latv. valstsvīri un diplomāti, Vēstuļu izlase, u.c. 292 lp. Cena ASV un Kanadā $12,50. Grāmata dabūjama visās latv. grāmatnīcās un pie Fonda kasiera K. Borisa, tālr. (416) 769-5175 Toronto.

Nodota spiestuvē un janv. būs dabūjama

Veltījums Zentai Mauriņai
80 gadu dzimšanas dienā.

Prof. H. Tichovska redakcijā. Grāmatā ar rakstiem piedalās vairāki profesori, rakstnieki, dzejnieki un cienītāji.

Vēl ir dabūjamas agrāk izdotās K. Raudīves. J. Jēger-Freimanes, J. Klīdzēja, Dz. Freimana, Z. Mauriņas u. c. — Visas min. un neminētās grāmatas dabūjamas latv. grāmatnīcās un pie ASTRAS apgāda

c/o Mrs. Anna Tichovskis
P. O. Box 765 Postal Station "D"
Toronto, Ont. M6P 3J9, Canada

Elmārs Dambergs

Laimetīgā māksla un slava

„Modernā mākslinieka mīt vāja dziņa radīt skaistumu. Par to daudz pārāka ir ilgošanās pēc naudas. Reiz pie tās ticis, viņš ilgojas taisīt troksni."

Šādus ironiskus vārdus teicis pazīstamais avīžnieks R. Nīdams (Needham) par mūsdienu mākslu un māksliniekiem. Paviršā perspektīvā saskatām divus galvenos novirzienus, ap kuŗiem polārizējās vairums radošo mākslinieku.

Vienā virzienā, protams, „zēģelē" jaunie talanti, eksperimentēdami ar svaigiem tehniskiem līdzekļiem un laikmetīgu tematiku. Daudzi no mums, kuŗus līdzīgi pieredzējumi padarījuši par skeptiķiem, šaubās par jebkādām palickamām vērtībām. Šo jauno mākslai trūkst ticamas oriģinālitātes, nereti tur paglūn ciniska bezgaumība. Visam pāri, šķiet, dominē tieksme publicēties...

Savā žiņā pārsteigums ir lielo ģeometriskās abstrakcijas gleznojumu popularitāte. Šī pieeja jāuzskata par pagājušu. Pieredzējusi ziedu laikus jau priekš vairākām dekādām (Mondriāna, Glarneras u.c. darbos) tā vēl vienmēr dekorē sienas ievērojamākās izstādēs. Bez tam tos cildina kā izcilus veikumus. Jājautā, kur vēl citur kāda talanta ego var spilgtāk manifestēties kā šādā grandiozā formāta darbā, kur vairāk audekla nekā mākslas? Bija laiki, kad mākslinieki risināja nopietnas problēmas. Šodien tāda attieksme ir anachronisms.

Teiktais varētu izklausīties pēc ļoti sarkatiska komentāra, taču tā gluži nav. Mēs tagad piedzīvojam cilvēces visaugstāko sasniegumu un reizē arī visdziļākās pagrimšanas laikmetu. Mākslas laukā jauni, spēcīgi talanti atklāj sevi, bet, diemžēl, ir pārāk daudz tādu, kas lētu efektu dēļ ieslīd erotisma un pornografijas purvā. Nevar ignorēt faktu, ka ceļš uz atdzimšanu šodien ir sīkstāks nekā jebkad agrāk. Kā rūgtu ironiju dzirdam — arī komplicētas mašīnas — kompjūteri tagad tiekot ieskaņoti mākslas „producēšanai". Kā nu īsts mākslinieks lai saglabā savu veselo prātu?

Atgriežoties pie modernajām ģeometriskajām abstrakcijām — šo precīzo šedevru meistari izrādās tikai par viduvējiem talantiem, kas ar apžilbinošu krāsu kombinācijām grib intrigēt mākslas cienītājus. Tie pievelk arī kādu izsalkušu kritiķi, kuŗa veiklā retorika palīdz apgūt kā slavu, tā naudu.

Otrs no galvenajiem novirzieniem ir t.s. tradicionālisms, saukts arī par reālistisko stilu. Šīs mākslas sekotāji operē bez pretenzijām uz sensāciju. Tiek pievērsta vērība māksliniecīskām vērtībām, kas jau atzītas pagātnē. Tātad dibinās uz zināmas bazes, kas ļauj publikai spriest par gleznotāja talantu. Šīs mākslas vēlme ir dalīties ar publiku, izsekot kādu vēstījumu un reizē meklējot rezonanci aistētiskās izjūtās.

Bazējoties uz teikto, lai lasītājs nenonāk pie secinājuma, ka abstraktā māksla ir bezsaturīgs farss — sēnalas. Jāuzsveŗ — principā visa māksla ir abstrakta, jau sākot ar primitīvajiem alu zīmējumiem. Bet šodien ir retums kāds izteikti oriģināls abstraktīvists. Maz atradīsies tādu radošu talantu, kas iekšējas nepieciešamības mudināti, uzdrošinātos lauzt gleznošanas tradiciju likumus, pārraut saites ar reālismu. Tāda akcija prasa drosmi un ilgstošu eksperimentu, tāpat zināšanas, sintezējot priekšmetu jaunā reālitātē un ideālākā vizijā. Daudzu mākslinieku liktenis bijis traģisks — tie sabrukuši zem šīs slodzes. Neatzīšana un līdz ar to saistītā nabadzība apzīmogojusi viņu dzīves ceļu. Lai minam tikai dažus no pazīstamākajiem: amerikāņu modernistus — Džeksonu Polaku, Klini, Rotko. Arī kanadiešu vidū pamirdzēja daži, kas cīnījās, bet netika pie naudas, ne slavas — Oskars Kons, Džeks Makdonalds, Emils Pauls Bordas u.c.

Arī no latviešu trimdas mākslinieķiem daži parādījušies par nopietniem abstraktīvisma sekotājiem. Vairums, līdzīgi šīs apceres autoram, tikai izmēģinājušies, neuzaŗot dziļākas, oriģinālākas saknes.

Vērojot pašreizējo abstraktās mākslas ainu, diemžēl, atrodam maz iepriecinoša. Pa lielākai daļai te, vai un Ņujorkas, vai Parīzes skolas ietekme. Ņujorkas ietekmi var viegli sadzīt kanadiešu izslavinātā Gvīdo Molinari lielajās ģeometriskajās abstrakcijās. Mans uzskats, ka viņa māksla nav liekama uz izcilu sasniegumu pjedestāla. Trūkst spilgtas oriģinālitātes, neredzētu elementu. Šis mākslinieks ir paraugzīmētājs (designer), arī paidagogs, profesors. Kanadiešiem piemīt vājība godināt tos, kas atrodas kaut kur augstāk! G. Molinari mākslai trūkst emocionāla saskare ar reālitāti. Viņa gleznās vertikālās krāsu svītras atgādina cietuma restes, aiz kuŗām šķietami smok cilvēka emocijas, notiesātas ar nāvi... Kāds kritiķis Molinari darbos saredz zināmu „saspīlējuma stāvokli" vai „it kā krāsainus stiebrus, kas vibrē uz priekšu un atpakaļ, ievilinot skatītāju fiziskā līdzdalībā."

Bez sevišķām pretenzijām tomēr gribas teikt, ka Molinari krāsainā ģeometrija labi reprezentē moderno, bezpersonisko tendenci šolaiku mākslā. Lai paklausāmies dažus raksturojumus: Saturs nav svarīgs. — Māksla bez vērtības, bez nozīmīguma. — Viss ir mūsu pašu uztverē — apbrīnot vai nīst!

Nesen kādā izstādē parādījās vēl viena ievērojama Kanadas abstraktista gleznojumi. No viņa pēdējiem sniegumiem var secināt, ka Rita Letendre, ko iepriekš bija ietekmējis Borduā, neslēpa emocionālo elementu, bet tagad nosvērusies gleznot „fasonīgas" (hard-edge) dekorācijas!

Vērojot šos dažādos abstraktos darbus, nevilšus rodas jautājums — kas tad noticis ar figurālām kompozicijām? Tādus darbus aizvien kvalitātīvi vērtēja augstāk. Vai mākslinieki tagad tikai meklē lētu slavu?

Ir labi zināms, ka gaumes lietās ASV it kā valda par pārējo pasauli. Šī zeme, šķiet, padota nepārtrauktām metamorfozām un rezultātā pieredzam kā izcilus sasniegumus, tā arī mazvērtīgus darbus. Daudzi droši vien minēs pārāk straujo dzīves tempu, kas nepieļauj iedziļināties lietu saturā, bet gan samierinās un pat cildina ārējo izskatu. Vislielākais modernais ļaunums, ja to tā varētu klasificēt, izteicas ignorances kompleksā — nevienam vairs īsti nerūp, kas jūs tāds esat un ko darāt...

Tulpes ziemas salā? Nē, pagājušās vasaras beigās, atceroties Reinharda Sīmaņa daudzos panākumus un apbalvojumus košumdārzu un puķu audzēšanā Montrealā. Ar jauno gadu R. Sīmanis nodomājis aiziet pelnītā atpūtā.

No rīta jāēd kā karalim, vakarā kā nabagam

Vairāki zinātnieki un ārsti, kas piedalījušies kongresā Davosā, Šveicē, no ASV, Anglijas, Francijas, Austrijas, Vācijas un daudzām citām valstīm, atzinuši, ka civilizētai pasaulei jāmaiņa dzīves veids un jāizvēlas pareiza barība. Atzīts, ka nepareizas barības izvēle esot par cēloni daudzajiem saslimšanas gadījumiem ar vēzi. Kāds profesors atzinis, ka viņš savā praksē neesot sastapis nevienu vēža slimnieku, kas iepriekš nebūtu cietis no kādām kuņģa vai zarnu slimībām. Kāds cits zinātnieks norādījis, ka visi tie, kas lietojot nepareizu barību, paši savu organismu sagatavojot saslimšanai ar vēzi. Cilvēks ar barības vielām uzņemot dažādas ķīmikālijas, kuŗu iedarbība var radīt saslimšanu ar vēzi.

Atzīts, ka steigā ēsta un pietiekami nesagremota barība, kā arī pārāk trekna barība varot būt par cēloni kuņģa, zarnu un citu gremošanas organu vēzim. Civilizētās pasaules tautām kuņģis iztukšojas 3 — 4 reizes lēnāk nekā Afrikas iedzīvotājiem, kas lietojot dabisku, ar šķiedrvielām bagātu barību. Tādēļ arī civilizētās pasaules iedzīvotājiem jālietojot liesa, šķiedrvielām bagāta barība, kas veicina zarnu darbību. Katrs kumos esot jāsakožļājot vismaz 30 — 40 reizes. Trekna un pietiekami nesagremota barība radot pārlieku žults vielu atdalīšanos. Dažas no žults skābēm varot būt kaitīgas un veicināt vēža slimības attīstīšanos.

Ieteikts mainīt arī ēšanas veidu. Zinātniski esot pierādīts, ka kermeņa darbība pēcpusdienā palēninājoties, arī gremošanas process kļūstot lēnāks. No rīta jāēd kā karalim, pusdienā kā dižciltīgam, bet vakarā kā nabagam.

A. K.

Tulpes un apbalvojumi

Daudzkārtīgi apbalvotais daiļdārznieks Reinhards Sīmanis Montrealā mācījies par elektriķi, maizi pelna litografijā, bet balvas saņem dārzniecībā. Viņš apbalvots daudzām vērtīgām balvām un naudas veltēm, arī diplomiem. R. Sīmanis skolojies par elektrotechniķi Latvijā, bet Kanadā maizi pelna kā krāsu reproducētājs Gazetes litografijā. Sasu brīvo laiku veltījis košumdārzu un puķu audzēšanā mājās dārzā. Šoruden ar sevišķi labiem panākumiem piedalījies lielajā košumdārzu sacensībā Montrealā, ko rīkoja Montrealas pilsētas sporta un atpūtas departaments. Tur starp 2000 sacensības dalībniekiem ieguva vislielāko balvu skaitu.

Kad R. Sīmanis 1964. gadā ieradās savā jauniepirktajā divu stāvu mājā Montrealas pilsētas austrumu daļā, tur viss bija pliks un smilšains, bet nu jau 7 gadus sekmīgi sacenties ar citiem košuma, puķu un skaistuma cienītājiem Montrealas apkārtnē. Ka visu par naudu nevar nopirkt, pierāda saņemtās balvas

Gadskārtējā Montrealas austrumu daļas daiļdārznieku kluba puķu izstādē paziņoja pagājušās vasaras dārzu sacensības uzvarētājus un izsniedza balvas, ar noteikumu, ka košumdārzs jākopj pašam dārza īpašniekam, neņemot algotus palīgus. Vērtēšanas komisija ierodas trīs reizes gadā — tuloju, rožu un rudens puķu ziedēšanas laikā. Vērtē arī zāles kvalitāti un mauriņu, dzīvžoga sakārtojumu, košumkrūmus, dārza celiņus, mūrīšus, puķu podus un puķu kastes, puķu kurvjus, to novietojumus un sagrupējumus.

Plašajā sacensībā Reinhards Sīmanis saņēmis šādas pirmās godalgas: par pavasara dārzu — Montrealas bankas dāvāto sudraba šķīvi; par puķu kurvjiem, podiem un kastēm — bij. Kanadas pasta ministra V. Hamiltona dāvāto balvu, sudraba augļu blodu; par labāko amatieŗu dārzu — Sibila Velša dāvāto sudraba augļu blodu un par skaistāko mājas dārzu ielas pusē — Austrumu daļas dārzkopju apvienības diplomu un naudas balvu.

Otro vietu R. Sīmanis ieguva par mājas aizmugures dārzu, saņemot tā paša kluba naudas balvu. Arī iepriekšējie gadi balvu ziņā nav bijuši tukši.

Jau trešo gadu R. Sīmanis piedalījies Montrealas pilsētas sacensībās, kuŗas rīko un vada Montrealas izglītības, sporta un parku departaments. Viņš šoruden bija aicināts ierasties Montrealas botāniskā dārza auditorijā, kur bija pulcējušies 38. gadskārtējās sacensības uzvarētāji, lai saņemtu savus apbalvojumus. Reinis Sīmanis tur ieguva otro vietu visas Montrealas apmērā. Viņš saņēma Arbo Service sabiedrības dāvāto sienas vairogu un arī Montrealas pilsētas diplomu.

Kaut gan ar šā gada beigām R. Sīmanis, kuram otra sirdslieta ir fotografija, solas pensionāties, viņš tomēr solās palikt uzticīgs vecajām latviešu paražām, ka latvieša sētai vienmēr jābūt daiļai un labi koptai.

Indulis Skrastiņš

Toronto
kreditsa
491 College St
M6
T. L.
HAMILTON
16 Queen
Hamilton,
T. L.
LONDON
R. Bēr
M A
A) 8% pens
mazāk kā $200
bez dzīvības
aprēķinot pro
nesi.
B) 7¾% pa
noguldījumu
$1000.00.
8% par 3 g
guldījumiem
$1000.00.
Procentus a
turkšķiem, dz
jums līdz $200
karīgs no bi
maksāšanas
izņemt pirms
jot 1% sodu
das daļu.
9% par 3
guldījumu
$1000.00 (%
beigās). Dzī
jums ar tiem
miem kā iep
dījumiem.
C) 8% par
noguldījumu
$2000.00.
8,5% par 3
guld. ne m
9,25% par 5
dījumu ne m
Procentus p
gadā bez d
juma. Nog
ņemt tikai
šanās.
I Z S
apdrošinātus
vumus līdz $
ligācijas līdz
Toronto biro
dienas — ce
7.30 vak., pi
8.00 vakarā.
10 rītā līdz
brīvlaikā, no
sept., birojs
Tālruni
Hamiltonas
un ceturtd.
TĀLR
Londonas bi
no pl. 7
PIEN
487-2147,
Kvali
eir
Igaun
YONGE
2019 Yo
Starp Egl
Prasīt

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA

16 Queen Street North,
Hamilton, Ont. L8R 2T8

T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

M A K S Ā

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 7¾% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

I Z S N I E D Z

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.

TALRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

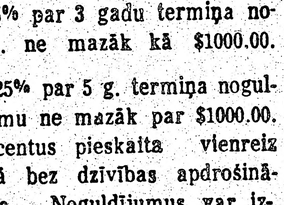

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp

(29. turpinājums)

No publicistiem un ievadniekiem varēja minēt tos pašus Reinhardu Lazdiņu, E. Blanku, Aleksandru Grīnu, A. Zaltu un citus, bet literāro daļu izveidot Viktoram Eglītim bija īsti viegli, jo tanī pašā namā Citadelē atradās armijas informācijas daļa un laikrakstu cenzūra. J. Veselis, P. Ērmanis, laikam arī Antons Bārda, Sudrabkalns tur strādāja dienesta pēc, bet visiem bija liels uzjautrinājums, kad ar kādam savdabīgām problēmām iegriezās dekadences beigu pārdzīvotājs un tagadējais jūsmīgais lirikis Jēkabsonu Kārlis. Ar viņu, viņa īpatnējām kritikām un to atsaukumiem bija daudz ko ņemties, reiz viņu pat kollēgas kronēja par „dzejnieku karali", un šo godu tas labprāt pieņēma.

Kādreiz Jēkabsons rakstīja kritiku seriju „Daimonisms latviešu literātūrā". Kollēgas viņam aizrādīja.: „... ka Pāvila Rozīša grāmatas esi apskatījis no šāda viedokļa, ir pavisam nepareizi. Rozītis ir valsts ierēdnis (vienu laiku bija Mākslas departamenta direktors). Viņa priekšnieks ministrs Plākis ļoti dievbijīgs. Ja tu sagādāsi Pāvilam nepatikšanas, tad tev netikt par Nacionālā teātŗa direktoru". Uz to Jēkabsons tūlīt avīzē paskaidroja: „Rūpīgi pārbaudījis Rozīša darbus, atzinu, ka viņš nav nekāds daimonisma slud'nātājs, bet gan dziļi ticīgs cilvēks un dzejnieks".

Tā tas turpinājās, kamēr Plensnera valdīšanai pienāca gals pavisam drāmatiskā kārtā. Zeme gatavojās pirmās saeimas vēlēšanām, notika aģitācijas braucieni un sapulces. Latvijas Kareivja atbildīgais redaktors nebija mājās, svētdienas numura nakts dežūru tas uzticēja docentam Kārlim Zaltam, Alberta Zalta radiniekam, matēmatiķim un mašīnu inženierim, kā arī zirgu spalvas krāsu apcerētājam. Redaktors vēl bija pamācījis — ja ienāk kāds raksts, kur minēts satversmes sapulces prezidents, tad tas liekams avīzes pirmajā lappusē.

Zalts rediģēja un rediģēja — parastās sīkās, vēlās ziņas, jo viss svarīgākais jau noticis līdz pusdienām, pēc tam iestādes slēgtas. Ā, beidzot tomēr viens raksts par satversmes sapulces prezidentu! Tas iekaisīts citu starpā reportieŗa Lazdiņa-Lazdovska tā sauktajās „zilajās briesmās", vairākās lapās, ko viņš raksta ar kopējamo papīru un nodod visām avīzēm. Tādus rakstītājus laikraksti maz cienī, jo katrs cenšas pēc individuālām ziņām. Lazdovska notikumi arī nav sevišķi interesanti, parasti par Rīgas ostas kuģu kustību, par ledus iešanu vai tamlīdzīgi. Kādreiz viņam gadās arī sava īpaša informācija. Un tā šoreiz teikts — tad un tad būšot Demokratiskā centra vēlēšanu sapulce kādā pilsētā pie Daugavas, piedaloties prezidentam J. Čakstem. Maz tomēr ticams, ka viņu ievēlēšot, jo viņš neesot populārs.

Nezin kur Lazdovskis, kam bija maz jēgas par politiku, bija tādu informāciju ķēris. Laikam no kādām labā spārna aprindām. Zalts, paļaudamies uz ziņojumu un atcerēdamies, ka šādi raksti liekami pirmajā lappusē, tādu rīkojumu metierim arī deva.

Prezidents, kas bija arī armijas augstākais virspavēlnieks, otrā rītā pie kafijas galda izlasīja Lazdovska vērtējumu, citas avīzes, protams, to nebija devušas, un tas tad arī bija Plensnera redaktora karjēras pirmā posma gals.

Kalpakiešiem un vispār nacionālai frontei Aleksandrs Grīns bija stāvējis tuvu, arī pa daļai varbūt tāpēc, ka viņa dzīvesbiedre bija Zigfrīda Meierovica māsa. Viņam bija labas dzejnieka dāvanas, otra vidzemnieka Viktora Eglīša un Valērija Brjusova klasiskajā garā, bet daudzo dzīves pienākumu dēļ netika tās pilnīgi izkopis. Stāsts Antica Fiamma ir īsts prozas paraugs, „kuŗai var cauri redzēt", kā saka kāds cittautu kritiķis.

Latvijas Kareivi sāka parakstīt līdz tam rakstos nepazīstams pulkvežleitnants Edvīns Mednis. Dzirdēja, ka viņš esot skaņraža Emīla Melngaiļa māsas Elizabetes dēls vai, kā viņa pār's gadus vecākais līdzgaitnieks Aleksandrs Grīns teica: „Melngailis otrā izdevumā". Mednim patiešām bija iedzimis kas mūzikāls, jo redzēju viņu pastaigājamies pa Nacionālās operas šauro foajē ar „zvaigzni" Brechmani-Štengeli, kad viņa nebija aizņemta uz skatuves. Atceros Medņa recenziju „Kareivī" par Richarda Štrausa Salomes pirmizrādi ar Lielo Mildu titullomā. Kad pats sāku iet uz teātŗiem no Latvja, sastapu jau uniformēto kritiķi vienā rindā ar mani. Viņš bija ļoti laipns pret jauno kollēgu un neskopojās ar atzinību, parādīja tīkama sarunu biedra īpašības, kas viņam piemita visu mūžu. „Lai izceltos, citi jauni rakstnieki pērk košas kakla saites. Es izvēlējos citu ceļu — aizsēju aci", tā pats par sevi pajokojās Edvīns. Zināju, ka viņš zaudējis aci, varonīgi vadīdams kaujā bataljonu kā tikko skolu beidzis kadets. Par to izteicu komplimentu no savas puses — par svēto rētu, kas gūta, tēvzemi aizstāvot. Edvīnam nebija sveša ironija, un tas liecināja, ka viņš nav tukšgalvis, tā sauktais „iedomības pūslis". Tā sadraudzējāmies. Aida Niedra bija novērojusi, ka mūsu uzskati diezgan bieži saskan, un teica to savam toreizējam ciešajam draugam Jānim Veselim. „Zināma radniecība viņiem ir", Veselis, brītiņu padomājis, teica. „Tik Mednis pulka, pulka naīvāks."

Saprotams, tas varēja zīmēties vienīgi uz mākslas uzskatiem, ne dzīves ziņu, jo Edvīns bija karu karus izkarojis un liels dāmu draugs. Viņš bija ļoti slaids. Kad „uzcirtās", arī diezgan elegants. Vidbergam tas bija piesūtījis savu ģīmetni frakā. Mūzikas recenzenta pienākumus šefredaktors vēlāk uzticēja mācītiem speciālistiem Ramatam, Brēmam un Jurēvičam, pats pievērsdamies teātŗiem. Reiz aicināju to iet kopīgi apskatīt kādu izstādi. „Labi, ar vienu aci var", viņš atbildēja, otra tam bija ar melnu pārsēju kā admirālim Nelsonam.

Tagad Edvīnam uzticamā dāma bija Nacionālā teātŗa primadonna Līlija Ērika, kas ilgi uzturējās skaista un daiļa. Vasarās parasti viņi kopīgi apceļoja ārzemes. Romāns ieilga līdz Edvīna 40. mūža gadam. Viņš nesteidzās precēties, aplēsdams, tāpat kā Jānis Veselis, ka arī pēc tam vēl varēs bērnus uzaudzināt. Ap to laiku viņam bija radusies jauna mīlestība — notāra Graudiņa meita Marita, ar ko nodib'nāja laimīgu ģimenes dzīvi. Jaunais Edmārs Mednis, kuŗa vārds sastāv no vecāku vārdu pirmajiem balsieniem, ir viens no izcilākajiem trimdas šachistiem. Līlija Ēr'ka palika Latvijā un vēl kādu laiku kalpoja boļševiku skatuvei.

Latvijā vecie strēlnieki un tā sauktie zemeļnieki — Igaunijā un Vidzemē organizētie armijas cīnītāji — bieži žēlojās, ka valdība vairāk izceļot „dienvidniekus" — no bijušās Kalpaka un Baloža grupas. Pārskatot Edvīna biografiju, redzam, ka viņš nevarētu sūdzēties ne par amatiem, ne ordeņiem, lai arī tieši pie pašiem „sistēmas" mīluļiem nepiederēja.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Ziemsvētku laikā dievkalpojumi Toronto latviešu draudzēs bija labi apmeklēti un tos kuplināja kori vai solisti Sv. Jāņa baznīcā Ziemsvētku vakarā, kā parasti, bija divi dievkalpojumi. Svētrunu pirmajā teica archibīskaps A. Lūsis, otrā — māc. I. Gaide. Abos dievkalpojumos vijoles solo spēlēja Artūrs Jansons ar Rutu Āzi un Jāni Barušu pie ērģelēm. Tenors J. Barušs 25. decembra dievkalpojumā, kurā spredikī teica māc. I. Gaide, dziedāja solo, ar Maiju Barušu pie ērģelēm.

● Sv. Andreja baznīcā svētku vakara dievkalpojumā, ko vadīja māc. J. Cālītis, dziedāja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Nākamajā dienā māc. J. Cālītis vadīja Ziemsvētku dienas dievkalpojumu.

● Austrumu draudzes svētvakara dievkalpojumā, ko vadīja māc. A. Briedis, ar divām dziesmām uzstājās draudzes vīru ansamblis diriģentes Maijas Barušas vadībā.. Nākošajā dienā māc. A. Briedis vadīja svētku dievkalpojumu Bramptonā.

● Toronto latviešu katoļu draudzes Ziemsvētku dievkalpojumu vadīja mons. Dr. K. Ručs un prāv. Dr. B. Kokins lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcā. Dziedāja latviešu draudzes koris, diriģenta A. Gertmaņa vadībā. Ap 180 dievkalpojuma dalībnieki savākto otro kollekti (340 dol.) nodeva lietuviešu draudzei pateicībā par baznīcas atvēlēšanu latviešu draudzes dievkalpojumiem un sanāksmēm.

● Latviešu pensionāru apvienības koris Dziesmu kamoliņš A. Vītolas vadībā 21. decembrī piedalījās ar priekšnesumiem True Dēvidson veco ļaužu mītnes 100 iemītniekiem. Koris 20 dziedātāju sastāvā nodziedāja 12 Ziemsvētku un tautas dziesmas, sniedzot gandrīz stundu ilgu programmu. Latviešu pensionāri viesojās šajā mītnē jau ceturto reizi. Tajā par priekšnieka palīdzi strādā māsa Dzidra Bērziņa, bet par nodaļas māsām Irēne Ezergaile un Biruta Legzdiņa. Dziedātājiem pateicās mītnes sarīkojumu daļas vadītāja Džerija Smaise, aicinot iebaudīt cepumus ar tēju. Apvien. valdes priekšsēdis A. Retigs un dāmu komitejas priekšniece E. Retiga Ziemsvētku apmeklējumos izdalīja 13 svētku sainīšus veco ļaužu mītnēs dzīvojošiem tautiešiem Toronto un Pikeringā. Ziemsvētku dekorējumu un CN torņa apskatē 22 decembrī piedalījās 29 apvien. dalībnieki, sarīkojumu daļas vad. M. Prikuļa vadībā. CN tornis ar 1815 pēdām jeb 533,33 metriem ir augstākā celtne pasaulē. Lifts uzved 22 personas vienā minūtē 1200 pēdu augstumā iekārtotā restorānā, kur izbraukuma dalībnieki pakavējās pie kafijas un uzkodām. Šai rotējošajā restoranā ir 420 sēdvietu pie galdiņiem, un bez latviešiem bija vairakas ekskursantu grupas no kanadiešu baznīcam. Gandrīz stundu pakavējoties restorānā, laika apstākļi noskaidrojās un varēja apskatīt Toronto nakts ugunis no putnu lidojuma. Pēc tam no autobusa apskatīja Ziemsvētku dekorējumus pilsētas valdes laukumā, Janga ielā ar Ītona centru, Jorkvilli, kā arī pilsētas rietumu un ziemeļu daļu. Visi ekskursanti bija iepriecināti par ievadījumu Ziemsvētku ieskaņā.

● Ap 30 jauniešu no Toronto latv. luterāņu draudzēm 22. decembra pievakarē sapulcējās Sv. Andreja baznīcā, lai jau piekto gadu no vietas dotos apciemot slimos un vientuļos ļaudis. Divas no grupām vadīja mācītāji I. Gaide un J. Cālītis, pārējās divas paši jaunieši.. Grupas apmeklēja True Dēvidson veco ļaužu mītni, kā arī 20 privātu māju, kur pasniedza veltes un ziedus 20 personām, aizdedzināja pa svecei, kopīgi dziedāja dziesmas un lasīja no evaņģelija. Pēc apciemojumiem jaunieši sapulcējās svecīšu svētbrīdī Sv. Jāņa baznīcā, ko vadīja abi mācītāji, ar Rutu Āzi pie ērģelēm. Grupās piedalījās galvenokārt iesvētāmie jaunieši, kā arī agrākajos gados iesvētītie.

● Humber Memorial slimnīcā 17. decembrī 66 g.v. mirušo ilggadējo Sv. Jāņa draudzes padomes un valdes locekli, bijušo liepājnieku Arnoldu Dobeli 21. decembrī izvadīja pēdējā gaitā uz Mt. Pleasant krematoriju no Sv. Jāņa baznīcas, kuras celšanā viņš piedalījās ar būvdarbu vadīšanu. A. Dobelis arī palīdzēja Saulainē uzcelt bērnu nometnes ēku. Baznīcā aizlūgumu vadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide, ērģeles spēlēja Anita Rundāne un vijoli — Artūrs Jansons. No aizgājēja atvadījās un draudzes vārdā vainagu nolika priekšnieks J. Koncis. Nelaikis atstāj Toronto meitu Inesi Dobeli un otru meitu Brigitu un znotu Vitautu Alku, Bafalo, divas māsas Toronto — Almu Dobeli un Lidiju Fingeri un svaini, bet trešo māsu — Latvijā.

● Toronto latviešu koncertapvienības šās sezonas trešajā koncertā 26. janvārī pl. 8 vak. Sv. Lorensa mākslas centrā koncertēs jaunā čelliste Linda Aļļe, ar Stīvenu Masī pie klavierēm. Linda Aļļe sākusi čella studijas 10 g.v. Filadelfijā, kur 11 gadus mācījusies arī klavieru spēli. Pērn viņa beigusi slaveno Džūlijarda mūzikas skolu Ņujorkā ar bakalaura gradu. Vasarā mācījusies Jēlas universitātes mūzikas fakultātē un bijusi par mācības spēku Csehy kristīgajā mūzikas skolā. 1976. g. dziesmu svētkos Toronto ieguva 1. godalgu jauno mūziķu sacensībā. Koncertējusi Cikagā, Milvokos, Klīvlandē, Grand Rapidos, Detroitā, Filadelfijā, un Toronto. Pagājušajā vasarā Aļļe spēlēja Mocarta orķestrī Zalcburgā, Austrijā.

● Gadskārtējās Ontario etniskās preses apvienības Ziemsvētku pēcpusdiena biedriem un lūgtiem valdības pārstāvjiem notika 26. decembrī Tiroler House restorānā, kur piedalījās 42 dalībnieki. Viesu vidū bija Kanadas federālā parlamenta loceklis Dr. S. Haidašs, kas sveicināa no daudzkultūru ministra Kafika, Ontario provinces industrijas un tūrisma ministrijas pārstāvis Venns, kā arī Canadian Scene pārstāve Stjuarte un etniskā žurnālistu kluba pārstāvis Markievics. Klātesošos apsveica un svētku novēlējumus nodeva apvienības prezidija priekšsēdis V. Mauko, pasniedzot ap duci diplomu etniskā preses locekļiem, kas apmeklējuši žurnālistu kursus Raiersona institūtā.

● DV teātŗa Kanadā Nīla Saimona lugas Trīs dienas Plaza viesnīcas atkārtota izrāde notiks 22. janvārī Bickford Park vidusskolā. DV teātris Kanadā ar šo izrādi saņēma Alunāna ceļojošo balvu trešajās teātŗu dienās Klīvlandē.

● Komponista Imanta Saksa jubilejas koncertā 14. janvārī pl. 19 Bickford Park vidusskolā piedalīsies Dainas, Senatnes, Viestura, Zīles, Kalvja, DV vīru koŗa Kanadā un Hamiltonas Kristus draudzes koris, diriģentu A. Skudras-Kārkliņas, J. Baruša, A. Purva, Dr. A. Pērkona un J. Dzeguzes vadībā. Pēc koncerta Sv. Jāņa baznīcas zālē kopējs azaids. Piedalīšanās maksta 3 dol., iepriekš pieteicoties pie M. Lapiņas, tālr. 225-0130.

● Toronto latviešu katoļu draudzes sarīkojums 26. decembrī Latviešu namā pulcināja ap 150 apmeklētāju. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis (A. Vuciņš), kas izdalīja 25 svētku sainīšus bērniem. Sarīkojumu ievadīja draudzes priekšnieka V. Miklašēvica uzruna, pieminot, ka šis ir pēc kārtas 27. eglītes sarīkojums Kanadā. Pēc tam bērni izrādīja Betlemes ainu. Jauniešu priekšnesumos piedalījās meiteņu kvartets Ausma (Laura Zariņa, Sandra Dzirnekle, Anna Broka un Līga Lūse), mūzikālā vadītāja Pēteŗa Zariņa klavieŗu pavadījumā, kas vienības dievkalpojumos spēlē arī ērģeles. Ar deklamācijām piedalījās Edna Lacha un ar klavieŗu solo Karina Zaksa. Vakara programmu vadīja vienības dāmu komitejas priekšniece M. Leja. Vienība iemaksājusi Zentas Mauriņas fondā 100 dolaru.

● Burtnieku Ziemsvētku svinībās 26. dec. DV namā pulcējās 65 dalībnieki, no kuŗiem viena trešdaļa bija jaunieši. Sarīkojumu vadīja draudzes vadonis Dr. A. Pērkons, galda runu par Ziemsvētkiem teica viņa vietnieks J. Palieps, bet par Ilzes Kalnāres dzeju runāja Arnis Ķeksis, apskatot īsumā dzejnieces dzīves gaitas un nolasīja dzejnieces patriotiskos dzejoļus. Skanēja dziesmas kokļu pavadījumā. Koklēja A. Pērkons, R. Memenis, A. Freimanis un Z. Pērkons, Bija gādāts arī svētku mielasts.

● Māc, A. Briedis kristīja Aleksandru Lāru Raudzēnu, Dr. Pēteŗa Raudzēna un Kristas, dzim Soste, meitu.

● Prof. Dr. St. Ladusāna godināšanā 11. decembrī piedalījās arī latv. katoļu studentu apvienības Dzintars pārstāvis Dr. V. Mileiko, kas nodeva jubilāram velti — grāmatu un aploksni.

● Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais tējas vakars 21. janvārī pl. 19.30 Tartu kolledžā, 310 Bloor St. W. Deju mūziku spēlēs Runči no Hamiltonas Tējas vakara atlikums par labu Toronto universitātes latviešu valodas kursu stipendijām.

● Apsveikumu vietā Ed. Valtenberga ģimene ziedojusi Latvijas brīvības fondam $40.

PATEICĪBA

Sirsnīgs paldies visiem, kas piedalījās mana mīļā vīra

ALBERTA ADĪTĀJA

izvadīšanā uz pēdējo dusu. Paldies māc. K. Kušķēvica kungam par skaisto izvadīšanu un par mierinošiem vārdiem. Paldies draudzes priekšniekam V. Dāboliņam, padomes locekļiem, ērģelniekam J. Grīnvaldam un E. Vītiņam, tāpat visiem Daugavas vanagiem un padomes locekļiem, kas stāvēja goda sardzē pie šķirsta bēŗu namā, kā arī baznīcā viņu izvadot. Draudzes dāmu kom. priekšniecei R. Pavasara kundzei un draudzes dāmu komitejai, kā arī Ham. vanadžu priekšniecei N. Pulciņa kundzei un visām vanadzēm.. Paldies DV Hamiltonas nod. priekšniekam E. Robežgruntniekam, Hamiltonas palīdzības fonda pārstāvim J. Gaidulim, HLB pārstāvim H. Tēraudam. Vēl reiz paldies visiem par daudziem ziediem un mīļiem līdzjūtības vārdiem.

Dziļā pateicībā sieva

Ella.

Apbalvojumi teātŗu festivālā

Pēc Ontario daudzkultūru teātŗu apvienības šī gada teātŗu festivāla beigām Toronto tā dalībnieki: teātŗu ansambļi un teātrinieki saņēma apbalvojumus. Visu 17 festivāla izrāžu vērtētājs bija Raiersona politechniskā institūta drāmas profesors Sembijs Blēks (Black), kas raksta drāmas recenzijas arī kanadiešu dienas laikrakstos. Viņš novērtēja 17 izrāžu režisorus, 101 vīriešu un 89 sieviešu lomu tēlojumus, 40 dekorāciju un kostīmu darinātājus.

Konkurence bija liela. Izrādēs bija pārstāvētas 11 etniskās valodas. Katrai katēgorijai bija nominēti pieci kandidāti. Labākā aktieŗa palīglomā 1. godalgu ieguva Gunārs Vērenieks Nīla Saimona komēdijā Trīs dienas Plazas viesnīcā, ko G. Vērenieka režijā bija iestudējis DV teātris Kanadā. Šai katēgorijā bija nominēts arī Hugo Miķelsons, kas tēloja lomu Jaunakanadiešu teātŗa iestudētā lugā I Remember Mama. Labākā aktrise palīglomā bija lietuviete Elena Kudaba, kuŗa pēc tam iekļuva televīzijas sērijā King of Kensington. Labākās sieviešu galvenās lomas tēlotājas balvu ieguva čechiete no čechoslovaku jaunatnes teātŗa, bet labākās vīriešu lomas galveno tēlotāja balvu ieguva ungārs no Ungāru mākslas teātŗa Toronto.

Par labākām dekorācijām vietu ieguva igauņu nacionālā teātŗa dekorātore Tina Lippa. Par labāko iestudējumu visā festivālā atzina ukraiņu Odesas teātŗa grupu, kuŗas režisors saņēma labākā režisora balvu.

Bez tam vēl bija nominēta viena balva par īpašiem nopelniem. Speciālai balvai bija nominēts Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņš ar H. Miķelsona iestudēto V. Richtera komēdiju Pīlēns, kas pratis apvienot savu tēvu valodas mācīšanu, iepazīstinājis jaunatni ar kultūru un mācījis teātŗa mākslas pamatus. Tomēr šo īpašo atzinuma balvu dabūja armeņu teātris par ļoti oriģinālo pieeju lugā Nakts viesis iztulkojumu un speciāliem skatuves efektiem.

—ls—

Vai maksligas klimata maiņas?

Nesen šī kontinenta laikrakstos parādījās ziņa par krievu ‚vētras stariem', par kuŗiem minējis arī A. Ķegumnieks ievadrakstā LA 45. (19. nov.) numurā. Par to tuvāku informāciju vēlas J. Kreicbergs savā šīsdienas LA lasītāju vēstulē.

The Sunday Sun 13. novembrī Toronto iespieda rakstu, kuŗā Kanadas valsts departamenta sekretārs Dr. Andrejs Michrovskis izteicies: „Viņi atvēra Pandoras šķirstiņu un tiem vairs nav nav kontroles par spēkiem, kas palaisti."

Dr. A. Michrovskim esot pierādījumi, ka Pad. savienības atraisītajiem spēkiem, kas izsaukuši chaosu Kanadas laika apstākļos, varētu ietekmēs visas Ziemeļamerikas iedzīvotāju veselību. Viņa apsūdzība, ko atbalsta arī citi zinātnieki, nodota ministru prezidentam. Dr. A. Michrovskis paredzējis jūnijā savas teorijas publicēt grāmatā, bet domā, ka starplaikā publikai ir jāpadomā, ka joki, ka krievi vainīgi pie sliktā laika, nav tikai joki vien. Michrovskis ar valdības instrumentu palīdzību novēro padomju laika eksperimentus jau vairāk nekā gadu, un viņa stāsts sākas pagājušā gada oktobrī, kad 9 Kanadas nomaļākās meteroloģiskās stacijas uztvēra neiedomājami spēcīgus radio viļņus plūstam no Pad. savienības.

Vatsons Skots, kas ir Kanadas sakaru nodaļas direktors apliecina, ka viļņi bijuši tik spēcīgi, ka pārtraukuši radio sakarus visā pasaulē. „Krievi rīkojās kā bullis porcelāna veikalā. Viņu signāli sajauca visus viļņu gaŗumus. Mēs, angļi, amerikāņi un skandinavi iesniedzām protestu. Krievi arī atzina, ka ir eksperimentējuši, bet neteica, kas tie par eksperimentiem."

Stiprie radio viļņi izsekoti līdz raidītājam Rīgas tuvumā — krievu okupētajā Latvijā, Baltijas jūŗas krastā. Šis raidītājs esot spēcīgākais, kādu pasaule redzējusi., ar apm. 40 milj. kilovatu kapacitāti. Lai to aptvertu, jāzina, ka amerikāņi plānojuši, bet nav pat uzbūvējuši raidītāju ar 2 milj. kilovatu kapacitāti. Krievi raidot dažreiz ar ļoti zemu un dažreiz ļoti augstu frekvenci.

Tālāk Dr. A. Michrovskis saka: „Tādā kārtā rodas elektromagnētiski viļņi, tūkstošiem jūdzes gaŗi, iespējams, 200 jūdzes plati un iesniedzas jonosfairā. Viena šāda stabveidīga viļņu masa novērota Kalifornijā, stiepjoties līdz Fērbankai, Aļaskā, otra Ziemeļkarolanā līdz Grenlandei, trešā no poļu un krievu robežas uz Rumāniju un tālāk uz Helsinkiem. „Rezultāts bija chaoss. ASV un Kanadā bija nenormāli gaŗa un auksta ziema (šie viļņi paralizēja valdošos vējus): sniegs Miami, laika nenormālības Eiropā un Ķīnā, sausums Kalifornijā, bet Pad. savienībā laiks bijis samērā labs. Tad šīs gigantiskās eāektrisko viļņu masas sāka kustēties.

Starplaikā, š.g. 18. maijā, Pad. savienība parakstīja līgumu ar ASV un 29 citām valstīm,, nekad neuzbrukt ar cilvēka izsauktām vētrām citiem. Dr. Michrovskis domā, ka krievi eksperimentu gribējuši izdarīt kā parasts, pirms līguma parakstīšanas.

Pēc līguma parakstīšanas un jau arī pirms tam, krievi izmisuši mēģināja viļņu masu kustību apturēt, raidot augstas frekvences pulsu kārtas, palīgā nākot arī spēcīgajām raidītājam pie Gomelas, Minskas tuvumā. Nekas nelīdzēja — viļņu masas sadūrās 3 puktos, iz-

(Turpinājums 13. lp.)

Komponists In

Bude

Latvijā Ziem
kalas. Sini kon
rakas nedeļas
tams budeļu v
lovinu vakars,
bam un soma
durvis, kur t
dumus, apolu
mus. Gadas u
dis, kas āpolā
bāldas skuja
bērns sagriezu
reiz lasāms la

Pēc R. Bra
svesām para
sākums mek
tus dzimsanu
lijā un Skotij
du cilts. Dr
gads beidzās
bija vasaras
kas tika u
dabas mīršan
dienu. Ticēja
process jāpā
pielūdzēji, de
palīdzētu sa
nas siltumu.
tu dedzināša
visus ļaunos
nus, kas šai
Protams, va
Melna aita,
cilvēks bija

Komponists Imants Sakss pie klavierēm.

Ka man bija balta puķe

KOMPONISTAM IMANTAM SAKSAM 60 GADI

Savai dzīvības devējai mātei Imants Sakss veltījis tautasdziesmu: Ka man bija balta puķe.

Kāpēc tautasdziesmu? Ir taču tik daudz skaistu dzeju, kas veltītas mātei. Ar Imanta Saksa vārdiem runājot, „nav skaistākas dzejas par tautasdziesmu." Tā ir kā mūžam neizsmeļams avots, kas mūs veldzē un ierosina visai mūsu dzīves norisei:

Ka man bija balta puķe,
Kur es viņu stādināšu?
Augstajā kalniņā,
Baltajās smiltiņās.

Man izauga balta puķe
Līdz pašām debesīm,
Ez uzkāpu debesīs
Pa tās puķes zariņiem.

Cilvēka talanti vai dabas dotumi ir viņā apslēpti kā sīki graudi jau piedzimšanas brīdī. Mātes vērīgā acs un nesavtīgā mīlestība ir bērna pirmā barība, kas palīdz šiem debesu dotumiem attīstīties un ieraudzīt saules gaismu.

Jau 12 gadu vecumā Imants Sakss bija pianists pavadītājs, un no 1931. — 1937. gadam darbojies kā pastāvīgs pianists pavadītājs solistiem un Rīgas skolotāju institūta korim. No 1935. — 1940. gadam Rīgas skolotāju korī, 1936. — 1937. gadam vīru korī Dziedonis. Šajā kapacitātē Imants Saks izpelnījies daudz pozitīvu recenziju gan svešumā, gan Latvijā (piem. vairākas prof. J. Zālīša atsauksmes Jaunākās Ziņās, 1936.)

Kā solo pianists Imants Sakss visaktīvāk darbojās Latvijā un Vācijā, Kanadā pēdējo reizi uzstājoties 1968. gadā ar Jēkaba Graubiņa Vēstules no Sibirijas dziedātāja Pēteŗa Geistauta atvadu koncertā.

Gaviļnieka mūzikālie dotumi ērģelnieka solista kapacitātē iepriecinājuši latviešu auditorijas Flensburgaş dāņu baznīcā, kā arī vairākās pilsētās Kanadā. Kanadiešiem spēlējis Hamiltonas Sv. Džordža anglikāņu baznīcā, kuŗā darbojas par ērģelnieku un kormeistaru. Kā ērģelnieks pavadītājs piedalījies daudz garīgos koncertos Flensburgā, Kirkland Lake, Hamiltonā, Toronto, Otavā, Konektikatā (ASV), u. c., gan latviešu, gan kanadiešu auditorijās. Vairāk nekā 20 gadus ir Sv. Katrīnu latviešu draudzes ērģelnieks, par ko 1975. gadā saņēmis Baznīcas virsvaldes atzinības rakstu.

Atzīmējot tikai lielos vilcienos Imanta Saksa darbošanos mūzikas laukā, rodas sajūta, ka viņš patiesi kāpis debesīs „pa tās puķes zariņiem."

Diriģents bijis Flensburgas latviešu nometnes jauktajam, vīru un jurskolas vīru korim no 1945. — 1946. gadam. Imants Sakss 1948. gada nodibina apvienoto latviešu zeltracu kori Kanada ar nodaļām Virdžinijtaunā, Ruānā un Norandā. Tie bija pirmie latviešu koŗi Kanadā pēc otrā pasaules kaŗa.

1949. gadā komponists nodibina latviešu jauktu koŗi Hamiltona, ko vada, ar pārtraukumiem līdz 1970. gadam. Ilgaku laiku darbojies arī vīru koŗī Viesturs un kādu laikā bija tā vienīgais diriģents. No 1966. gada bijis DV vīru koŗa Kanadā diriģents, pēc pāris gadiem, līdz pat šai dienai, ir koŗa muzikālais vadītājs. Pēdeja laikā komponists vada arī Hamiltonas latviešu skolas bērnu koŗi.

Imants Sakss nav licis novārā arī savus Rīgas skolotāju institūtā pavadītos gadus, ļoti daudz strādājot vispārējā paidagoģijā kā Latvijā, tā Vācijā. Kā Rīgas pilsētas aizgādības valdes adjutants strādājis grūti audzināmo bērnu patversmē Pleskodālē, 1938. gadā mācot un diriģējot mazpulku zēnu kori. Savās skolotāja gaitās darbojies Rīgas pilsētas 58. pamatskolā; vācu okupācijas laikā vadījis Galgauskas - Veišu tautskolu; Vācijā — Flensburgas nometnes latviešu pamatskolā un arī Flensburgas jūrskolā.

Par mūzikas paidagogu strādājis ļoti maz. Pašreiz ir Hamiltonas latviešu skolas mūzikas vēstures un dziedāšanas skolotājs. Imanta Saksa mūzikas kritiķa ausij un spalvai ierādīta viena no izcilākajām vietām latviešu skaņu maksas dzīvē. Kopš piecdesmitajiem gadiem rakstījis mūzikas recenzijas arī laikrakstā Latvijas Amerika, žurnālā Jaunā Gaita u. c. Pārsaņas publikācijas par Adolfu Aben un Jāni Kalniņu tulkotas svešvalodas vārdnīcu vajadzībām.

No 1966. gada darbojies par Jaunās Gaitas muzikas redaktoru, kā arī vadījis mūzikas pudurus latviešu jaunatnes seminaros, piedalījies par lektoru 2 x 2 nometnēs un Rietummičigenas valodu kursos. Bijis runātājs LF sanāksmēs, Klīvlandes dziesmu svētku atklāšanā, kā arī latviešu koŗu speciālsarīkojumos, piem. E. Melngailim, E. Dārziņam, V. Ozoliņam, u. c. Darbojies Jēkaba Poruka darbu izplānošanas fondā, tāpat komponista Jāņa Cīruļa piemineklja fondā. No 1966. — 1970. g. sastāvējis Kanadas dziesmu svētku biedrības valdē un rīcības komitejā, 1976. gadā Kanadas latviešu dziesmu svētku mūzikas komitejā. Piedalījies vairākos Daugavas Vanagu mūzikas konkursos gan kā vadītājs, gan kā loceklis.

Imants Saks ir komponējis: 15 jaukta koŗa, 20 vīru koŗa, 6 sieviešu koŗa un 16 bērnu koŗa dziesmas. Mūziku filmai Rīga dimd (1972.), A. Grīna lugām: Nameja gredzens (1973.), un Kalēja līgava (1975. g.), E. Kraujiņa lugai Strēlniekzēns (1977. g.). Komponēto darbu sarakstā vēl ir apm. 10 tautas deju apdares, latviešu kāzu maršs un sieviešu korporācijas Spīdola karoga dziesma. Bijis mūzikas konsultants tautas deju grāmatai A. Bāliņa redakcijā, Dziesmu svētku biedrības izdevumam 88 tautas dejas un apdares. Pēdējos desmit gados harmonizējis neskaitāmas kaŗavīru dziesmas.

Ja Imants Sakss ir DV vīru koŗa Kanadā sirds un dvēsele, tad tikai tāpēc, ka retam latvietim ir tik liela godbijība un mīlestība pret savas tautas kaŗavīriem kā komponistam. Imants Sakss, aizsaulē aizgājušais diriģents Arnolds Saulīte un koŗa priekšnieks Elmars Krūka visus šos gadus bija vīru koŗa cieši savītais Namejas gredzens, kuŗa vītnēs un pinumos vijās kaŗavīru draudzība — cīņas gaitās, gūstā, un beidzot kaŗavīru dziesmu skaņās. Vienotības gars, mīlestība kaŗavīru dzesmai, izveidojusi jaunu apli, A. Saulīša vietā nākot Dr. Auseklim Pērkonam, Imanta Saksa vārdam allaž piešķirot noteicēja spēku.

Komponista Imanta Saksa un viņa dzīvesbiedres Austras paspārnē izaudzinātas četras meitas, Ieva, Linda, Ingrīda un Daina, no kuŗām trīs jau „tautiņās", bagātinot ģimeni ar diviem mazdēliem. Lai Dievs dod mūsu gaviļniekam vēl ilgi „dziesmu kalnu dainot, tēvu zemei godu nest."

Tonija Krūka

Budeļi

Latvijā Ziemsvētkos gāja ķekatas. Šinī kontinenta, tikai vairākas nedeļas iepriekš pazīstams budeļu vai tā saukt as halovinu vakars, kad bērni ar tarbam un somam apstaiga namdurvis, kur tiem pasniedz saldumus, ābolus un citus kārumus. Gadas arī jaunpratīgi jaudis, kas ābolā paslepj adatu vai bārdas skujamo asmeni, lai bērns sagrieztu muti kā tas dažreiz lasāms laikrakstos.

Pēc R. Braša grāmatas par svesām parazām budeļu pirmsākums meklējams jau ap Kristus dzimsanu. Tanī laikā Anglijā un Skotijā mita stiprā druidu cilts. Druidiem kalendāra gads beidzās ar 31. oktobri. Tā bija vasaras un ziemas robeža, kas tika uzskatīta par visas dabas miršanas un atdzimšanas dienu. Ticēja, ka arī saulei šis process jāpārdzīvo. Kā saules pielūdzēji, dedzināja sārtus, lai palīdzētu saulei iegūt atdzimšanas siltumu. Otrs iemesls sārtu dedzināšanai bija aizbaidīt visus ļaunos garus un lietuvēnus, kas šai naktī klīda apkārt. Protams, vajadzēja arī upurēt. Melna aita, ne reti arī dzīvs cilvēks bija upura jēri. Kad romāņi šādus upurus aizliedza, tad par upura jēriem kļuva manekini un zirgi.

Ar septīto gadu simteni ķelti ieveda dienu, kad jāpiemin visi svētie, kas nav kalendārā pieminēšanai atzīmēti. To nosauca par Visu svēto dienu (All Hallows Eve, kas vēlāk saīsinājumā kļuva Halloween). Pirmsākumā šo dienu noteica 13. maijā. Apmēram simt gadus vēlāk to pārcēla uz 31. oktobri, lai piemērotos druidu rituāliem. Druidu rituāli bija tik stipri iesakņojušies, ka paši ķelti piesavinājās dažas viņu paražas, kā sārtu dedzināšanu un maskās sagērbtiem staigāt no mājas uz māju, ar dziedāšanu un troksņa taisīšanu.

Laika tecējumā parazas pamazām apsika. Ar 19. gadu simteni tās pārņēma bērni savai izpriecai. Ugunssārtus sāka aizstāt ar izgrebtu ķirbi, kādu mēs to redzam tagad. Maskās apģērbti, bērni iet no mājas uz māju, ar brīdinājumu: ja nepacienās ar saldumiem vai āboliem, tad izjokos (trick or treat).

Otrā pasaules kaŗa laikā Anglijā stacionētie amerikāņu kaŗa-

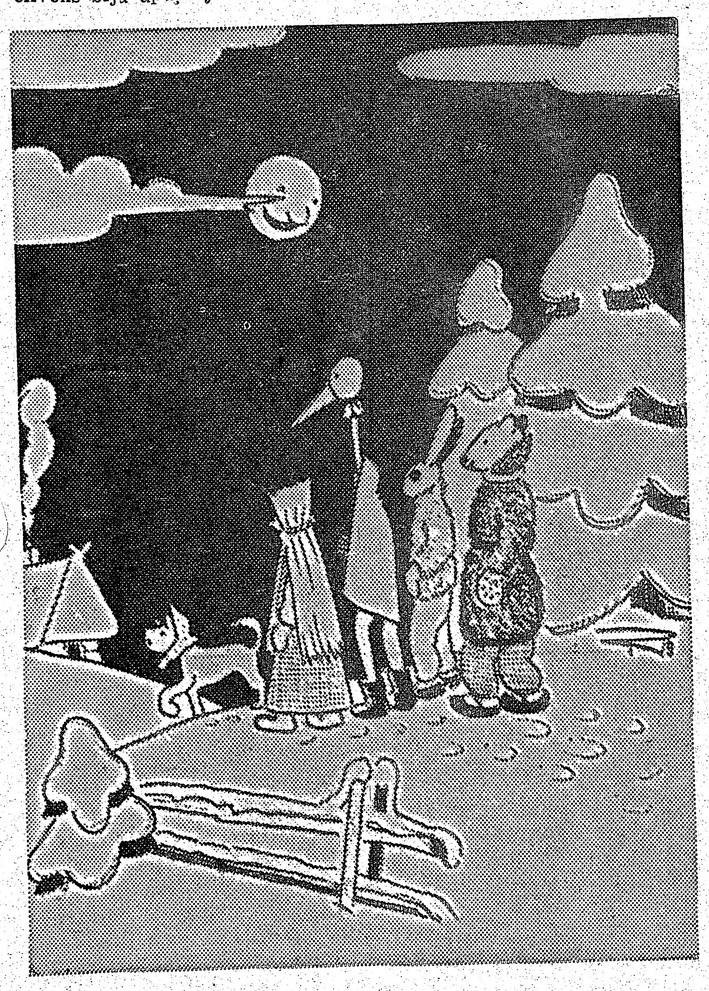

virs 31. oktobri svinēja dedzinātās telpās ar izgrebtu ķirbi, kuŗā bija ievietota degoša svece. Arī Japānā maskējušies bērni iet no mājas uz māju, dziedot un troksni taisot. Pieaugušies rīko nakts sanāksmes, cepj kastaņus un laiku pavada dažādās spēlēs, zīlējot nākotni.

Šīs paražas Ziemeļamerikas kontinentā ieviestas ar japāņu, kā arī ar īru un skotu iecelotājiem.

—ls

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
kāj viesību galdus
Tel. 922-2931

STRĒLNIEKAM UN BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJAM 85 GADI

Vecais strēlnieks un atbrīvošanas cīņu dalībnieks Pēteris Hincenbergs šinīs dienās atskatījaš uz saviem 85 dzīves gadiem. Viņš dzimis 1892. g. Valmieras apriņķa Rozēnu pagastā. Brīvprātīgi piedalījies Latvijas atbrīvošanos kaŗā. Apbalvots ar Atbrīvošanas cīņu nozīmi. Bijis rosīgs darbinieks daudzās sava pagasta organizācijās un 14 gadus bijis aizsargu nodaļas priekšnieks. 1951. g. izceļojis no Vācijas uz ASV un apmeties Čikagā. Darbojies Ciānas draudzes padomē, pēdējos gados būdams tās priekšsēdis un Čikagas DV apvienībā, iestājoties organizācijā jau Vācijā. Kopā ar dzīvesbiedri Mildu izaudzinājuši 3 meitas. Jubilāram arī divi mazbērni.. Viena meita palikusi okupētajā Latvijā. No DV apvienības jubilāru sveica aprūpes nozares vadītājs A. Zaube, pasniedzot grāmatu Laiks, Telpa, Ļaudis.

A. Zaube

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

31. decembrī DV Toronto nod. rīko DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto Silvestra izvadīšanu, un Laimneses sagaidīšanu. Sākums pl. 20.00. Ieeja pārim — 35 dol., atsevišķi — 18 dol., ieskaitot pilnu bufeti, uzkodas, šampanieti.

31. decembrī Valhalla Inn telpās Toronto korp. kopa rīko Jaungada sagaidīšanu. Informācija un galdu rezervēšana pie A. Vanaga, tālr. 839-1822.

31. decembrī Latviešu namā Jaungada sagaidīšana. Galdiņi rezervējami, tel. 922-2931. Spēlēs Runči.

31. decembrī pl. 20.30 Latviešu nama augšējā zālē Jauniešu Jaungada „sagaidīšanas balle (skat. sludinājumu).

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

26. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Alle no Filadelfijas, ASV.

20. aprīlī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, Rasma Lielmane, vijole.

1978. GADĀ

5. janvārī pl. 14 Latviešu namā Pensionāru pirmā sanāksme 1978. gadā. Piedalās māc. J. Clītis.

7. janvārī pl.. 18 Latviešu namā veterānu — strēlnieku Ziemas svētku kauju atcere. Visi laipni aicināti.

14. janvārī komp. Imanta Saksa JUBILEJAS KONCERTS.

14. janvārī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle. Izlozēs medījumus un zivis. Spēlēs RUNČI.

15. janvārī pl. 14 Latviešu namā Toronto korp. kopas atklāts literārs vakars. Piedalās Dr. Ilgvars Spilners, PB LA priekšs. Paneldiskusijas.

22. janvārī Bickford Park vidusskolā DV teātra „Trīs dienas Plazas viesnīcā" atkārtojums.

28. janvārī pl. 6 un 29. janv. pl. 5 Latviešu namā V. Richtera „Nebēdnieki". Ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.

11. februārī pl. 19 vīru kora Viesturs koncerts Lietuviešu zālē Bloor ielā.

17. — 19. februārim LNJAK rīko Šī māksla ir jauna sarīkojumu virkni un balli.

25. februārī Seneca kolledžā, Minklera auditorijā starptautisks vakars deju kopas Daugaviņas sarīkojumā.

25. februārī Ķemermiestiņā — DV vīru kora Kanadā sarīkojums.

1. aprīlī, sestdien, pl. 19 Toronto vanadžu kora Zile 6. gadskārtējais koncerts Lietuviešu zālē, 1021 College St.

14. un 15. aprīlī pl. 19 Bickford Park viduskolā Larisas koncerts. Rīko DV Toronto nod.

23. aprīlī DV vīru kora Kanadā sarīkojums.

HAMILTONA

31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Roberts restorānā. Rīko Hamiltonas DV.

Dzejdarbu izplatīšana

No Ņujorkas latviešu literārām aprindām raksta:

Dzejniekiem ir grūtības atrast saviem darbiem lasītājus, tāpat dzejoļu grāmatu izdevējus vai izplatītājus. Rodas iespaids, ka pasaulē būtu vairāk dzejnieku nekā dzejas cienītāju. Pēc statistiskiem datiem ASV 1975. gada iznākušas 35.000 jaundarbu grāmatas, bet tikai nedaudz dzejas grāmatas. Dzejnieki vienmēr meklējuši dažādus ceļus savu darbu izdošanai.

Latviešu literātūrā vērojama līdzīga aina. Romānus latvieši pērk krietni vairāk nekā dzejoļus. Ja par prozas darbiem autoram iespējams dabūt kādu atlīdzību naudā vai graudā, tad dzejas grāmatas vairumam autoru jāiespiež bieži vien pašiem par savu naudu. Arī izdevēju izdotās dzejas grāmatas vēl ātrāk nereti jāmēģina pārdot par pazeminātu cenu, puscenu vai vēl lētāk. Latviešu prozas grāmatas iespiež 1000 eksemplāros, dažkārt arī vairāk, lai gan pēdējā laikā dažs izdevējs arī prozas grāmatas sāk iespiest 500 eksemplāros, reizēm vēlāk izdodot arī otru izdevumu. Dzejas grāmatām gandrīz nekad tirāžs nepārsniedz 500 eksemplāru. Tikai Andrejs Eglītis spējis savu dzejas izdot trijos izdevumos; gandrīz visiem citiem jāsamierinās ar vienu izdevumu, un arī to ir grūti pārdot. Pēc New York Times ziņām ASV esot tikai ap 100 rakstnieku, kas ar grāmatām spējot nopelnīt savu dzīves iztiku.

Ikvienā zemē dzejnieki vienmēr mēģinājuši atrast jaunus veidus, kā iespiest un izplatīt savus darbus. Amerikāņiem ļoti parasts ir aģents, kas rūpējas par rakstnieku darbu iespiešanu un izplatīšanu, protams, pret samaksu. Aģents parasti saņem 10% no pārdošanas cenas bet dzejas grāmatas varētu pārdot tikai par niecīgu cenu, ar ko starpnieks varētu nopelnīt tikai 50 vai 75 dolārus, kas vispār nav pūļu vērts. Izdevēju varētu meklēt arī pats, tomēr tas nedod cerētos panākumus. Ieteic publicēt savus darbus laikrakstos un žurnālos. Amerikāņu lietpratēji neieteic meklēt tādus izdevējus, kam par izdošanu būtu jāpiemaksā, jo autoram no izdotajām grāmatām piederot tikai nedaudz autora eksemplāru. Labākais esot dzejniekam pašam doties pie apgāda un pasūtināt grāmatas iespiešanai, protams, pašam arī maksājot. Izteikts brīdinājums neiespiest pārāk lielu eksemplāru skaitu. Nekādā gadījumā jauniem iesācējiem nevajagot iespiest vairāk par 200 eksemplāru. Mazo skaitu izskaidro ar to, ka nevarēšot atrast cilvēkus, kas dzeju grāmatas pērk. Veikali tās neņemot pārdošanai, pašam arī esot grūti pārdot, varot tikai izdāvināt draugiem. Nekādas atsauksmes nevarot dabūt, neviens tās nevēloties ne rakstīt, ne ievietot, ja tādas arī uzrakstītu.

Šādas ir amerikāņu kritiķu domas. Latviešiem ar dzejoļu grāmatām veicies labāk. Taču tās bieži paliek plauktos nelasītas. Pirms vairākiem gadiem apgads Imanta Dānijā izdeva jauno dzejnieku darbu mazgāmatiņas. Tie bija 13 dzejnieku nelielā kabatas formāta izdevumi. Katrs izdevums aptvēra vienu iespiedumloksni brošētā, bet gaumīgā iekārtojumā. Mazās serijas izdevumi maksāja 1 dolāru, vēlāk 1,25, bet tos ātri izpirka. Pēc tam atkārtots izdevums nav parādījies. Pirmās grāmatiņas parādījās 1969. gadā. Pēdējā laikā LARA (Latviešu rakstnieku apvienība) sāka izdot dzejlapas, kas it kā būtu šī Imantas pasākuma turpinājums.) Izdotas 9 dzejlapas, 50 centu katra. Tās iespiestas 1000 eksemplāros, pie kam 300 saņem autors par honorāru.

Amerikāņu rakstniekam Fergusonam Ņujorkā radusies jauna ideja — savus darbus viņš iespiedis lielos vairumos, poēmas un dzejoļus pārdodot Nujorkas ielās par 5 centiem gabalā, bet īsstāstus par 25 centiem. Pircējiem iespējams darbus izvēlēties no vairākām kategorijām. Rakstnieks saka, ka dzejoļus pērkot krietni vairāk nekā stāstus.

Vērojot literārās godalgas un publiskās uzstāšanās iespējas, varētu likties, ka prozistu latviešiem tikpat kā vairs nav. Vieglāk liekas rakstāma dzeja, ko var veikt vaļas brīžos, no rindām izveidojot pantus brīvā pantmērā, kur nevajaga ne ritmu, ne atskaņu, pat ne saturu. Liekas vienkārši un ērti.

Toronto dziesmu svētku literārās sarīkojumos 1976. gadā piedalījās gandrīz tikai dzejnieki. Tas nodeva mūsu literātūras šķērsgriezumu. Ieskatoties dziļāk, jāsecina, ka dzejnieki viens otru vairāk atbalsta, tie ir agresīvāki, ja jāmeklē uzstāšanās iespējas. Prozas rakstnieki reti protestē, ja viņus neaicina lasīt lielajos sarīkojumos. Dzejnieki turas lielu troksni, ja kāds no viņiem jūtas "aizmirsts". Dziesmu svētkos Klīvlandē kāds no dzejniekiem veltīja dzeju dzejniecei, kas neesot aicināta savas stajas dēļ, un to uzlūkoja gandrīz vai par "nacionālu mocekli"

Godalgas parasti piesprież dažādas vērtēšanas komisijas, dažos gadījumos par to lemj vēl citi. Ja komisijā ir dzejas atbalstītāji vai dzeju rakstītāji, tad jāpieņem ka godalgai tiks ieteiktas dzejoļu grāmatas. Jā ko iesaka, tad gandrīz droši var pieņemt, ka to arī godalgos. Lasītāju izvēle parasti varētu būt citāda. Izteiktas domas, ka iesācējus nevajadzētu barsti kritizēt. Bet kā lai mācās iesācēji, ja trūkst konstruktīvas kritikas?

Tālis Vilnis

SV. KATRĪNAS

31. decembrī — pl. 20 DV Sv. Katrīnu nod. vanadžu kopas gadskārtējā Jaungada sagaidīšanas balle Beacon Motor Hotel, Jordan Harbour. Ieeja tikai ar iepriekšēju pieteikšanos pie M. Vītolas, 5 Woodelm Drive St. Catharines, L2M 4N4. Tel. 934-9340.

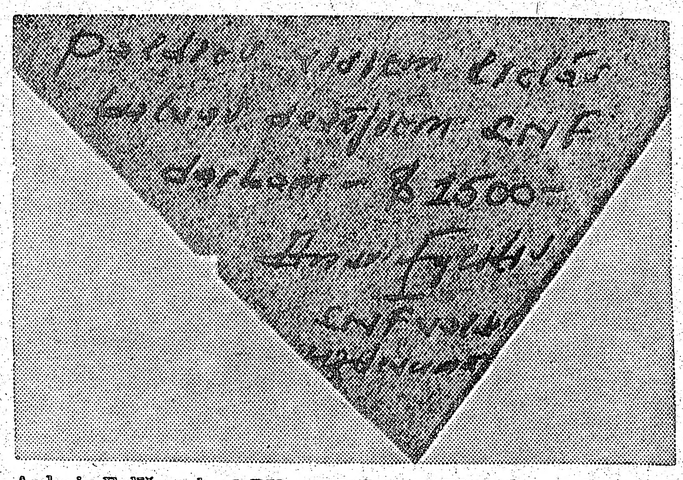

Andreja Eglīša vakarā DV namā Toronto DV nodaļa nodeva no šī sarīkojuma Latviešu nacionālajam fondam Zviedrijā 1500 dolaru. LNF ģenerālsekretārs A. Eglītis ar rakstu pateicies visiem fonda atbalstītājiem. Augšējā attēlā Andreja Eglīša rokraksts.

Lētticīgie naudas taisītāji krāpnieka nagos

TOS IEVILINĀJIS KĀDS TEKSASAS KRIMINĀLISTS

Laikraksts The Toronto Star un citi Toronto dienas laikraksti visai plaši ziņoja par diviem apsūdzētiem, kas apvainoti, ka piekrāpuši trīs klientus, lai tie ieguldītu ap pus milj. dolaru kāda ugunsdroša materiāla iegādei. Tiesa katru sodījusi ar 4 gadu cietumsodu.

Viens no apsūdzētiem, 48. g. v. Darvels Vailders pieņemtā vārdā Marks Stīvens no Teksasas, vēl sodīts ar 25.000 dol. naudas sodu. Iemaksātā nauda nekur neesot atrodama. Vailders un viņa partneris, 51 g. v. Jānis Grimba no Toronto ziemeļu priekšpilsētas North York esot iestāstījuši naudas ieguldītājiem, ka viņu rīcībā atrodoties slepens ražojums „F. P. 100', kas ir ugunsdrošs un stiprāks par tēraudu. To esot iespējams lietot arī vēža slimības ārstēšanai.

Abi apsūdzētie esot daudz ceļojuši un iekārtojuši it kā rūpnīcu Piktonā, Ont., lai gatavotu standartmājas no ugunsdroša materiāla. Neviens no naudas ieguldītājiem tomēr neesot redzējis, ka šāds produkts jebkad būtu ražots. Cietušie naudu iemaksājuši pēc Teksasas slidšu un filmu izrāžu noskatīšanās, kad piedāvāti šie revolucionārie materiāli.

Vietējās apgabaltiesas tiesnesis Frenks Kalagans izteicies, ka tas bijis rūpīgi izstrādāts krāpšanas plāns. Vailderam jau ir ilga kriminālā pagātne ASV par krāpšanu un zagšanu, bet J. Grimbam, kam nav kriminālas pagātnes, neesot „nekādu sirdsapziņas pārmetumu", izteicies tiesnesis.

Īsi pirms Ziemsvētkiem, Cilvēka tiesību dienā, agrākajam Kanadas premjēram Džonam Dīfenbēkeram pasniedza DV plāksni Toronto Royal York viesnīcā par mūsu tautas tiesību aizstāvēšanu. Pasniegšanā piedalījās arī vairākas tautumeitas. Attēlā viņas redzamas pie Ziemsvētku eglītes viesnīcā. No kreisās: Anda Kukse, Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša, Ilze Garjāne un Mirdza Blizarde.

Foto: J. Liģers

Rietumi palīdz vīt sev karatavu valgu

Padomju valdība ir pārliecināta, ka visi kreditierobežojumi amerikāņu eksportiem uz Pad. savienību tiks atcelti. Prezidents Kārters nevarēs izturēt spiedienu kredita ierobežojumu atcelšanai. Šim uzskatam ir divi pamatojumi. Pirmais ir privāta uzskatu noskaidrošanas aptauja pie amerikāņu tirgotājiem, ko izdarīja Tass (padomju ziņu aģentūra). Otrs ir fakts, ka Rietumeiropas valstis, it sevišķi Vācija un Francija, kam nav nekādu kreditierobežojumu, pārņem gandrīz visus eksporta līgumus, kuŗus būtu ieguvušas amerikāņu eksportfirmas. Rezultātā zaudētāja ir amerikāņu, nevis padomju rūpniecība.

Pēc Maskavas statistikas eksporti no Rietumācijas uz Pad. savienību, kopš ASV uzlika kredita ierobežojumus, ir pieckārtojušies. Importi no Francijas ir pieauguši gandrīz līdzīgi. Tas pats notiek ar eksportiem no citām Rietumeiropas valstīm.

Maskavas komentātors ziņo, ka līdz šim ASV firmas zaudējušas eksportu līgumus 2 biljonu dolaru vērtībā. Visus šos līgumus ir ieguvušas Rietumeiropas valstis. Līgumu 6 biljonu vērtībā, par kuŗiem pašreiz tiek vestas sarunas, arī vismaz par lielāko daļu būtu nokļuvuši amerikāņu firmām.

Pad. savienībai nav nekādu grūtību iegūt visu vajadzīgo kreditu no ASV Rietumeiropas sabiedrotajiem. Kā pierādījumu, ka amerikāņi grib panākt kreditierobežojumu atcelšanu, Maskava kā piemēru citē rezolūciju, kas pieņemta 1000 dalībnieku ārējās tirdzniecības pārstāvju sanāksmē. Šī rezolūcija pēc Maskavas ziņām mudināja normalizēt tirdznieciskās attiecības ar Pad. savienību, atcelt visus kreditierobežojumus ASV likumos un vienkāršot eksporta kontroli. Tass aptauja rādīja, ka ir ļoti liels atbalsts radīt vislabvēlīgākās valsts statusu Pad. savienībai, lai veicinātu eksportu un ASV rūpniecība varētu sacensties ar vienlīdzīgiem likumiem ar Eiropas valstīm.

Maskava uzskata ka Pentagons ir vienīgais, kas turpina pretestību kreditu ierobežošanai un pat mudina vēl lielākus eksportu ierobežojumus. Maskava ir pārliecināta, ka straume ir pret Pentagonu un ka Kārters un arī kongress būs spiesti padoties populāram vairākuma spiedienam.

Padomju statistika atklāj, ka gandrīz trešā daļa no padomju rūpniecības importiem nāk no rietumu kapitālistiskajām valstīm. Šie importi dara iespējamu padomju rūpniecības augšanu un stiprināt bruņošanos. Maskavas komentātors saka, ka tie laiki ir pagājuši, kad ASV varēja saviem sabiedrotajiem aizliegt tirgoties ar Pad. savienību pēc brīvas gribas.

Varbūt, ka tas tā ir, bet tomēr par to nav ko priecāties, jo tirdzniecības ierobežojumi tika ievesti ļoti nozīmīgu politisku un stratēģisku iemeslu rezultātā un ja Eiropas valstis šos aizliegumus sabotē, palīdzot padomju bruņošanās rūpniecībai, tad par to nav ko priecāties.

General Electric pieprasīja tirdzniecības departamentam atļauju eksportēt un pārdot divpadsmit CF-6 turbo motorus Pad. savienībai lietošanai Iljušina IL-86 transporta lidmašīnās, kas ir jaunākā padomju transportlidmašīna, ko lietos Aeroflot kā arī Padomju gaisa spēki. IL-86 pašreiz lieto Kuznecova NK-86 motorus. IL-86 varēs transportēt karaspēka vienības tālāk un atrāk, lai vairotu savu iespaidu pasaules krizes punktos. Pad. savienības gaisa spēki grib iegūt šos amerikāņu motorus, kuŗus tad varētu nokopēt un ražot dažādām vajadzībām.

Ļeņinam bija taisnība, kad tas teica, ka kapitālisti sacentīsies valga vīšanā ar kuŗu komūnisti viņus pakārs.

A.P.

Okupētajā dzimtenē

★ Latvijas techniskās skolas ražo arī eksportam uz zemēm ārpus Padomju savienības. Rīgas 2. techniskās skolas audzēkņi veikuši Irānas Darba ministrijas pasūtījumu, izgatavojot elektrotechnikas mācību uzskates līdzekļus arodapmācības centriem trijās Irānas pilsēās — Birdžanā, Kermanā un Šahrudā. Cēsu 4. profesionāli techniskā vidusskola nosūtījusi uz Kubu radio mechāniķu darba galdus, bet Daugavpils 37. speciālās profesionāli techniskās skolas audzēkņi izgatavojuši kalēju apmācības kabinetu iekārtas Alžīras un Nigērijas arodmācību centriem.

★ Kā iet ar kolchozu centru celtniecību, Cīņā raksta V. Pamiljans no Alūksnes rajona kolchoza Trapene: „1975. gadā pabeidza celt no saliekamiem blokiem piecas mājas. Būvēja Alūksnes SCO. Kolchozs mājas pārdeva kolchozniekiem. Vienu es arī paņēmu. Pārcēlos ziemā. Bet, kad pienāca pavasaris un sāka kust sniegs, ūdens tecēja jumtam cauri. Jumts bija no šifera, bet taisns kā grīda, slīpuma ne uz vienu pusi. Tā bija visās piecās mājās. Ziņojām priekšsēdētājam. Pēc kāda mēneša atbrauca tie paši SCO vīri, noplēsa šīferi, pārvilka papi, uzlēja kādus spaiņus darvas un aizbrauca. Bet ūdens turpināja tecēt. Ziņojām priekšsēdētājam atkal. Viņš atbildēja, lai darot paši, kā redzot. Gribas uzzināt, vai tad nevienam nav jāatbild ne par salauzto šiferi, ne par to, ka mājas bojājas?"

★ Rīgā Civilās aviācijas inženieru institūta klubā pulcināti jauniesauktie, kam jāiesāk pildīt kaŗa klausība padomju armijā, parasti ārpus Latvijas territorijas. Jauniesauktos uzrunājuši valdības, partijas un armijas pārstāvji.

BALVU IEGUVĒJI ALA NOPELNU STIPENDIJU PĀRBAUDĪJUMOS ASV SKOLU APGABALOS

Roberts Plostiņš

Artis Rumpēteris

Astrīda Orle

Laila Pilandere

Dāvids Zadvinskis

Lailas Vechvilainena

Ēriks Ozols

Ieva Eiks rēma

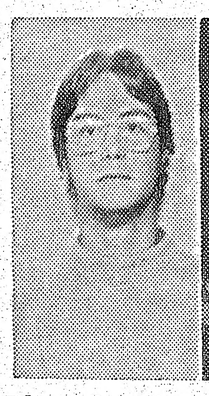

Edgars Petrēvics

Viesturs Lenšs

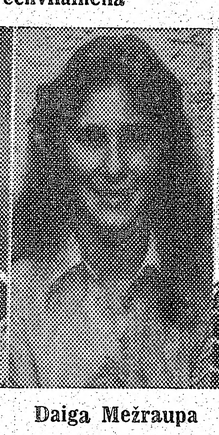

Daiga Mežraupa

Artūrs Dinbergs

Edgars Stūrāns

Korina Felkere

Marta Prāmniece

Daina Pastara

Ingrida Zirne

DV rosība Milvokos

Pie svētku eglītes Latviešu namā DV Milvoku apvienība atzīmēja savu 26. gadskārtu. Godinot varoņus apvienības vīru koris dziedāja J. Kalniņa Lielo jundu. Mācītājs A. Kalnājs vadīja svētbrīdi. Korāļus spēlēja pianists V. Treimanis. V. Baštika, J. Vītola un L. Slaucītāja dziesmas dziedāja Vanadžu dubultkvartets V. Aparjoda vadībā ar A. Zvēru pie klavierēm.

Svētku uzrunu ievadot priekšnieks V. Aparjods uzaicināja ar klusuma brīdi pieminēt šinī gadā mirušo aktīvo apvienības biedru Frici Miltu. Sevišķi rosīgi darbojušās vanadzes, vīru koris (korim pavasarī apritēja 25 darba gadi), Vanadžu dubultkvartets, šaušanas kopa (sacīkstēs bijusi 1. vietā), tautas deju kopa un apvienības aizbildniecībā esošās skautu un gaidu vienības. Aprūpes līdzekļi ienākuši paliel'nātā apmērā. Ievērojamas summas nodotas jaunatnes latviskās izglītības atbalstam. Politiskā laukā rakstītas vēstules ASV valstsvīriem Belgradas konferences mums labvēlīgu lēmumu pieņemšanāi.

Apbalvoja sekmīgākos darbiniekus. DV ASV Goda rakstus saņēma: Mārtiņš Kalviņš, Ilga Inveisa un Daina Ruņela; DV CV atzinības rakstus: tautas deju kopa, Ojārs Peniķis un Osvalds Blūms. DV zelta nozīmes: Mirdza Cukura un Kārlis Upesleja.

Koncerta turpinājumā tenors Aleksandrs Kita iepriecināja klausītājus ar četrām J. Norviļa un E. Dārziņa dziesmām V. Treimaņa klavieru pavadījumā. Svinīgā akta beigās vīru koris nodziedāja H. Pavasara, T. Ilsteres un V. Baštika dziesmas, solo dziedot R. Dzelzkalnam un E. Paeglim diriģentā V. Aparjoda vadībā. DV tautas deju kopa I. Inveisas vadībā veikli nodejoja četras tautas dejas.

Pēc akta viesi un rīkotāji pakavējās dažas stundas saviesīgajā vakarā.

E. P.

Apbalvotie DV Milvoku apvienības gadasvētkos. No kreisās: D. Bekmane (DV ASV valdes Atzinības raksts), apvienības prks V. Aparjods, K. Upesleja (DV zelta nozīme), M. Cukura (DV zelta nozīme), I. Inveisa (DV ASV Atzinības raksts). Aizmugurē O. Peniķis (DV ASV Atzinības raksts).
Foto: V. Jaunkalnietis

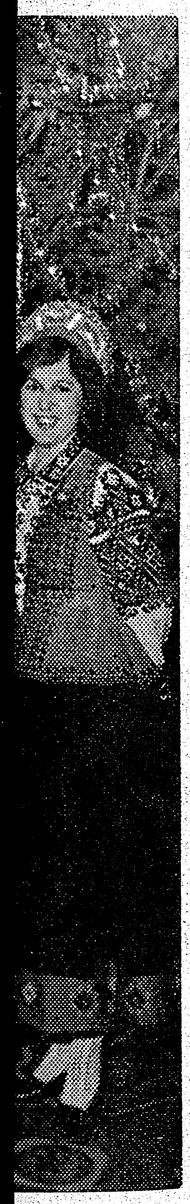

agrākajam Kaedza DV plāktas tiesību aizs tautumeitas. esnīcā. No kreiIlga Breikša,

oto: J. Liģers

Skolotājs

Pauls Kupčs

bijušais Jelgavas Valsts Skolotāju institūta inspektors un direktors un pēdējais Skolu departamenta direktors Latvijā miris 1977. gada 29. novembrī Vācijā
un pievienojies saviem Tālavas senčiem aizsaulē.

Latvija, mana tēvvuzeme,
par visu biji man dārgāka.
Kaut miesa svešā zemē trūd,
gars tomēr tavās ārēs mīt.

Pēc viņa sēro

Sofijkalna Kupču dzimtas piederīgie dzimtenē un svešumā

1977. gada 3. decembrī pēkšņi no mums šķīrās
mūsu mīļais

Alberts Aditājs

Gan mīlestībā klusā
Par Tevi asras birst,
Ko sirds ir zaudējusi,
To tā vairs neaizmirst.

Par viņu sēro:

sieva, svaine, brāļa dēls ar ģimeni, māsas dēls ar ģimeni, divas māsas Latvijā un T. Auziņu ģimene Toronto.

Emma Bētiņš

mirusi 1977. gada 28. novembrī Vankuverā, B.C.
dzimusi 1887. gada 15. jūnijā,

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības Fonds

Arnolds Dobels

dzimis 1911. gada 2. aprīlī,
miris 1977. gada 17. decembrī, Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

MUHAMEDS NĀK PIE KALNA

Lidija Deto Toronto laikrakstā raksta, ka 200 zinātnieku un inženieru sanāksmē, ko sponsorējis U. S. National Science Foundation un Saudi Arabijas princis Muhameds Al-Feisals, apsvērta ideja, kā apgādāt zemes, kur trūcīgi dzeramā ūdens krājumi. Uz mūsu zemes 97 proc. no visa ūdens ir sālsūdens, kas neder cilvēkiem un augiem. Šā ūdens pārstrādāšana ir dārga. Iepriekš minētā ideja paredz lielu ledus kalnu Antarktikā pietauvot kuģim un „aizšlepēt" paredzētā vietā. Daži gan iebilduši, ka paredzētajā vietā ieradīšoties tikai kuģis ar tauvas galu — pārējais pa ceļam būšot izkusis.. Citi zinātnieki paredz, ka ledus kalnu varētu noklāt vai nosmidzināt ar izolējošu materiālu. Vairāki arī izteikuši bažas, ka tādas izrīcības varētu ietekmēt zemeslodi, okeana augu un dzīvnieku valsti,. Tas viss vēl esot jāpēti. Šai idejai visvairāk ieinteresēta Austrālija, Saudi Arabija un Čīle. Princis Al-Feisals par 4785 mārc. smagu ledus gabalu samaksājis 5000 dol., no kura konferences dalībnieki saņēma gabaliņus savās kokteiļa glāzēs.

5000 latviešu karavīru Katiņa Pad. savienība

Otrā pasaules kara sākumā Pad. savienība steidzinājusi dzelzceļa būvi starp Kotlasu (Archangeļskas apg. dienvidaustrumos) un Vorkutu, kas atrodas Komi autonomā republikā aiz polārā loka. Tā sākta jau 1935.g. un, protams, ar ieslodzīto vergu darba spēku. Kara laikā līnijas būve steidzināta, lai Vorkutas ogles varētu transportēt uz Krievijas iekšieni. Dzelzceļš šķērsojis vairākas upes, purvus un mežu apgabalus Tuvumā nav bijis nevienas pilsētas, ciema vai stacijas.

Ceļa uzbērumi veikti ar ieslodzīto darba spēku, primitīviem rīkiem un nestuvēm. Mirstība tik liela, ka pēc ieslodzīto aprēķina zem katra gulšņa atrodoties vismaz viens līķis. Dzelzceļa būve veikta līdz kādai upei, un tilta pār to nav bijis. Tas būvēts vasarā, lai ziemā, upei aizsalstot, tiltu pārbīdītu pa ledu. 1941/42.g. ziemā, kādā vakarā pienācis vilciens (vai vairāki?) ar apmēram 5000 latviešu karavīriem, starp tiem arī divas sievietes Karavīri no vilciena izdzīti plānās vasaras uniformās, bet vilciena sastāvs aizgājis atpakaļ. Viņiem bijis paredzēta tilta pārbīdīšana pār upi. Visi sadzīti mežā pārnakšņošanai. Atļauts kurināt arī uguni, bet tas nav līdzējis, jo naktī visi nosaluši. Otrā rītā no meža iznākuši tikai dažī dzīvi.

Drausmīgā notikuma aculiecinieks nav latvietis un ir jau miris, bet savu liecību par to atstājis savam brālim. Viņš nav zinājis upes nosaukumu, pār kuru tilts jāpārbīda. Spriežot pēc aprakstītās dabas, notikuma vieta varētu būt starp Mikunas un Uktas pilsētu.

Vorkutas dzelzceļa būvi veikuši dažādu tautību ieslodzītie, tādēļ būtu jāvāc informācija no tiem, kas palikuši dzīvi un izkļuvuši brīvībā, vismaz, lai konstatētu upes nosaukumu, pie kuras bojā gājuši apmēram 5000 latviešu karavīri.

Iegūtā informācija piesūtāma: Connecticut League of Latvian Organizations, P.O. Box 549, Manchester, Conn., USA. 06040 UP

SAVIENOTAS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Vietējā amerikāņu izdevumā Photo Reporter, pirmajā lappusē bija ievietots raksts un Martas Jansones ģīmetne, pastāstot par viņas gaitām Latvijā, Vācijā un ASV. Minēts, ka M. Jansone strādā Union bankas kafejnīcā, vina atceroties grūtības, kādas pārdzīvojusi Vācijas bēgļu nometnē. Jaunajā mājvietā ASV ieradusies ar ģimeni tieši Ziemsvētku vakarā. Plosījies liels sniegputenis, nav zinājuši kurp iet, valodu nepratuši. Taču grūtības drīz pārvarējuši. Grand Rapidos viņas vīrs Kristaps izmācījies kursos elektroniku, atvēris televīzijas labošanas darbnīcu, vēlāk iegūta māja, izaudzināti un izskoloti bērni. Marta mīlot strādāt kafejnīcā un šo darbu gribot turpināt.

V. Z.

ČIKAGA

● DV Čikagas eglītes vakars un vanadžu Ziemsvētku tirdziņš bija sarīkots 11. decembrī Latviešu namā. Vanadzes tirdziņam bija gatavojušās jau pāris nedēļas iepriekš, cenjot piparkūkas un sagādājot laimestus mantu izlozei. Netrūka arī rokdarbu izstrādājumu un gleznu. L. Lapiņš bija iekārtojis grāmatu galdu ar grāmatām, keramiku un rotas lietām. Eglītes vakaru ar svētbrīdi ievadīja māc. U. Cepure. Bērnu mūzikālos priekšnesumos un dzejas skandējumos piedalījās Viia Vītola, Astrīda Kiršteina, Pēteris Cerinš, Lisa Kiverista, Žubīte Streipa, Andra Friša, Elisa Freimane un Anita Vārsberga. Ieradās arī Ziemsvētku vecītis — Sarma Priedulāja kas spēlēja arī klavieru-mavadījumus. Skatuvi bija dekorējusi Marta Priedulāja, bet programmu vadīja Māra Antena. Vanadzes bērnus pacienāja ar vakariņām. Visiem programmas dalībniekiem un vakara apmeklētājiem pateicās DV apvienības priekšnieks A. Bārda.

A. Zaube

KLĪVLANDE

● Latviešu Apvienotās draudzes dāmu komiteja bija sarīkojusi draudzes telpās bagātu Ziemsvētku tirdziņu. Pārdošanā bija dabūjami dažādi lietiškās mākslas priekšmeti, rokdarbi, gleznojumi, grāmatas, Ziemsvētku gardumi un daudz citu mantu. J. E.

ŅUJORKA

● Vanadžu rīkotajā Ziemsvētku tirdzinā DV namā bija dažadi stendi. Vanadzes pārdeva piparkūkas, medu stikla traukos vai šūnās, ābolus un citus procuktus. Apakšējā zālē varēja atspirdzināties ar kafiju, iebaudīt desiņas ar kāpostiem vai putraimdesas ar ievarījumu. Bija dabūjami arī žāvēti zuši. A. Balode lasīja savus dzejoļus un P. Klāna vēstuli Ziemsvētku vecītim, bet pianiste N. Nāruna-Bogdanovica atskaņoja Hendeļa un Bethovena darbus.

● Ziemsvētku ieskaņai rīkotajā Adventa pēcpusdienā 11. decembrī Betlemes baznīcā Bruklinā Ilze Akerberga spēlēja Ziemsvētku korāļus un Adrijenne Apsīte-Maļinovska lasīja literārus darbus svētku noskaņā. Sarīkojumu rīkoja Ņujorkas draudzes Iekšpilsētas dāmu komiteja priekšnieces A. Audriņas vadībā. To apmeklēja ap 60 tautiešu.

● Pensionāru sanāksmē 14. decembrī draudzes namā Bruklinā nolēma dibināt pensionāru organizāciju. Sanāksmē bija ieradušies 20 dalībnieku. Jonkeros pensionāri pulcējas katru otru trešdienu bībeles stundās Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnama telpās. Caurmērā apmeklētāju skaits ap 40. Vk

Tā tur dzīvo

ALBERTA EGLĪŠA
PIEZĪMES PAR DZĪVI OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Sausējā, kā to stāsta neretieši, neesot ne straumes, ne balto rožu, bet Daugavā ūdens atkal gads no gada kļūstot brūnāks. Krustpils Laukezerā, ja negribot dabūt ādas slimības, nedrīkstot peldēties jau vairākas vasaras. Aknīstes romantiskā Radžupīte aiz aizsprosta un veco dzirnavu ezeriņš Saukā liekot satvert degunu un pazust ātrāk prom. Gārsenes dzirnavu dīķī peldot netīrumu kaudzes. Elkšņu jaukajā Dimantu birzītē rūsot sovchoza arkli no Ziemsvētkiem līdz pavasarim. Drūmi rēgojoties skaidienā pārvērstais kādreizējā barona Lintēna muižas dārzs, tāpat kā piemēslotais Rites Cīruļu parks un sveķainais sils aiz Jēkabpils slimnīcas.

Ja līdz šim Krievijas iedzīvotāju iepludināšana notika pilsētās, galvenokārt mākslīgi radītajā rūpniecībā, tad pēdējos gados šāda parādība vērojama arī sovchozos, kuros ilgus gadus diezgan stipri bija saglabājies un vēl turējās mūsu tautas veselais kodols. Rīgā, tāpat citās pilsētās fabriku direktori pārsvarā ir krievi vai tādi Krievijas latvieši, kas aoliecinājuši savu uzticību padomju varai — latviešu tautas okupantiem.

Cik smagi šī nelaime nav saudzējusi laukus, to varam spriest no piemēriem, ka pat Auru, Auces, Dobeles, Dignājas, Škibes, Rites un Zasas saimniecību sapulces, komiteju sēdes esot neiespējami vairs noturēt latviešu valodā. Sauciešu Būku siliņā, neretiešu Ķēžu birzī, Viesītes Siņķeļu priedēs, Krustpils Konradu bērzos sarkanie vēl rīkojot tikai mītiņu partijas varas glorificēšanai. Nospiedoša izskatoties krievu pilnā Viesīte, bet ceļā no Apserdes uz Viesīti sirmajās zemnieku mājās, ap Klauces ezeru, sen vairs neesot nevienа vecā iedzīvotāja. Rodas jautājums, kur palikušas visas pazīstamās ģimenes šajos gados? Elkšņu sovchoza centrs kopš 1967. gada atrodoties deportācijā nomocītā Latvijas finanču ministra Jāņa Kaminska un viņa vecākā brāļa Emīļa — Dzeņos. Rites sovchozā Druva uzbūvēta krievu pamatskola, kurā bērnus sūtot arī vietējie funkcionāri. Latvijas laikā šinī pagastā nebija neviena krieva. Pazīstamajā Mālamuižas pienotavā, kas mūsu brīvības gados gatavoja daudz augstākās šķirnes sviestu eksportam uz Eiropu, tagad esot vairs tikai piena pieņemšanas punkts. Katru gadu visos rajonos 2. janvārī izraudzīti uzticībnieki sākot apstaigāt sētas, reģistrējot aitas, cūkas, govis, pat trušus un mājputnus. Sevišķi rūpīgi kontrolējot piemājniekus. Stāvokļa uzņemšana turpinoties 7 dienas. Laucinieki esot laimīgi, ja sekmējoties mirušajiem tuviniekiem bez sarežģījumiem dabūt zārkus. Tiem rotājumus normāli nevarot dabūt ne rajonu pilsētās, ne Rīgā.

Rietumu demokrātiskajās valstīs neviens privātais uzņēmums tā neizmanto strādniekus, ierēdņus un skolu jaunatni, kā to praktizē Baltijas kolonizētāja—Pad. savienība, kas sevi apzīmē par proletāriāta paradīzi virs zemes. Gatavojoties oktobra revolūcijas 60. gada dienai okupētās Latvijas jaunatne tika paklauta zem partijnieku propagandas saukla: „Par katru hektāru — komjauniešu šefību!" Visu laiku, no maija līdz rudenim, viņus dzina nedēļu nogalu un skolas brīvlaiku talkās. Labāk negājis arī citiem, kas klusībā cerējuši — pēc svētkiem radīsies taču atelpa. Bet nu jau skanot atkal jauni, vēl dedzīgāki aicinājumi un mudinājumi — ceļu taisītājus, māju cēlājus, mašīnu labotājus, traktoristus, meliorētājus nenagurt, neskatīties pukstenī. Dobeles, Jēkabpils, Valmieras, Madonas avīzēs varam lasīt, ka padomju dzīves nostiprināšanai nākošos gados katram būšot jāstrādā lielākā triecientempā, jāstrādā vēl vairāk darba nedēļu. Daudzevas stacijā stāvok uzraksts: „Komūnistu valodā — centība garentē uzvaru!" Lasot aicinātāju uzvārdus, lasāmi tādi vārdi kā: V. Gontarevs, V. Lapošina, I. Skorodihins, K. Gorbačenoks, V. Lišicina, G. Ržpickis u. t. t. Nekādā gadījumā tie nevarētu būt latvieši.

Cik visa propaganda neauglīga, liecina Krustpils stacijas priekšnieka vietnieces T. Michailovas uztraukums par cukurbiešu, cementa, lūžņu un mākslīgo mēslu vagonu izkrāvējiem, kas no dienas normas veicot parasti tikai pusi, kādēļ prasa tos sodīt. Kādā garā tur audzina bērnus un jauniešus un pa kuru ceļu viņus dzīvē spiež virzīties uz priekšu, rāda starp citu sekojoši fakti: Dobelē, R. Eiches vidusskolas komūniste, matēmatikas skolotāja un pilsētas darba ļaužu deputāte Irīda Jansone skolniekiem un viņu vecākiem, kur vien kāda izdevība, diendienā stāsta un atkārto: „Mūsu uzdevums skolās ir sniegt ne tikai noteiktu daudzumu teorētisku zināšanu, iemaņu un prasmju, bet arī rūpēties, lai skolniekiem netrūktu komūnistiskas izpratnes Ļeņina rakstiem, lai krievu valodā klūtu vienmēr sekmīgāki." Bikaru kolchoza komūnisti, liesmainās biedres" Henrietes Eichvaldes saiūsmināti, liek pulcēties jauniešiem sapulcē, kurai vadmotīvs: „Paldies tev, partija."

1976./1977. mācību gada absolventiem okupētajā tēvzemē arodu izglītības apgūšanas centrāle Rīgā. Lāčplēša ielā 106/108, piedāvāja mācīšanos 53 arodos, no tiem 17 iespējami tikai krievu valodā. Dobeles ziemeļaustrumu nomalē, 85 hektāru platībā, jau kopš pāris gadiem veidojas rūpniecības centrs, tīrīšanas līdzekļu fabrika — Spodrība, viena elektrisko piederumu fabrika un labības produktu kombināts, trešais lielākais okupētajās Baltijas valstīs. Kombināta būvlaukums vien aizņem 8 hektarus, 30.000 kvadrātmetru atradīšoties zem jumta. Būvdarbiem jau izlietoti 6 milj. rublu. Jaunajā rajonā vēl atradīšoties pārvaldes biroji un dzīvokļu ēkas rūpniecības centrā nodarbinātajiem. Centra plānošanā ar partijas svētību strādājot Maskavas inženieri, un līdzšinējo celtniecības darbu veikšanā galveno lomu spēlējot tikai krievi, kuru vidū izceloties teicamnieki Vjačeslavs Lonins, Vladimirs Kužnecovs, Nikolajs Solovjovs. Rūpniecības centra izbūvi cer beigt ap 1980 gadu. Nodarbinājot vairākus tūkstošus speciālistus un strādniekus, kurus jau tagad ar sludinājumiem avīzēs meklē Baltkrievijā, Ukrainā, Maskavas rajonā un citur.

Kādreizējā romantiskā Zemgales mazpilsēta, kuras vidū sirmo senatni atgādina vecais pilsmūris, kopš sākusies šī centra celtniecība, ik diena esot kļuvusi nervozāka, jo būvdarbos tiekot nodarbināti simtiem dzeršanas, kaušanās, satiksmes pārkāpumu un zagšanas dēl sodītie, visādu tautību cietumnieki, kuri no 6 rītā līdz 10 vakarā atrodoties neapsargāti; vienīgi naktīs tos ieslēdzot nelielās mūra mājās. Brīvajās stundās, klaiņodami apkārt, tie klaigājot ielās, krogos, kā arī netrūkstot iedauzītu galvu, prostitūcijas, jaunu laupīšanas un zagšanas gadījumu.

Šo piezīmju beigās jācitē kādas Jēkabpils rajona bijušās talcinieces vēstules fragments: „... Divas dienas ušņainā laukā vācām zirņus. Raujam un nezāļu biezoknī meklējam pākstis. Vēlāk izrādās, esam veikušas nevajadzīgu darbu — lauks jau sen esot 'norakstīts'. Savākto zirņu lielākā daļa palika tīrumā un neviens par tiem neinteresējās. Bet naktī no 7. uz 8. septembri gāja pavisam traki. Piedzērušies vīrieši, nekitri lamādamies, lauzās mūsu istabā, pēc tam izsita logu un mēģināja līst iekšā. Vienai meitenei ievainoja roku. Saucām palīgā, tomēr neviens nenāca. Pietiek, šeit ilgāk vairs nepaliksim . . ."

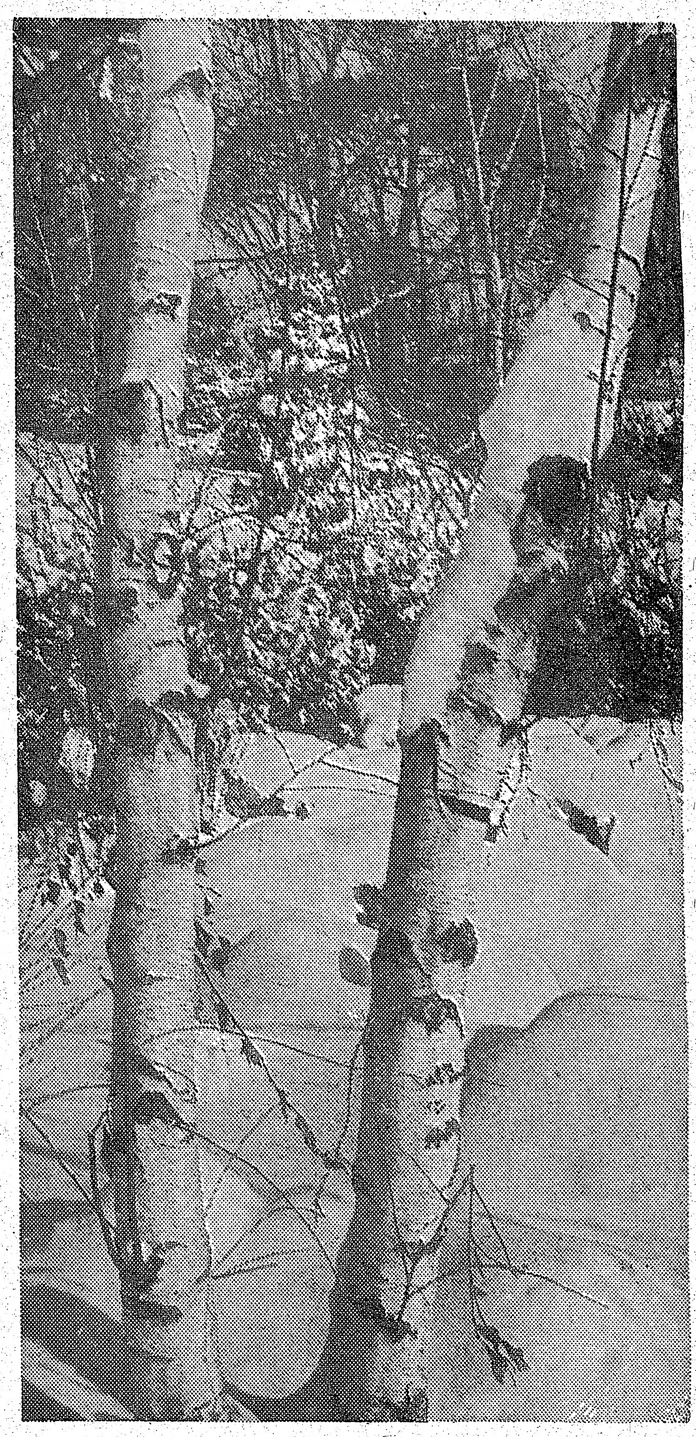

Gluži kā Latvijā — Kanada ziemā.

Vai maksligas . . .

(Turpinājums no 8. lp.)

saucot zemestrīces — pie Samoa (7,2 pēc Richtera skālas), pie Salomona salām un Indijas okeanā, 9,1 pēc Rictera skālas — lielākā zemestrīce cilvēces vēsturē.

ASV pētnieks Dr. Andrija Puharichs atbalsta Michrovski un apgalvo, ka prezidents Kārters ir informēts par šīm krievu mahinācijām. Viņš domā, ka krievu eksperimenti bazējas uz zinātnieka ģenija Nikolaja Tesla atradumiem.

Tesla izceļoja uz ASV no Belgradas 1884. g. Pirms savas nāves 1943. g., viņš bija sevi parādījis kā sava laika lielāko izgudrotāju. Viņš radija moderno radio, papildināja neona un fluoriscentējošo gaismu, izgudroja radaru 40 gadu pirms 2. pasaules kara, robotus u.t.t. Bet viņu visu mūžu fascinēja nāves stari. Viņš bija arī pārliecināts, ka var zemē ievadīt elektrisko strāvu, nelietojot vadus un kābeļus un šo enerģiju atkal saņemt citā vietā uz zemeslodes. Viņš zinājis, kā iznīcināt ēkas ar elektrisko vibrāciju.

Dr. Michrovskis vēl piebilst, ka ļoti zemas frekcences raidījumi no Rīgas var ietekmēt cilvēkus garīgi. Daudzi var dzirdēt ļoti augstas skaņas, citi ļoti zemas. Kad viņi dzird šo sanēšanu, tie nezina, kas tas ir un no kuriens nāk. Šādiem cilvēkiem var tik nodarīta nelabojami bojājumi un var novest līdz ārprātam.

Par to, kur krievi dabū šos 40 milj kilovatus zinātnieki klusē. Jādomā ,ka tos ar maisiem nesanes 7 malenieši. et

Jauns priekšnieks ASV skautu jendai

Nesenās rakstveida vēlēšanās par ASV jendas skautu priekšnieku turpmākiem trim gadiem ievēlēts ņujorkietis Jānis Šķinķis. Viņš dzimis Rīgā 1933.g. 5. sept., bet skautu gaitas sācis Vācijā 1945. g. Dažādus vadītāja pienākumus veicis kopš 1954. g. Vairākus gadus bija Rīgas (90.) skautu vienības priekšnieks Ņujorkā, bet kopš 1972. g. veica lielu darbu 3. Lielās nometnes organizēšanas komitejā, kur bija tās priekšsēdis un tehniskās daļas vadītājs.

J. Šķinķis beidzis Ņujorkas pilsētas kolledžas elektroinženieru zinātņu fakultāti un strādā Ņujorkas pilsētas pašvaldībās darbā kā galvenais inženieris ūdens piesārņošanas kontroles birojā. Viņa pārziņā un atbildībā ir elektrisko aparātu un sistēmu darbināšana un uzturēšana kārtībā.

Ilgus gadus J. Šķinķis aktīvi darbojies arī Ņujorkas DV apvienībā bijis tās valdes loc. un futbola kopas vadītājs. Kā aktīvs futbolists spēlējis latviešu reprezentācijas komandā vairākās Ziemeļamerikas baltiešu futbola meistarības izcīņās, bija arī futbola nozares vadītājs. Austrumpiekrastes sporta pārvaldē un ALA sporta birojā. Darbojies arī Ņujorkas ev. lut. draudzes Ziemeļu novada un draudzes lauku īpašuma komitejā. Apbalvots ar ALA sporta biroja Nopelnu zīmi, ASV DV Goda rakstu, gaidu Pateicības zīmi un skautu Baltās lilijas ordeni. Aktīva gaidu darbiniece un vadītāja ir arī viņa dzīvesbiedre Maija, kas nesenajā Lielā nometnē bija gaidu nometnes komandante, bet meitas Ilga un Inta darbojas gaidās un guntiņās.

Līdzšinējais jendas skautu priekšnieks R. Čaks, pēc deviņiem šai amatā nokalpotiem gadiem, šais vēlēšanās vairs nekandidēja. Rakstveida vēlēšanas noorganizēja vadītāji Klīvlandē — H. Klingbergs, J. Cers un O. Kubuliņš. Jendas vadību jaunievēlētais priekšnieks pārņēma Milvokos 10. decembrī.

R.Č.

Jānis Šķinķis

(61. turpinājums)

„Jā, latvieši arī klaidā saglabājuši savu godīgumu. Tas iepriecina. Ņemiet vien, Pastalnieka kungs, domāju, ka nebūšu kļūdījies," inženieris nobraucīja savu labi kopto bārdu un ielēja savam viesim vēl vienu dzērienu, šoreiz no citas pudeles un krietnu mēru.

Pastalnieks atcerējās, ka sakarnieku sanāksmē viņa mājā Rājums bija teicis, ka divi tūkstoši dolaru par latviešu adresēm neesot nauda. Vai tikai Rājums tagad negribēja pielabināties, lai iegūtu Skatuves biedrībā reģistrēto latviešu vārdus un adreses? Viņš sagaidīja, kā vēl pēc vienas glāzes Rājums tūliņ iesāks tiešu valodu, bet uzmanīgais blēdis laikam pašu svarīgāko atlicis uz izdevīgāku laiku. Zirgs bija iebarots ar auzām, sakarnieku ratos to varēs iejūgt katrā laikā, lai dzītu pāri vienvirziena tiltam. Te bija kaut kas jādara, lai zirgam neuzmauktu sagatavotās sakas.

Drīz visos latviešu laikrakstos parādījās ziņojums, ka Jānis Pastalnieks no savām kāzu veltēm iemaksājis tūkstoš dolaru Latvijas brīvības fondā. Ziņojumam klāt bija pievienota arī viņa ģimetne. Tas jau vien bija tūkstoš dolaru vērts! Pat praktiskā Lūcija neko neiebilda, ja tādā veidā var iemantot sabiedrības uzmanību un popularitāti, kas pēc viņas domām Pastalniekam ļoti trūka. Kad nākošā gadā Pastalniekam par vienreizēji oriģinālo patriotisko darbu piespriedīs Tauta balvu, tūkstotis atkal atgriezīsies un slava būs par brīvu.

Ka iemaksa Brīvības fondā nav nākusi no kāzu ienākumiem, to Lūcija ļoti labi zināja, jo jau otrā dienā pēc kāzām no aploksnēm saskaitīto naudu bija aiznesusi uz banku un noguldījusi savā kontā, Pastalniekam vēl atgādinādama:

„Vai es neteicu, ka ar kāzu mielastu mēs vēl labi nopelnīsim!"

Lūcija bija papildinājusi savu trekno bankas kontu ar ieņemto kāzu tortes naudu, bet Pastalniekam bija Žirbinska dāvinātā tējmašīna, kuŗu lietojis jau viņa vectēvs un no tās dzēruši visādi augsti poļu pani. Pārējās kāzu dāvanas mantās pēc izsaiņošanas izrādījās pa lielākai daļai praktiskai dzīvei nederīgi krāmi. Ja bija kas noderīgs, tad tādi bija modinātāji pulksteņi, veseli seši, tikpat daudz maizes grauzdētāji un pus ducis spožās aproču pogas ar kakla saites piespraužamām adatām. Ja vēl pieskaita citas dāvanas, kas der tikai nolikšanai uz kamīna, vai glabāšanai nākošajām paaudzēm mājas pagrabā, tad Pastalnieks ar tām varēja atvērt mērena lieluma sīkpreču tirgotavu.

Lūcija to bija jau it kā paredzējusi, kādēļ gudri iekārtojusi kāzu tortes izpārdošanu. Tā bija tikpat kā ieejas biļete kādā publiskā sarīkojumā: kam nebija uz galda tortes gabaliņš, visiem skaidri bija redzams, ka jauno pāri nav ar aploksni apsveicis. Tādu kaunu neviens nebija gribējis piedzīvot. Lūcijai ienākumi bija nodrošināti.

Kad Pastalnieks ielēja savā tējas mašīnā pa sānu caurumu ūdeni un aizskrūvēja vāciņu, skurstenī pa galu vajadzēja sabērt koka ogles, kas kvēlojot sakarsētu tējas ūdeni un pēc uzvārīšanas to turētu pastāvīgi siltu, kā Žirbinskis bija pamācījis. Pagriežot krāniņu, tēju varēja ietecināt krūzītē. Tādas ogles Pastalniekam nebija, jo šinī kontinentā pilsētas mājas neviens vairs ar malku neapkurināja.

Pastalnieks atminējās, ka viņam garāžā vēl glabājas maisiņš ar olveida briketēm, kuŗas lietoja savā vasaras mājā pie ezera stēka cepšanai, kā to darīja latvieši, piesavinājušies šo paražu no vietējiem. Viņš tās saskaldīja un sabēra savā vārītājā. Tad uzlēja no kannas īpašo degvielu, ko lietoja cieto brikešu aizdedzināšanai, un iemeta tējmašīnas skurstenī degošu sērkociņu. Briketes gan kāri pa?ēra uguni, bet pēc šķidruma izdegšanas neiekvēlojās. Pastalnieks atkal uzlēja degvielu, bet nu tā uz sakarsētajām briketēm pārvērtās smirdīgos tvaikos, kas izplūda no tējas vārītāja kā balts mākonis. Tam bija jāpiešauj liesma. Tikko Pastalnieks atkal iemeta skurstenī aizdedzināto sērkociņu, atskanēja sprādziens, liesmai izšaujoties līdz pašiem griestiem.

Tanī pašā brīdī parādījās Lūcija un sāka kliegt, ka māja degot. Viņa izskrēja kliegdama uz ielas, kur pie staba atradās sarkana kaste ar stikla lodziņu un uzraksts „Fire", izsita lodziņu un nospieda pogu, kā turpat uzraksts bija pamācījis. Viss bija izdarīts likumīgi un pareizi!

Drīz sāka kaukt ugunsdzēsēju ratu sirēnas un skanēt zvani kā lielos tautas svētkos. Griezīgi vaimanāja arī policijas ambulances rati, sarkanas gaismas zibsnīdami, jo bija izziņota lielā trauksme. No blakus mājām saskrēja ziņkārīgie un kaklus staipīdami pūlējās saskatīt dūmus. Lūcija bija zaudējusi valodu un rādīja uz mājas durvīm. Ugunsdzēsēji tās nemēģināja nemaz atvērt, bet izdauzīja ar saviem garajiem cirvjiem. Kad tie ar diviem sanitāriem ieskrēja piedūmotajā istabā, pirmais grābiens bija pēc Pastalnieka. Sanitāri uzmauca viņam galvā skābekļa masku un iestūma ambulances ratos, kas kaukdama priecīgi aizjoņoja, kamēr ugunsdzēsēji ar savu putu aparātu aplaistīja Žirbinska kāzu dāvanu. Policijas vīrs nosēdās pie galda un nesteigdamies sarakstīja gaŗu ziņojumu, Lūcijai piebilzdams, ka Pastalniekam vēl būšot jāatbild tiesā par neuzmanīgu rīkošanos ar uguni apdzīvotā pilsētas rajonā.

Slimnīcā gadījās tas pats pakistāniešu ārsts, kas bija sniedzis Pastalniekam pirmo palīdzību un gribējis noraut viņa kājas lielajam pirkstam nagu, kad Žirbinskis tam bija uzlicis savu krēslu un pats, noskūpstījis Lūcijas roku, uz tā uzsēdies. Pakistanietis pavirši paklausījās Pastalnieka sirdi, iedeva nervu nomierināšanas tabletes un atlaida uz mājām, lai kādas pāris stundas atpūšoties.

(Turpinājums sekos)

Eduards Freimanis

UZ RĪTDIENU

Nelēciet pāri šodienai
un pagātni nenopeliet.

Ļaujiet, lai šodiena saaužas
grodi
smalkajās pagātnes nītīs.

Izšujiet nākotni līdzīgu
vainagam,
tautu meitas ko dainojot valkā.

Izvadiet šodienas darbus un
zintis,
lai viedīgo rītdienu saņemt
ir prieks.

Šodienas tikumus turiet
kā sveces,
kas gaismu rītdienā lies.

Biruta Senkēviča

MŪSU LAIKS

Laiks kā ārsts, kas dziedē
grēku rētas,
Laiks kā naktssargs —
modrīgs, uzmanīgs,
Laiks kā dzinējs, steidzināt
kas var:
„Tev tas jāpaveic vēl šovakar!"

Laiks kā vedējs, kas uz
priekšu rāda:
Lūk, še taka, augšupeja tāda!
Laiks kā plūdi, kas pret
krastu ceļas:
„Turies, ka tev elpa
nepiesmeļas!"

Laiks kā tiesnesis, kas uzsauc:
Atzīsties,
Vai tu sen jau pārplūsmei
tā atdevies?
Laiks kā brīdinātājs signāls
krustcelēs:
„Celies, ko tu snaudi!"
Piecelš snaudošos!

Laiks kā draugs, kas silti
paskubina:
„Ej pie vientuļā! Viņš skumjās
jāmierina!"
Laiks, pats mierinātājs, saka:
„Apstājies!
Paliec kluss un savā Dievā
norimsties!"

Modris Lorbergs

MANAS SAKNES

Desmitām reizes
Pārstādīts esmu
Svešajā zemē
Jaunas saknes laist,
Desmitām reizes . . .

Vēl dzīvoju,
Jūtu un zinu,
Ka nedrīkstu,
Vēl nedrīkstu nokalst
Un mirt,
Jo saknes
Manas dzīvās saknes,
Ir palikušas
Kaut kur
Olaines purvainā pļavā,
Tīruma atmatā,
Vai jaunaudzē zaļā
Palīdzēt
Trejšķautnes grīslim,
Rudzu vārpai
Un sīkzarim bērzam
Ziemas stingumu veikt.

Manas saknes
Palikušas,
Tās dzīvo
Olaines zemē . . .
Šeit,
Desmitām reizes
Pārstādīts,
Vēl dzīvoju —
Zinu,
Vēl nedrīkstu nokalst
Un mirt.

RELIĢISKĀ DZĪVE

„Gara auglis ir ... miers"

Galatiešiem 5:22.

Miers. Visi cilvēki ilgojas pēc miera Bet kur to atrast? Kur to meklēt? Kā to dabūt? Tā ir problēma, pie kuŗas risināšanas cilvēki pieiet no nepareizā viedokļa.

Kādēļ cilvēki, tik naigi meklējot mieru, nevar to atrast? Cilvēki nepazīst miera, tādēļ ka viņi to meklē nepareizās vietās. Tāpat kā prieks, tā arī miers neeksistē pats par sevi. Miers nav jāmeklē pasaulē, bet tas ir tevī pašā. Ja tur viņa nav, tad tas nav nekur.

Jaunā derība ir miera grāmata. Visās Jaunās derības 27 grāmatās ir pieminēts miers. Kas ir šis miers? Kur to meklēt un kur to atrast — Mieru pazīst cilvēks, kam dzīve centrēta Dievā. Nekristietis ir tas cilvēks, kam dzīve ir centrēta sevī. Bet te draud lielas briesmas. Tāds cilvēks ceļ savas dzīves ēku uz smiltīm.

Henrika Ibsena lugā Pers Gints aizgāja uz — mēs šodien teiktu — psīchiatrisko iestādi un uzsāka sarunas ar šīs iestādes iemītniekiem. Peram Gintam par lielu brīnumu šie pacienti bija ar lielu inteliģenci un loģisku domu gājienu savā interešu laukā. Viņi stāstīja par savu pagātni un izteica savus plānus par savu nākotni, un Pers Gints nāca pie nepareiza slēdziena, ka šādiem cilvēkiem nav vietas tādā iestādē. Viņš gāja pateikt savus atzinumus galvenajam ārstam, un ārsts atbildēja: „Jā, viņi runā sakarīgi un inteliģenti, bet vai jūs ievērojāt, ka viņi runāja tikai par sevi. Viņi ir apsēsti paši no sevis, nespēj ne par ko citu domāt kā tikai par sevi..." Te ir darīšana ar slimām personām. Kur cilvēks ir „apsēsts pats no sevis", tur nav miera. Cilvēki tajā iestādē, kuŗu Ibsens lika apmeklēt Peram Gintam, bija cilvēki, kas nepazina miera.

Ja savas personības troni cilvēks iecēlis pats sevi, tad tādai valdīšanai būs bēdīgs iznākums. Dievs radīja cilvēku, kuŗa personības centrā pats Radītājs Tas ir visu grēku grēks, kad cilvēks lika Dievam atstāt troni savā sirdī un nosēdās tanī pats. Cilvēka „ES" tagad valda pār cilvēku. Uz iznākums? Pasaule ir tāda, kādu mēs to šodien pazīstam: bez mīlestības, bez prieka, bez miera, ar miera lozungiem uz plakātiem, bez miera sirdī. Tāds cilvēks ir pazudis ne tikai Dievam, ne tikai viens otram, bet arī pats sev. Un pazudis cilvēks nepazīst miera.

Šo bez mīlestības, bez prieka, bez miera cilvēku Dievs pats ir meklējis, un tādēļ Jēzus Kristus bija pasaulē, lai Dievam zudušo cilvēku atrastu un to salīdzinātu ar Dievu. Salīdzināties ar Dievu nozīmē atdot Dievam to, kas pieder Dievam, tas ir, savas personības centru atkal pakļaut Dievam. Ceļš pie miera iesākas ar salīdzināšanos ar Dievu.

Tad nu mums, kas esam ticībā taisnoti, miers ir ar Dievu Caur mūsu Kungu Jēzu Kristu" (Rom. 5:1).

Mēs mieru atrast nevaram, mieru nopirkt un nopelnīt nevaram, jo to mēs saņemam kā dāvanu. Miers ir mūsu, kad mūsu dzīve ir atkal centrēta Dievā. Cilvēks ir vienīgais no visiem Dieva radījumiem virs zemes, kas var darīt vai arī nedarīt Dievu prātu. Dievs cilvēku ir apbalvojis ar tik lielu brīvību. Bet ikviena brīvība bez atbildības apziņas ir riskanta brīvība. Nepareizi izlietota brīvība ir visa nemiera cēlonis. Turpretī dzīve, kuŗu pārvalda Dievs, ir miera dzīve. Mieru pazīst cilvēks, kam dzīve ir Dieva balstīta dzīve, miers, kas nāk no Dievā centrētas dzīves.

Ir liela starpība starp miera „turētāju" un miera „nesēju". Mieru „turēt" mūs piespiež pārspēks, turam mieru tāpēc, ka mums bailes no pārspēka. Bet miera nesējs ir kaut kas cits. Lai kāds varētu būt miera nesējs, tad mieram vispirms jābūt viņā pašā. Ja es esmu ar kādu ienaidā, nesaskaņā, tad tas ir pierāddījums, ka manī pašā norit „pilsoņu karš". Ja es esmu smaidīgs un izpalīdzīgs svešiniekam, bet savas ģimenes vidū esmu sapīcis, neapmierināts, nerunīgs vai mazrunīgs, pat nelaipns, nepacietīgs, ātri satraucams, tad lai es zinu, ka manī pašā valda nemiers, un es izplatu nemieru savā mājā un ģimenē. Bet ja manī ir miers, tad tas nāk man visur līdz kā mājās, tā ārpus mājas, un es tad esmu miera nesējs.

R.E.

Pretim nākotnei

Pāvils savās vēstulēs draudzēm ieliecis vairākas savas lūgšanas un aizlūgšanas, un tās ir dziļi garīgas. Kad tās lasām un pie tām piedomājam un salīdzinām ar savām lūgšanām, tad mūsu lūgšanas izliekas loti vājas salīdzinājumā ar spēcīgu barību. Iesāksim ar Pāvila izteicienu, kādu viņš uzrakstījis savā vēstulē filipiešiem — 3. 12 — 15:

„Brāļi, es nedomāju, kas es jau būtu pilnīgs, bet es tiecos pēc pilnības, aizmirsdams savu pagātni, es tiecos pretī nākotnei."

Sekmīga lūgšanas dzīve var iesākties tad, kad mēs zinām, ka mūsu pagātne mums ir piedota un dzīvojam nākotnei. Savā vēstulē romiešiem Pāvils uzskaita lietas, par kuŗām viņš teic, ka tās nevar mūs atšķirt no Dieva mīlestības, kas ir atklājusies Jēzū Kristū. Apustulis piemin tagadni un nākotni. Pagātni Dievs viņam ir piedevis.

Apustulis Jānis saka:

„Ja izsūdzam savus grēkus, tad Viņš ir uzticīgs un taisns, ka Viņš mums grēkus piedod un šķīsta mūs no visas netaisnības." (I, 1:9).

Kad mēs apgrūtinām savu sirdi ar to, kas bijis pagātnē, tad mēs it kā skatāmies atpakaļ un uz priekšu tikt nav nekādas izredzes. Lata sieva palika par sāls stabu, skatīdamās atpakaļ.

Vai tam Dieva bērnam, kas samierinās ar jaunpiedzimšanu, ko viņš uzskata par savu garīgo sasniegumu, par ko it kā nekas pārāks nevar būt. „Es esmu piedzimis no augšienes. ko jūs vēl no manis gribat?" Tāds jautājums atskan šad un tad. Jā, tu esi piedzimis, bet tu neesi atbrīvojies no bērna autiem!

Jaunpiedzimšanas piedzīvojums jāastāj pagātnei un jāiegrimst dziļāk garīgā dzīvē. Jaunpiedzimšana ir vienreizējs notikums, un pēc tam Svētais Gars paņem mūs savā vadībā, un labi tam Dieva bērnam, kas paklausa šim Vadītājam. Dieva bērnam priekšā stāv liela nākotne ne tikai debesīs, bet tepat virs zemes, šajā dzīves laikā.

„Es loku savus ceļus Tēva priekšā, lai Viņš liktu pieaugt jūsu iekšējam cilvēkam, ka jūs līdz ar visiem svētajiem spētu aptvert, kāds ir platums, garums, augstums, dziļums Kristus mīlestībai, lai ar to piepildīti, jūs iegūtu visu Dieva pilnību." (Efez. 3:14 — 19)

Kas ir Dieva pilnība? — Mīlestība. Kas var būt mana garīgā pilnība? — Mīlestība. Un šī pilnība iet pāri jaupiedzimšanai, kas man jāaizmirst, jo kad es apstājos pie jaunpiedzimšanas kā pilnības, tad es Dieva pilnību, kas ir mīlestība, nevaru sasniegt.

Mācīsimies no Pāvila lūgt Dievu un mēģināsim viņa lūgšanas padarīt par savām lūgšanām, tad mūsu garīgā dzīve būs svētīta un svētīta būs arī mūsu nākotne.

K. B.

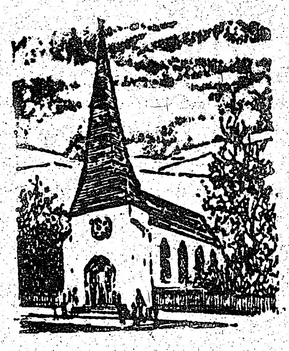

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cres., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un ceturtdienās no pl. 9.30 līdz 12 no rīta, bet trešdienās no pl. 18—20 un piektdienās no pulksten 17—20. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās un ceturtdienās no plkst. 12—20 Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

31. decembrī pl. 19 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī pl. 11 Jaungada dievkalpojums.

8. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Dziedās Toronto vanadžu koris Zīle, diriģenta Arvīda Purva vadībā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road.

Biroja stundas — trešdienās no pl. 10—12 un 18—20, ceturtdienās no 10—12. Citā laikā iepriekš sazinoties.

Ticības jautājumu stundas — Ceturtdienu vakaros pl. 19 novembrī — Sv. Andreja baznīcā. Vada māc. I. Gaide un J. Cālītis. Visi sirsnīgi aicināti!

1. janvārī pl. 10.30 Jaungada dienas dievkalpojums.

8. janvārī pl. 13 dievkalpojums angļu valodā.

8. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

15. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Gaidu jendas 25 gadu atceres svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

31. decembrī pl. 18 — Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās pl. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

25. decembrī un 1. janvārī dievkalpojums nenotiks. 8. un 15. janvārī dievkalpojumus vadīs māc P. Odiņš no Filadelfijas.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 — 9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī pl. 18 Jaungada dievkalpojums.

8. janvārī pl. 10.30 — bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

31 decembrī pl. 20 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

8. janvārī pl. 13.30 Zvaigznes dienas dievkalpojums.

10. janvārī pl. 14. pensionāru sanāksme draudzes namā.

15. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums..

22. janvārī pl. 13.30 dievkalpojums.

29. janvārī pl. 11 dievkalpojums, pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv Pāteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

1. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Archibīskapa Gana raksta nolasīšana.

8. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Pēc dievkalp. Celsmes stunda. Pārdomas par lūgšanu — Mūsu Tēvs.

15. janvārī pl. 14 Ģimeņu dievkalpojums. Lūdzam dievkalpojumu apmeklēt visu ģimeni. Pēc dievkalpojuma stunda I grupas jaunmiešiem. Jāņem līdz Jaunā derība un vingrinājumu grāmata.

22. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Pēc tam Celsmes stunda.

29. janvārī pl. 14 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 22. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mikelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club. ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

ASARAS

(Turpinājums no 5. lp.)

svētku eglei, kas, līdzīgi brīnumbērnam, mirdzēja spožā eņģeļu matu un baltu vates pūku rotā. Es vēl šodien nezinu, vai Taņa ar Valēriju to saprata un tam ticēja.

Kad brīsošās svecīšu liesmiņas ieķērās egles zarā, uzkvēpinot telpās smaržīgu vīrāku, meitenēm acis kļuva miklas. Tās saskatījās un sāka raudāt. Kas gan bija atmodies jaunajās, svešumā izmestajās sirdīs? Pārdzīvojums, brīnuma sajūta vai kāda nekad neizjusta atziņa? Savā zemē viņām taču nebija šāda spožuma. Tas bija izrauts no cilvēka domāšanas, nopelts, nomelnots un aizliegts. Kristus vārds tur bija svešs. Bet varbūt par tādu kaut ko bija ieminējusies māte Ļēna, kas droši vien ar saviem gadiem savā paaudzē vēl varēja atcerēties kristīgo skaistumu — Ziemsvētkus? Varbūt pati tā savās jaunības dienās bija tos dziļi nogabājusi dvēselē, lai vēlāk to klusi un neuzkrītoši pateiktu saviem bērniem?

Kad tā bijām laicinu raudzījušies egles mirdzēšanā, galdā parādījās dāvana abām meitenēm: Tanai mazs zelta krustiņš, Valērijai tāda paša spožuma gredzentiņš. Zinā ām, ka meitenēm tīk padižoties ar spožumiem svētku vai atpūtas mirkļos. Prieks izvīlnāja asaras. Ko gan izjuta viņu jaunās, citādai dzīvei pieradušās sirdis?

Laiks rāvās uz priekšu milzu lēcieniem. Aizvien dobjāks kļuva kara troksnis, sevī slēpdams neaprēķināmus pārsteigumus. Laika asums un nejaušības gan vēl izplēnēja klusajā dzīvē mežu ielokos, kā milzīgā miera ozolē.

Bet katra vētra izaug no vēsmas vai viegla vēju pūtiena. Brīžiem šķita, ka meitenes notiekošo uztver bez mazākā satraukuma. Vai tā bija laimīgā dzīve mūsu mazajā saimniecībā, vai arī abas tās skatījās tālāk notikumos, kas viņas nespēja satraukt, piedomājot, ka kara laime varētu nosvērties arī otrā pusē?

Nekad vēl Zemgales zemē kviešu lauks nebija cēlis tik augstu, cieši liedētu stiebru un vārpu mūri kā tajā vasarā. Bagātība spēks solīja jaunu un laimīgu dzīvības posmu.

Bet tad pēkšņi viss sagriezās virpulī. Pietuvojies kara dievs ar asu cirtienu izdzina cilvēkus no mājām, atlicinot tikai īsu mirkli glābiņam. Un kas gan to nedarīja, atziņā, ka dzīvība dota tikai vienu reizi.

Tās bija atkal asaras svešo, bet draudzīgo meitenu acīs. Arī savējās sajutām iezogamies mīkiumu...

Mēs škīrāmies. Viņas palika. Traucām pretī svešumam, sāpēs un izmisumā atstādami savu zemi.

Vēroties svētku zvaigznēs svešajās mājās, atmiņas izsmeldz ar neatbildētu jautājumu: kur gan tagad abas jaukās un labās, kaut svešās meitenes? Vai savā zemē līdz paņēmušas zelta krustiņu un gredzenu, slepeni apbrīno un apmīļo to mirdzišanu?

CU Assurance

AUTO

Automobiļu briesmas Rīgā... Līdz šim jau izņemtas vairāk nekā 700 braukšanas atļaujas, un iespējams, ka tuvākā nākotnē viņu skaits palielināsies līdz 1000... Iekšrīgā atļautais lielākais braukšanas ātrums automobiļiem paredzēts 9 km stundā, kamēr tālāk pilsētas robežās maksimālais ātrums noteikts 15 km.

1925. gada 26. maijā

* * *

Kontrole uz pontonu tilta. Pēdējās dienās novietots uz pontonu tilta vidū policijas postenis, kam uzdots raudzīties, ka automobiļi un autobusi nebrauktu pāri tiltam ātrāk kā 10 km stundā.

1930. gada 13. oktobrī

No «Jaunāko Ziņu» slejām

UN NEKUSTAMU ĪPAŠUMU

APDROŠINĀŠANA

Skyline Real Estate Ltd.

2100 DUNDAS ST. W., TORONTO

533-8553

Ilmars Jankovskis

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $18.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

Jaunajā gadā

(Turpinājums no 2. lp.)

Iemeslus šādai nostājai varam redzēt arī I. Spilnera runas konstatējumā, ka „no Latvijas okupantu puses šie kultūras sakari tiek izraisīti šādos nolūkos: 1) panākt pilnīgu režīma akceptēšanu Latvijā kā paliekamu un negrožāmu stāvokli; 2) kontaktu nodibināšana ar cilvēkiem, ko padomju vara var vajadzības gadījumā politiski izmantot. Par kultūras sakaru komitejas politisko uzdevumu viņš ieskata: „Jaukt latviešu trimdas dzīves aktīvitātes un diskriminēt trimdas darbiniekus, kas ieliek visvairāk pūļu, talanta un līdzekļu sabiedriskā darbā." I. Spilners saka: „Ja trimdas dzīvē var radīt šaubas par tiem, kas ir darījuši visvairāk, lai stiprinātu latviešu sabiedrību, tad padomju mērķis sasniegts. Kultūras sakari latviešiem trimdā ar okupēto Latviju ir politisks jautājums — politisks jautājums visiem latviešiem un padomju režīmam. Tas nav apskatāms un izvērtējams izolēts no situācijas, kādā atrodas latviešu tauta okupētajā Latvijā un trimdā".

I. Spilners savā runā atzīst arī brīvās Latvijas paaudzes ieskatus, ka latviešu tautas brīvības un neatkarības atgūšana nav tikai ideāls vien, bet absolūta nepieciešamība, lai varētu nodrošināt mūsu tautas eksistenci arī turpmāk.

Pēc dažādu iespēju analizes, kā Pad. savienības režīms varētu sabrukt, arī viņš secina, ka Pad. savienība Latviju nekad labprātīgi neatstās un ka iespējams režīma sabrukums vai nu no ārējā militārā un saimnieciskā spiediena, vai iekšējas revolūcijas veidā. Par reālāko, I. Spilners atzīst Pad. savienības iekšējo sabrukumu. Jāpiezīmē, ka viņš atgriežas pie tā ieskata, kuru par pamatu ir pieņēmis Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā jau visā savā 30 gadu darbībā. Šo ieskatu vienmēr ir atbalstījusi latviešu baznīca, Daugavas Vanagu un citas organizācijas un grupas, darot no savas puses iespējamo, lai drupinātu uz meliem un noziegumiem celtos komūnistu varas pamatus. Šīs atziņas spēcīgākais ierocis pašreiz ir cīņa par cilvēka tiesībām, kas atbalsojas arī starptautiskā politikā. Šo cīņu no latviešu puses veicina arī māc. P. Kļaviņa Gaismas akcija, sadarbībā ar Amnesty International, lai atklātu vergu darbu nometnes, tur ieslodzīto personu vārdus, ko verdzina tikai tāpēc, ka tie prasījuši sev un citiem cilvēcīgas tiesības un pauduši patiesību.

Savā runā I. Spilners mēģina skicēt arī motīvus, kas cilvēkus „pievelk" apmeklēt čekas palīgorganizacijas — kultūras sakaru komitejas organizētos pasākumus šeit un aizbraucot Rīgā! 1) kultūrāla interese redzēt, kāds ir latviešu veikums okupētajā Latvijā, latviskas intereses un jaunatnei vēl — latviskās identitātes meklēšana; 2) ziņkāre redzēt un baudīt „aizliegtu augli"; 3) mākslinieku un rakstnieku interese darboties latviskā vidē un ar savu devumu pēc iespējas sasniegt arī latviešus okupētajā Latvijā; 4) parādot šejienes dzīvi, negātīvi ietekmēt apciemotājus pret padomju režīmu un tā vājo devumu tautai; 5) atsevišķos retos gadījumos izveidot materiāli orientētus pasākumus; 6) ļoti retos gadījumos palīdzēt padomju režīmam gūt idejisku atbalstu.

Skicētie motīvi pietiekami skaidri arī rāda, kādas aprindas okupētās Latvijas funkcionāriem ir izdevies sev piesaistīt un ka tām vadītājs motīvs galvenokārt ir personiskas intereses un ambīcijas. Tās ir aprindas, kas ar mieru sadarboties pat ar čeku, lai tikai iegūtu iespēju „baudīt un sniegt savu kultūru". Šim aprindām pievienojas ziņkārīgie, laba tiesa politisko un saimniecisko spekulantu, padomju režīma atbalstītāju un aģentu. Bijušais PBLA priekšsēdis Uldis Grava publiski atzina, ka nav nekāds noslēpums, ka katrā latviešu centrā darbojas kāds komūnistu aeģnts; tagadējais PBLA priekšsēdis I. Spilners turpretim vārdu „aģents" nelieto, tikai piezīmē, ka ļoti retos gadījumos kāds darbojoties ar nolūku dot padomju režīmam „ideoloģisku atbalstu". Viņš nav vēlējies saukt cēloņus īstā vārdā, lai gan šie „ļoti retie gadījumi" ir aģenti, kas faktiski ir radījuši trimdas sabiedrībā visu šo „kultūras sakaru kompleksu", lai šķeltu un ārdītu. Katram būtu jāsaskata, ka ar šo komūnistu aģentu radīto „kultūras sakaru kompleksu" mēs Latvijas brīvības mērķiem pakalpot nevaram, lai gan tie stāsta, ka tā esot iešana uz to pašu mērķi, tikai pa citu ceļu. Nē, tā ir iešana pavisam pretējā virzienā. Tā ir attālināšanās no brīvības mērķa, lai „panāktu pilnīgu tagadējā režīma akceptēšanu Latvijā kā paliekamu un negrozāmu stāvokli".

Esmu pārliecināts, ka Jaunais gads, ko iesākam vēl tikai ar iezīmētiem virzieniem kultūrālā un politiskā laukā, ienesīs pilnīgu noskaidrošanos un sabiedrība izšķirsies, kuram virzienam pievienoties. Šī būs svarīga izšķiršanās katram: pieņemt vieglo ceļu — samierināties ar Latvijas okupāciju, brāļoties un gūt personiskus labumus, vai arī iet grūto ceļu —bezkompromisa cīņu ar okupantiem par brīvu, neatkarīgu Latviju.

Naīvi būtu iedomāties, ka vienotību saglābsim un par Latvijas brīvību spēsim cīnīties, ietverot vienotībā arī komūnistu aģentus un viņu pakalpiņus, kuriem ir pavisam pretēji mērķi.

Ir pienācis laiks sākt politiski domāt un nenobīties no vārda „šķelšanās", ko lieto nevietā, jo demokratiskā sabiedrībā ir bijuši, ir un būs dažādi novirzieni — politiskās partijas, idejiski grupējumi un arī atsevišķi „personiskas politikas dzinēji".

T.S.

Komisāra pašnāvība

No Indijas, Ņūdelhijas, ziņo, ka padomju tirdzniecības komisārs, 49 g.v. Jurijs Kuzemičužņevs izdarījis pašnāvību, paka oties sāvā dzīvoklī Dien. vidindijā, Madras pilsētā.

Politisks pašnāvības mēģinājums

No Kanadas deportētais kroāts, 28. g.v. I. Bernatovics ceļā uz Dienvidslaviju mēģinājis izdarīt pašnāvību Londonas Hitrovā lidlaukā, triecot galvu pret dzelzs treliņiem. Viņš smagi savainots ievietots Londonas cietuma slimnīcā stingrā apsardzībā. Cietušais paliks Londonā tik ilgi, kamēr Anglijas immig ācijas ierēdņi izdarīs lietas izmeklēšanu. Kanadā nelegāli iecelojošais Bernatovics bijis aktīvs Toronto kroātu grupas loceklis, kas organizējis Dienvidslavijas prezidenta Tito gāšanu. Viņam piesprieda cietumsodu par neatļautu spridzekļu turēšanu, bet soda izpildīšana aizstāta ar deportāciju uz dzimteni. Pirms deportēšanas viņš Toronto cietumā izteicis vēlēšanos saņemt pēdējo Svēto vakarēdienu no kroātu katoļu mācītāja, jo atgriežoties dzimtenē draudot nāvessods.

Brežņevs saslimis

Pad. savienībā izcēlusies influencas epidēmija. Sagaida, ka saslims ap 39 milj. personu. Rietumu diplomāti domā, ka saslimšana ar influencu bijusi par iemeslu arī Leonida Brežņeva negaidītai iztrūkšanai no publiskā redzes loka kopš 8. decembra.

Anglijas kapraču nesnauž

ARODBIEDRĪBU DIKTATŪRAS BRIESMAS

Pēc divu gadu brīdinājumiem, ka Anglija kļūst vienas partijas kabalās diktatūras varā, konservatīvās partijas vadītāja Tačere beidzot pieladā varbūtību, ka arodbiedrību diktatūras briesmas pastāv. Konservatīvo partijas gadskārtējās konferences noslēguma runā viņa jautāja: "Vai ir iespējams, ka maza grupa cilvēku, diktēs valstij savu gribu? Uz šo jautājumu viņa atbildēja, ka tas tiešām ir iespējams, jo arodbiedrības šādu stāvokli grib radīt. Tādā gadījumā valdībai būtu jāiet pie tautas, lai varētu uzsākt noteiktu akciju vienas specifiskas problemas nokārtošanai, lai valdība zinātu, ka aiz tās stāv tautas vairākums. Tačere tomēr cer, ka nebūs vajadzība meklēt šo tautas balsi.

Daily Mirror komentātors šo runu kritizējot jautāja, kas notiktu ja, piemēram, raktuvju strādnieki tiktu sakauti tautas nobalsošanā? Tas tos, droši vien, neiedrošmētu atsākt darbu un Tačere būtu turpat, kur viņa sāka. Šis komentators līdzīgi daudziem britiem nepiegriezza vērību diviem vārdiem „noteiktu akciju", kas varētu nozīmēt visu ko, pat pilsoņu karu, jo britiem, tāpat kā kurai katrai tautai, var pienākt brīdis izšķirties — cīnīties par demokratiju, vai padoties?

Kaut gan Tačere teica, ka viņa domā, ka tas nenotiks, viņas paredzējums var piepildīties, jo arodbiedrībās ir daudz iespaidīgu personu, kas neslēpj savu marksistisko nostāju un tiem ir sabiedrotie strādnieku partijā.

Dienu iepriekš britu politiķis Francis Pims deklarēja, ka Anglija pašreiz ir milzīgā cīņā starp minoritāti, kas neatlaidīgi, nakti un dienu, strādā, lai sagrautu valsti, kas ir sašķelta dažādās politiskās partijās. Šī cīņa nevar palikt neizšķirta. Kreisie, komūnisti vai ekstremisti, vienalga kā tos sauc ir par daudz talu aizvirzījušus savā uzvaras gājienā. Kad britu tauta uzzinās, kas notiek, tā ieņems noteiktu nostāju. Pirms izskaidro tautas nezināmu ar faktu, ka tikai pirms dažiem gad. strādnieku partija rikojās pol. tradiciju robežās, bet tagad to ir pārtraukusi. „Tas ir īsts jauninājums mūsu vēsturē". Šo situāciju salīdzināt ar to, kas noticis 40 gadus agrāk, kad tos, kas brīdināja no Hitlera, uzskatīja par pānikas cēlājiem. Daily Telegraph vilka līdzīgas parallēles sakot, ka tie, kas nevar ticēt revolūcijas vai pilsoņu kara iespējai, nesaprot ka daudzi arodbiedrību vadītāji ir revolūcionāri un ka viņi vairāk ieinteresēti marksismā un skiru cīņā, nekā normālā politiskā cīņā.

AP

★ Pēc Federal Reserve Bank of Boston aprēķiniem amerikāņi savu skaidro naudu, ap 50 bilj. dol. nenogulda vis bankās, bet noslēpj mājās — vai nu gultā zem matrača, bēniņos vai citās neiedomājamās apslēptās vietās. Iemesls tam esot neuzticēšanās naudas iestādēm un arī, lai neviens nezinātu, cik viņam naudas.

★ Dr. Roberts L. Snaiders, kura uzraudzībā ir Filadelfijas Zooloģiskā dārza 1600 iemītnieku ēdināšana, saka, ka Sibirijas tīģera ēdināšana gadā izmaksā 3482 dolaru, ziloņa 3385, degunradža 2300, oranutana 1358, vilka 899, lielais Galapagos bruņurupucis 956, krokodīls 986, kondors 915 un ērglis 769 dol.

★ Visaugstākais ūdenskritums pasaulē esot Angel Falls Venecuēlā, kas ar savu 3212 pēdu kritumu ir vairākkārt augstāks par Niagaras ūdenskritumu. Pirmais kritums ir 2648 pēdu, ūdeņi no klinšu malas ūdens grīt atkal 564 pēdu zemāk. To 1935. g. atradis amerikānis Džimijs Engels, pētot ar lidmašīnu apkārtni.

★ Populārā Mayo klīnika ASV ieteic divas reizes gadā pārbaudīt veselības stāvokli vecumā no 18 līdz 30 gadiem, trīs reizes veselība būtu jāpārbauda vecumā no 31 līdz 40 gadiem, četras reizes no 41 līdz 50 gadiem un piecas reizes no 51 līdz 60 gadiem, bet vecākiem pietiktu ar veselības stāvokļa pārbaudi tikai reizi gadā.

★ Statistika rāda, ka kino apmeklētāju skaits ASV samazinās. Ja vēl pirms 30 gadiem, 1948. gadā, kino teātrus apmeklēja vairāk nekā 4 bilj. cilvēku, t. i. caurmērā katrs apmeklēja kino 33 reizes gadā, tad pagājušā gadā visu apmeklētāju skaits noslīdējis uz 960 miljoniem, vai katrs apmeklējis kino nepilnas piecas reizes gadā.

★ Atomieroči, kas ir krājumā ASV, pārsniedz 615.000 reizes tās atombumbas spēku, ko Otrā pasaules karā nometa uz Hirošimo pilsētu Japānā. Citiem vārdiem — krājumā ir vairāk nekā piecas tonnas TNT uz katru amerikāni, bērnus un zīdaiņus ieskaitot.

★ Italija, kas lieluma ziņā ir mazāka par Kaliforniju, visvairāk ražo vīnu kā neviena cita valsts, proti, divi biljoni galonu gadā. Italija ir arī visliekākā vīna patērētāja, un tikai četri proc. vīna eksportē, kamēr 96 proc. patērē paši itālieši.

V. A.

3000 DOL. LATVIJA BRĪVĪBAS FONDAM

Viļa, Anša un Martas Vītolu mājā Karakasā, Venecuēlā 19. novembrī, 20 ģimenes saziedojušas 3000 dolāru Latvijās brīvības fondam. Kā goda viesis bija ieradies Uldis Grava ar dzīvesbiedri Sarmīti. Uldis Grava runāja 18. novembra sarīkojumā Karakasā. Vk

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 Ausma Miķelsone

January 5, 1978

wintario BONUS DRAW

100 laimestu prēmijas 10.000 dol. vērtībā, kopsummā par 1 milj. dol.

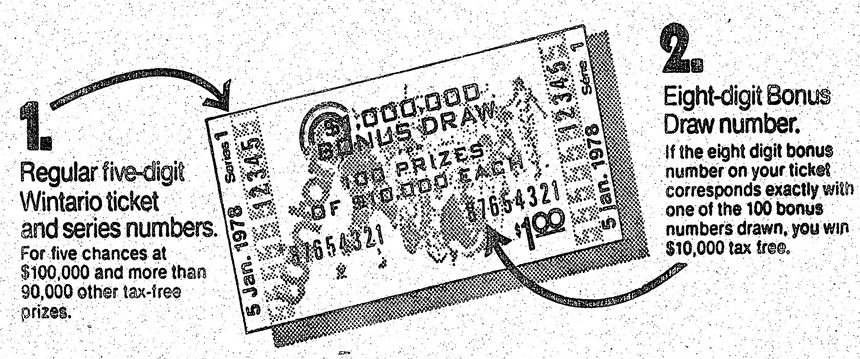

Par vienu dolaru jūs iegūstat abus.

5. janvāŗa Vintario izlozei uz biļetes ir divējāda veida numuri — viens kārtējai Vintārio izlozei ar laimestu kopvērtību 3 līdz 4 milj. dol. Otra veida numuri ir īpaši miljona dolaru prēmiju izlozei — arsimts laimestiem 10.000 dol. vērtībā katrs.

Saskaņā ar loterijas noteikumiem, visu nepieprasīto laimestu nauda paliek laimestu fondā, kamēr izbeidzas vienu gadu ilgais laimesta pieprasīšanas laiks. Tie tad tiek ieskaitīti īpašā laimestu fondā, lai tos varētu izlietot papildus prēmiju laimestiem turpmākām izlozēm. 5. janvārī ir mūsu sestā prēmiju izloze.

Šinī gadījumā, lai sagatavotos nākamai prēmiju izlozei, ložu pārdošanu pārtrauks ceturtdien, 1978. g. 5. janvārī, plkst. 6 vak. Tāpēc iegādājieties lozes tūliņ, jo tās tiek ātri izpirktas. Un noskataities vienu stundu ilgo Vintārio priekšnesumu TV, ko 5. janvārī pārraidīs no Leach Posluns teātŗa, YMYWHA, Toronto, pl. 9 vakarā.

Get your ticket now.

wintario we all win
ONTARIO LOTTERY CORPORATION

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS
226-6950 — 5385 Yonge St. Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) Willowdale, Ont.
445-5325 — 72 Northdale Rd. Willowdale, Ont.
sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
99 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563
EGLIESNEST

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
462 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE,, Toronto, Ont. M4M 2E9
Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $25.—
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jaunu abonentu ☐ pagarinājumu ☐
Čeku lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Lotus FLOWERS
792 Bathurst St., (pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Īpašnieks un Arvids Tirums

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu un piektdienu vakaros līdz pl. 8 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

PAVASARA **LE 1-7353**
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
351 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

JAUNAS GRĀMATAS

R. Birzgalis — Letiņš trimdā	$6.50
A. Voitkus — Svešinieki un piedzīvotāji, rom.	$9.50
Rutiņa U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
T. Zeltiņš — Tuvos un tālos ciemos, izl.	$8.50
Kurts Rīss — Bestselleri	$8.50
K. Hamsuns — Loks noslēdzies	$8.50
Z. Liepa — Mans logs, dz.	$5.00
L. Lideka — Nams pie Baltijas jūras, rom.	$8.00
Latviešu karavīrs II p. k. l. 5. gr.	$19.00
Vilis A. Hāzners — Varmācības torņi, atm.	$24.00
A. Eglītis—Kas izpostīja latvisko stūrīti? ilust.	$11.00
V. Lapenieks—Dullā Daukas piezīmes, impr.	$14.75
V. Saulīte — Dzīvības trauksme, dzejoļi	$7.20
Jānis Rudzītis — Raksti	$40.00
Ž. Unāms — Kārlis Ulmanis	$15.50
Jānis Jaunsudrabiņs 1877 — 1977	$2.00
A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.	$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā	$9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

Nogalināts angļu žurnālists

Londonas laikraksts Sunday Mirror ziņoja, ka palestīniešu partizāni, kas bija ceļā uz Izraēlas un Ēģiptes miera sarunu "uzspridzināšanu", vainojami 53 g.v. angļu žurnālista Deivida Holdena noslepkavošanā. Palestīniešu partizāni un Holdens, Londonas Sunday Times ārzemju korespondents, atradušies vienā lidmašīnā lidojumā no Amanas uz Kairo.

Žurnālists pazuda tajā pašā dienā, kad viņš ielidoja Kairo. Viņu ar lodes šāvienu mugurā atrada nogalinātu otrā dienā Kairo priekšpilsētā, bet policija identificēja viņa personību tikai pēc trīm dienām, jo nošautajam bija nonemti visi personības dokumenti. Laikraksts ziņoja, ka Holdens bijis Jordānas karaļa Huseina draugs un domā, ka viņš vedis slepenu ziņojumu. Palestīnas partizānu organizācija nikni nosoda tiešās Izraēlas un Ēģiptes sarunas pēc Sadata vēsturiskā Jeruzālemes apmeklējuma. Partizāni bija centušies noslēpt faktu, ka notikusi politiska slepkavība tieši Vidējo austrumu miera sarunu konferences priekšvakarā. Tas norāda, ka terroristu bandas strādā arī Ēģiptes galvaspilsētā.

LNF informācija

ZVIEDRU
LAIKRAKSTU
INTERESE PAR
LATVIJAS LIKTENI

Lielā un vecā norvēģu laikraksta redaktors Balsruds - Hantels Og Sjefarstidende lapās veltījis sirsnīgu apceri mūsu valsts likteniem ar virsrakstu „18. november" un ar pavadrakstu to piesūtīdams Latvešu nacionālajam fondam, vēlējies mūs stiprināt nākamības ieceres par brīvu un neatkarīgu un demokrātisku Latviju. Šī avīze un arī citas saņēmušas LNF informācijas materiālus par pašreizējo situāciju okupētajā Latvijā, cilvēka tiesību problēmām un baltiešu pasākumiem Belgradā, kā arī dažādus baltiešu memorandus.

Tautas partija Zviedrijā ar savu jaunatnes apvienību prasa brīvību okupētām Baltijas valstīm. Uzsaukumi parādījušies Vermlandes avīzēs un citās. Šai partijā darbojas arī latviešu jaunā audze, piem., Juris Āboliņš un citi.

A. Dziļuma grāmatu Ānslār Kurlands Hjārta (Kurzemes sirds vēl dzīva) atzīmē arī Uddeveles laikraksts apcerē — Partizāni pie Baltijas jūras.

A. Dziļuma grāmatas zviedru valodā tulkojusi aktrise, režisore zviedru teātros Silvija Bārda.

Dessa Ruiner anklagar (Šīs drupas apsūdz) — samērā daudz pieprasīta Skandinavijas baznīcas aprindās.

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

125 BROADVIEW AVE.

Daugavas Vanagu nams
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARIKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

25 gadus mēs esam palīdzējuši radīt miljonu atmiņu attēlus no ievērojamiem dzīves notikumiem un personām.

BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E.,Tor.,Ont.M5A 1P2 (416)863-1166

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St.Toronto 5,Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1463, Toronto

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darba un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

- Δ LIETUS NOVADA CAURULES
- Δ LOGI
- Δ DURVIS
- Δ MARĶIZES (Awnings)
- Δ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

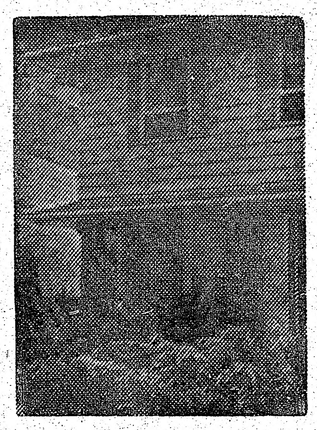

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Arturs Mīlns
2226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalis
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

R·S· KANE Ltd·
apbedīšanas birojs
4312 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
222-4150

RATAS
— RIHAUNU OPTIĶIS
167 Danforth Avenue. Tel. 465-4151
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulkstenī: Omega, Tissot Bulova.
Latviešiem atlaide.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAKUT
- LAMI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

A. Eglītis – TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

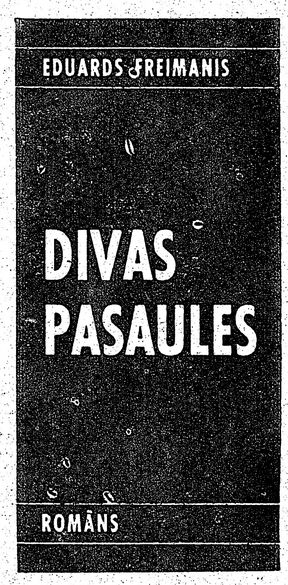

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, gliti kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Kārtera jaunā...

(Turpinājums no 1. lp.)

tikas mērķu īstenošanai. Kopš 1972. gada ASV piegādājušas Irānai ieročus turpat 20 bilj. dolaru vērtībā. Irānas stratēģiskā loma eventuālā lielvaru konfrontācijā var izrādīties par izšķirīgu. No Irānas ASV var paralizēt Kaukāza naftas piegādi Kremļa kara mašīnērijai. No otras puses, Kremlis caur Irānu var ielauzties Vidējos austrumos un sagrābt savās rokās neizmērajamās arabu eļļas bagātības. Acīm redzot Kārters ASV un Irānas attieksmes ir pareizi novērtējis.

Kārters 3. janvārī jau būs Indijas ministru prezidenta Desai viesis. Pēc Indiras Gandijas Pad. savienībai draudzīgās valdības demisijas tagadējais premjērs Desai pāri par 600 milj. lielo indiešu tautu ir ievadījis — demokratiskā gultnē, un Indijas tagadējā ārpolitika jāuzskata par godīgi neitrālu. Saudi Arabijā Kārters būs 3. un 4. janvārī. Šīs konservātīvās arabu valsts eļļas piegāde Vašingtonai ir tikpat svarīga kā Saudi Arabijas atbalsts Ēģiptes prezidentam Sadatam. Saudi Arabijas nostāšanās Sadata pusē būs izšķirīga nozīme žīdu un arabu attieksmju tālākā attīstībā.

Iegriežoties Beļģijā, Kārters mēģinās pārliecināt Rietumeiropu par to, ka ASV, parakstot SALT nolīgumu ar Pad. savienību, neuzupurēs Eiropas drošību. Protams, ka tiks skarti arī saimnieciskas dabas jautājumi, jo tie ir svarīgi kā ASV, tā arī Eiropai. Un beidzot, iegriežoties Parīzē, Kārters apliecinās nevien franču un amerikāņu draudzību, bet arī stiprinās prezidenta Žiskāra izredzes paturēt Francijā stabilu pilsonisko partiju koaliciju. Varbūt, ka Parīzē paredzētā runā Kārters brīdinās nevien Franciju, bet arī Itāliju, Portugāli un Spāniju no nomaldīšanās radikālo marksistu ideju purvā.

Visu kopā savelkot, jākonstatē, ka ar šo Jaungada politisko ekskursiju Kārters iezīmēs prāgmatiskas un reālas jaunās ASV ārpolitikas vadlīnijas. Vēl bērna autiņos ietītā jaunā Kārtera doktrīna pieņems izteiktākus vaibstus pēc prezidenta Afrikas un latīņu valstu apmeklēšanas 1978. gada pavasarī. Jaunās Kārtera doktrīnas mērķis ir atjaunot brīvās pasaules demokratisko valstu uzticību ASV. Reizē Vašingtona pavērusi ceļu sadarbībai ar daudzām citām valstīm, kam iekšpolitiskā ziņā nav nekā kopēja ar Vašingtonas deklarētiem pamatprincipiem. ASV acīm redzot pieņēmušas Pad. savienības izaicinājumu un liks pretī savu saimniecisko, politisko un arī militāro potenciāli visur, kur Pad. savienība, rēķinoties ar rietumu pretestības izpalikšanu, mēģinās īstenot savus agresijas plānus.

Pieminēsim vēl vienu zīmīgu faktoru. Kremlis pēdējā laikā visiem līdzekļiem mēģinājis izjaukt japāņu un ķīniešu saimniecisko attieksmju izveidošanos. Brežņevam Tokio simpatiju iegūšanai kabatā ir ļoti svarīgs dūzis. Tas ir pagājušā kara beigu posmā četru japāņiem nolaupīto salinu atdošana. Brežņevs šo dūzi galdā nav licis, jo ar to varētu rasties precedents par atteikšanos no pārējām varmācīgā ceļā iegūtām territorijām. Pekinga jau sen Maskavai pārmet tūkstošiem kvadrātjūdžu nolaupīto territoriju Ķīnas un Sibirijas telpā neatdošanu. Japāņu salu atdošana varētu nozīmēt arī vārtu pavēršanos padomju okupācijas spēku atiešanai arī citur, piemēram, no Baltijas valstīm.

Nobeigsim šī Vecgada vakara rakstu ar zīmīgu satiru, kas it kā risinājusies pag. novembrī Rīgas 11. līnijas trolejbusā, kas, kā zināms, no centra iet Grīziņkalna virzienā. Gadījās, ka kādā vēlā vakara stundā trolejbusā iekāpa latvietis ar nesen iegādātu rokas pulksteni. Pulksteņa iegādi mūsu Jānis bija iesvētījis ar krietnu atspirdzinošu malku, un tā nu Jānis iesnaudies.. Nākamajā piestatmē iekāpis liels krievs un kāds čigāns. Čigāns nosēdies savrup, bet krievs ar savu lielo dibenu uzsēdies Jāņa rokai, un saplēsis pulksteņa siklu. Pulksteņa īpašnieks pamodies, paskatījies laika rādeklī un dusmās krievu krietni izplaukājis. Kājās pielēcis arī čigāns un no savas puses sācis gan rokām, gan kājām apstrādāt krievu. Visi kautiņā iejauktie novesti milicijā un nākamajā dienā tautas tiesā. Tiesnesis atzinis, ka Jānim bijis iemesls krievu pārmācīt par pulksteņa sadragāšanu., bet viņam nav bijis skaidrs — kādēļ konfliktā iejaucies čigāns. Čigāns paskaidrojis: „Es jau neko, cienīts biedri tiesneša kungs, nevaru liecināt. Katrs saprātīgs cilvēks būtu rīkojies tāpat kā es. Ieraudzīju, ka latvietis paskatās pulkstenī un sāk krievu kaut, es domāju, ka tā stunda ir pienākusi."

Aleksandrs Ķegumnieks

Vēl par Alberta Kvieša nāvi

Atsaucoties uz mag. iur. E. Lapiņa rakstu par agrākā Latvijas prezidenta Alberta Kvieša nāvi (LA 26. nov.), nelaikā vedekla Lidija, kas tagad dzīvo Berijas pilsētā, Ontario, tuvāk apgaismo viņa nāves gadījumu 1944. g. 9. augustā uz kuģa Bolderājā. (Alberts Kviesis dzimis 1881. g. 23. decembrī Zemgalē).

A. Kviesis pēdējos gadus jau slimojis ar sirdi, atrodoties ārsta uzraudzībā. 1944. g. augustā viņš mēģinājis nokļūt uz savām lauku mājām, bet tad jau bija sācies sarkanarmijas iebrukums, tanku ķīļiem ielaužoties Latvijas territorijā. Laipni latviešu zemnieki A. Kviesi lauku pajūgā atveduši atpakaļ uz Rīgu, jo viņš nevēlējies Latviju atstāt. Piederīgo pierunāts, viņš tomēr izšķīries braukt. Viņa dzīvesbiedre Elza palikusi vēl lauku mājās Vecvagarēs, vēlāk braucot ar zirgiem līdz Liepājai un tālāk ar kuģi uz Vāciju. Viņa par vīra nāvi sīkumos uzzinājusi tikai pēc diviem mēnešiem.

Pēdējās naktis Alberts Kviesis mocījies ar sirdslēkmēm. „Kad kāpām uz kuģa viņš gāja ar mazdēlu Albertu, es vedu pie rokas savu jaunāko dēlu Aivaru," raksta agrākā prezidenta vedekla Lidija. „Uz kuģa viņš jutās saguris, izskatījās drūms un bāls, sūdzējās, cik grūti atstāt Latviju. Es mēģināju pakāpties, lai atvērtu kajītes logu, kad dzirdēju vieglu troksni. Domāju, ka kāds no maniem mazajiem zēniem pakritis. Kad pagriezos, redzēju, ka mans vīra tēvs sabrucis. Kad noguldīju gultā viņš bija jau aizmidzis uz mūžu. Pēc dažām minūtēm ieradās trīs ārsti, kas deva iešļircinājumus, bet tie vairs nepalīdzēja."

„Es pēc šī traģiskā gadījuma gribēju palikt Rīgā, bet kapteinis sacīja, ka šis ir pēdējais kuģis, kas atstāj Rīgu," raksta Lidija Kviese. „Zvanīju savam vīram Viktoram, lai ziņotu par tēva nāvi, bet trauksmes dēl saruna neizdevās. Vēlāk tomēr par nāves gadījumu izdevās paziņot. Abi dēli, Viktors un Ēriks, savu tēvu izvadīja uz Meža kapiem, kur to guldīja ar militāru godu. Viņam uzcelts skaists piemineklis. Pie tā allaž atrodas ziedi."

Alberts Kviesis

Latviešu dzīve Anglijā

Savas dzīves gaitas 5. decembrī Bradfordā izbeidzis ilggadējais Ziemeļanglijas - Bradfordas draudzes priekšnieks Gothards Kurmis, piedzīvodams 74 mūža gadus. Viņš 7 gadus darbojies par draudzes priekšnieku. G. Kurmis bija vidzemnieks, dzimis Līgatnes papīrfabrikas mašīnmeistara ģimenē. Pēc skolas gadiem Cēsīs sācis strādāt par koku šķirotāju, pēc tam bijis ierēdnis policijā, bankā un nodoklu inspekcijā. 2. pasaules kara laikā bijis Daugavpils pilsētas valdes apgādes daļas vadītājs un pilsētas valdes loceklis, bet ar 1943. g. Visoārējās tirdzniecības sabiedrības Daugavpils direkcijas vadītājs. Bēgļu gaitas ar dzīvesbiedri Emiliju vadījis Vācijā, Saules nometnē, pēc tam izceļojis uz Angliju. Pēc Latv. biedrības Lielbritanijā Bradfordas nodaļas nodibināšanās ievēlēts dažādos šīs nodaļas amatos. Viņš bija arī DV Bradfordas nodaļas biedrs. Nelaiķi pārpelnoja, dievvārdus sakot draudzes mācītājam A. Putcem. Atvadījās jaunais draudzes priekšnieks K. Brikmanis, noliekot vainagu. Atvadvārdus teica arī DV Bradfordas nodalas valdes priekšsēdis V. Bušēvics.

DVF Līdsas nodaļas un vanadžu kopas valdes rīkotā nodaļas biedru vakarā kluba 21 darbības gadu atcerē kā viesis bija aicināts arī kluba pirmais ekonoms Gustavs Kārkliņš, kas tagad dzīvo Ročdelē un jau sasniedzis 80 g. vecumā. Vakaru atklāja nodalas valdes priekšsēdis J. Pētersons, sniedzot atskatu par klūba darbību aizvadītajos gados un minot vārdā visus bijušos kluba ekonomus. Īpašu godinājumu piedzīvoja G. Kārkliņš, saņemot dāvanu. Par cienasta galdu bija gādājušas vanadzes, kas rīkoja arī loteriju. Ar mūzikāliem priekšnesumiem sarīkojumu kuplināja Londonas mūziķu trio: Roberts Krūmiņš, Viktors Grigulis un Valdis Auers.

DVF Bradfordas nodaļas namā rīkotais Ziemsvētku tirdziņš bija pulcinājis daudz apmeklētāju, arī no tālākiem novadiem. Bradfordas vanadžu kopas vadītājas Z. Kalniņas aicinājumā tirdziņu atklāja vanadžu daļas vadītājas pārstāve Ziemeļu novadā E. Sarkanbārde, pateikdamās visiem tirdziņa atbalstītājiem. Pateicību saņēma arī tirdziņa vadītāja E. Kodola. Bija rīkota arī teātŗa izrāde — R. Zuļģa komēdija Demarkācijas līnija. Tirdziņa kopējais apgrozījums — pāri par 500 mārc.

Ziemsvētku tirdziņš 10. decembrī bija rīkots arī Līdsā, kur to kopīgā sadarbībā izkārtoja Līdsas vanadzes un pie nodaļas pastāvēšā skola. Skolas bērni savukārt pārdeva pašu darinātus tautiskus rokdarbus, eglīšu greznumus un piparkūkas. Tirdziņu vadīja vanadžu kopas vadītāja Anna Krieviņa ar palīdzi Irmu Lauri.

Uz 80 mūža gadiem nesen atskatījās Bradfordā dzīvojošais tautsaimniecības maģistrs Pēteris Sukse. Viņš dzimis Rīgā, bet bērnības gadi un skolas laiks aizritējuši Cēsīs. 1. Pasaules kara bēglu laikā nokļuvis Sibirijā, iestājies Imantas pulkā, ar kuru 1920. g. atgriezies Latvijā. Studiju laikā Latvijas universitātē iestājies korporācijā Selonija. Latvijā darbojies dzelzceļu dienestā, vēlāk par revidentu valsts kontrolē. 1950. g. no Vācijas izceļojis uz Angliju, sākumā ar Jzīvesbiedri Vilmu strādājot mājsaimniecībā, vēlāk klūst par tekstīlstrādnieku, līdz aiziešanai pensijā. Dzīvesbiedre mirusi pirms vairākiem gadiem, dēls pazudis bez vēsts 2. pasaules karā. Jubilārs ir arī Ziemeļanglijas korporāc. kopas loceklis. A. Pk.

Voss par trimdas latviešiem

Ka Latvijas komūnistu vērtējumā latviešu nacionālai darbībai trimdā bijuši panākumi to rāda Latvijas komūnistu partijas CK pirmā sekretāra A. Vosa uztraukums divos rakstos. Viens iespiests jau 1977. gada martā Padomju Latvijas Komūnista numurā, otrs — 23. augusta Cīņas numurā. Abiem līdzīgs saturs.

Raksta sākumā A. Voss izklēsta marksismu un ļeninismu, bet tad sāk aizrādīt, ka jau ilgus gadus notiekot naidīgas propogandas uzbrukumi ar radio raidītājiem Brīvība un Vācu vilnis. Latvijai paredzētajos raidījumos tie izgāžot „melu straumes, sagrozīdamas mūsu šisdienas īstenību". Voss raksta, ka radio centru darbinieku lielākā daļa esot CIP vai militāro izlūkdienesta aģenti. Raidījumos lietojot faktu sagrozījumus, klajus viltojumus, izmantojot fašistisko noziedznieku pakalpojumus. Amerikas balss savos raidījumos pie mikrofona laižot kara noziedzniekus un „Daugavas Vanagu barvežus."

Norādīts arī, ka Eiropā, ASV un citās kapitālistiskajās valstīs tomēr dzīvojot diezgan daudz latviešu kas uzturot sakarus ar Latviju, pastāvīgi sarakstoties un braucot tūrisma apmeklējumos. Pēdējos gados šie kontakti esot manāmi paplašinājušies. Seko komentārs: "Mēs labi saprotam, ka starp mūsu tautiešiem ārzemēs ir daudz tādu, kas patiesi vēlas gūt skaidrību par pārmaiņām, kādas padomju varas laikā notikušas Latvijā." Bet atkal nelaime: daži no tiem izmantojot to kā ieganstu, radot kaut ko līdzīgu "aukstam karam", lai iedragātu sociālistisko iekārtu Sarunās ar padomju cilvēkiem tie prasmīgi un neuzbāzīgi izskaistinot kapitālistisko sistēmu.

Komūnistu partijniekam tomēr jāatzīst, ka "mūsu pilsoņu vidū reizēm sastopami nenobriedūši, politiski nesagatavoti cilvēki", kas dažreiz noticot „buržuāzisko propogandistu pasaciņām". Tālāk Voss brīdina, ka "mums ir plašs ideoloģisku organizāciju tīkls, liela kvalificēta ideoloģiskās frontes darbinieku armija, kā arī daudz citu līdzekļu, lai ietekmētu cilvēku prātus un sirdis", bet nav pieminēta čeka. Darbu šai virzienā palīdzējis veikt jau 1972. gadā izveidotais „buržuāziskās ideoloģijas kritikas sektors un akadēmijas Sabiedrisko zinātņu nodaļa — padomi aizrobežu ideoloģisko virzienu izpētei". Šīs padomes ietvaros darbojoties mērķtiecīgi buržuāziskās filozofijas kritikas sekcija, izdoti zinātniski un populārzinātniski darbi, pie kam daži uzskaitīti. Komūnisti mācības vielu apgūstot arī dažādos semināros. "Padomju Latvija koši uzplaukst brālīgo padomju tautu vienotajā, līdztiesīgajā saimē", secina partijas vīrs.

Tuvāk rakstā apskatīta nepieciešamība „atmaskot buržuāziskās propogandas mēģinājums atmodināt nacionālās jūtas". ASV "daudzus gadus pilnīgi oficiāli izplatot mēlnesīgus apgalvojumus, ka Baltijas padomju republikas esot... ar varu pievienotas Padomju savienībai". Bet šie izdomājumi jau sen esot bezcerīgi apsūnojuši, katram esot redzams, cik tie absurdi. Sava dala no raksta veltīta ar 17 latviešu komūnistu vēstulei, kas esot viltojums.

Raksta beigās atkal uzskaitīti visi padomjzemju labumi un darbaļaužu internacionālās audzināšanas principi. Tomēr vēl neesot darīts viss, lai izveidotu republikas darbaļaudīm marksistisko ļeninisko pasaules uzskatu.

Tātad okupētās Latvijas varasvīri sāk baidities un uztraukties, ka dzīve tur nav gluži kā paradīzē, bet trimdas latvieši ar savu stāju iesituši robu viņu uzticībai. Acīmredzot, trimdas politika nav nemaz tik aplama, kā mēs paši to dažreiz gribam sev iestāstīt. Vk